

SORS - ÉRINTÉS

Amatőr költők antológiája

SORS- ÉRINTÉS

***Amatőr költők
antológiája***

2013

Szerkesztő: Baranyai Attila

A borító Dezső Ilona Anna: Lelkem temploma
című alkotásának felhasználásával készült.

Tipográfia: Baranyai Attila

Nyelvi lektor: Sz. Gábor Ágnes
(<http://www.iropult.hu>)

ISBN 978-963-08-6886-0

© Vizuális Pedagógiai Műhely Bt.

Minden jog fenntartva, beleértve az egész vagy a
részletek reprodukálásának jogát!

Megrendelési cím:

Baranyai Attila

8263. Badacsonytördemic, Római út 84.

E-mail: megrendeles@verslista.hu

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK3

SORS9

Golán Angéla Gabriella: Babi néni..... 10

Golán Angéla Gabriella: Családi emlékek..... 16

Tóth-Hekkel Arany: Kettős érzelm..... 19

Havas Klára: Sorskerék..... 19

Jártó Róza: Kékmadár 24

Dobrosi Andrea: Anya 28

Dobrosi Andrea: Sodródomb, vagyok 29

Dobrosi Andrea: Tovább 29

Dobrosi Andrea: Úton..... 30

Dobrosi Andrea: Nagypának..... 30

Dobrosi Andrea: Végül úgyis 31

Dobrosi Andrea: X úr 31

Gósi Vali: Semmibe hajló 32

Gósi Vali: A pipacs haláltánc 32

Gósi Vali: Sorsom lettél 33

Gósi Vali: Hiányból szakítod..... 33

Gósi Vali: Áldanám..... 34

Gósi Vali: Sors-redők..... 35

Bodó Csiba Gizella: Jelek 36

Torma Zsuzsanna: Apám hagyatéka
– visszaemlékezés I. 36

Torma Zsuzsanna: Apám hagyatéka
– visszaemlékezés II..... 40

Torma Zsuzsanna: Megtalálni a munkában a
valamikor játék hangulatát 43

Torma Zsuzsanna: Nem hullott minden az ölembe.....	45
Torma Zsuzsanna: Nótázott az én apám is	47
P. Borbély Katalin: Álmodj.....	48
Estók Márta: Jó reggelt, Anna!.....	51
Estók Márta: Minden nap	52
Estók Márta: Új Orpheusok.....	53
Polgár Balázs: Másvilág.....	54
Polgár Balázs: Kettő perc néma gyász	63
Köl Róbert: Kifáradva.....	64
Szepesi Zsuzsanna: Magadban.....	65
Szepesi Zsuzsanna: Magányban.....	66
Dobosi Valéria: Ünnepe után	66
Dobosi Valéria: Az összetört szív	67
Dobosi Valéria: Kísértetek	67
Dobosi Valéria: Özvegyszasszony	68
Dobosi Valéria: Távkapcsolat	68
Tóthné Földesi Ilona: Éhes gyermek	69
Tóthné Földesi Ilona: Hajléktalan	69
Tóthné Földesi Ilona: Utcakép	70
Tóthné Földesi Ilona: Zárt ajtók mögött.....	71
Toboz Lilla: Test idegen.....	71
Riba Ildikó: Ne mondd.....	72
Riba Ildikó: Rozsdaszín szavak.....	73
Ságiné Szűcs Klára: Mozdonyszőke	73
Éva Lambrozett: Holnap talán	78
Éva Lambrozett: Tenyeremből esznek.....	79
Éva Lambrozett: A gyékénykosaras.....	79
Kis Krisztián Bálint: Álmok.....	80
Kis Krisztián Bálint: Fogó sorok	81

Kis Krisztián Bálint: Az álmok ereje.....	82
Longhera: Örökség /Júdás csókja/	82
Longhera: Április 11. / József Attilának.....	83
Longhera: Nyomortól tátong a világ	84
Longhera: A jelen komfortérzése.....	85
Longhera: X az ennediken.....	87
Flautner István György: Festett galaxis	88
Flautner István György: Temetetlen mondatok.....	99
Fazekas Imre Pál: Hajléktalanul	100
Fazekas Imre Pál: Sorsunk örök fényei.....	103
Fazekas Imre Pál: Sorsodat gyökerestül	104
Fazekas Imre Pál: A koldusnyomort	104
Fazekas Imre Pál: Vers.....	105
Boros Ildikó: Ki érti?	105
Boros Ildikó: Hajléktalan	106
Boros Ildikó: Változás.....	107
Kovács József Tibor: Megtisztító tavasz jövel	107
László Edit: Édesanya.....	108
Szabó György Menyhért: Látomás.....	109
Mysty Kata: Zsácutca – harc	109
Mysty Kata: Ha úgy érzed.....	110
Mysty Kata: Papírcsíkokba roncsolt sorok.....	110
Kamarás Klára: Az új kutya vallomása.....	110
Kamarás Klára: Végre egy nagy szerelem... ..	115
Gósi Vali: Űlj mellém!.....	118

ÉRINTÉS	123
Keszy-Harmath Dániel: Majális Adyligeten	124
Éva Lambrozett: Révedés	124
Éva Lambrozett: Rebbenések	125
Berta Gabriella: Különös éj.....	126
Bodó Csiba Gizella: Holnap lehullanak	126
Bodó Csiba Gizella: Ébredés	127
Bodó Csiba Gizella: A „megérintetthez”	127
F. Bodó Imre: Don-kanyar – 1943. január 12.....	129
F. Bodó Imre: Advent 1960	135
Nagy-Eged Boldizsár: Régesrég	138
Szabó Edit Irma: Évforduló	140
Szabó Edit Irma: Tenyérnyomat	141
Csordás Barbara: Képek	141
Csordás Barbara: Tisztán látlak még.....	142
Csordás Barbara: Voltak pillanatok	143
Csordás Barbara: Te voltál	144
Poós Gergely: A lélek halála.....	145
Gősi Vali: Szeretnélek	156
Gősi Vali: Végül.....	156
Gősi Vali: Ébredés.....	157
Gősi Vali: Szó-virág.....	158
Kühne Katalin: Együttlét	158
Laszlo Oliver: Alagút	160
Estók Márta: Mosolyra fakasztó.....	163
Polgár Balázs: Ezen az éjszakán	165
Polgár Balázs: Rózsák.....	166
Polgár Balázs: Hívná még.....	167

Tóthné Földesi Ilona: Csodára várva	167
Tóthné Földesi Ilona: Hiányzol	168
Tóthné Földesi Ilona: Halk vonó.....	169
Tóthné Földesi Ilona: Meddő próbálkozás	169
Könyves Tóth Enikő: Vallomás.....	169
Szepesi Zsuzsanna: Hozzád tartozva	170
Longhera: Őszi elégia.....	171
Longhera: Zöldell már	172
Ujhelyi Tibor: Tavaszi érintés.....	173
Ujhelyi Tibor: A csend érintése.....	174
Boda Zsófia Borbála (Buksi): Érintés	174

**A Barátok Verslista kiadványai
kedvezményes – önköltségi – áron megrendelhetők
a megrendeles@verslista.hu e-mailcímen!**

SORS

Golán Angéla Gabriella: Babi néni

A mi romos „palotánkban“ különböző korú és származású emberek éltek. Közéjük tartozott Babi néni is, a mi nagynagynénikénk – vagy egyszerűen a nagypapám lánytestvére –, aki egy mellékszárnyban lakozott, az ő (nekem akkor száz „darabnak” tűnő) macskáival együtt.

Babi néni kicsi és vékony volt, de egykori szépségének jelei nem hervadtak le teljesen az arcáról. Ő, felszabadítva önmagát mindenféle konvencionális kényszer alól, forró nyári napokon egy lenge hálóingben vagy kombinében járt, még akkor is, amikor a dolgai a városba szőlítették. A lábán – maga által gyöngyökkel hímzett – *convens*-t hordott, amelyeknek a belső oldalát azonban a bűtykei miatt kihasította.

Babi néni a városban nap mint nap szóbeszédbe keveredett, melyet gyermeki naivitásomnak köszönhetően, nem érthettem meg. Persze azért volt már annyi eszem, hogy ezzel kapcsolatban kérdések merüljenek fel bennem. Azonban az életem első hat évében nekem Babi néni viselkedése a normalitást jelentette, hiszen így ismertem meg, és szociális nyomás még nem érte el tudatomat.

Babi néni, amint kérdéseimre nekem a család elmondta, tragikus események következtében elvesztette az ép eszét!

A családi legenda szerint könnyelmű ifjúságában szép lassan elherdálta a valaha nem is olyan kis vagyonát, hogy ez által az önmaga és számtalan udvarlója költséges életmódját a margitszigeti Nagyszállóban finanszírozni tudja. Legutolsó vagyontárgya egy kecske volt, amit a felszabadító orosz katonák elkoboztak. Végül kicsapongó életformáját ezzel a kijelentéssel fejezte be: *...az oroszok úgyis mindent elvettek volna!* – és minden további kertelés és szégyenérzet nélkül beállt a margitszigeti Nagyszálló konyhájába mosogató lánynak. Ott is maradt munkaviszonyban, hiszen a feltörő proletár társadalom magasabb fokú állásra nem tartotta felhasználhatónak a Magyarországon maradt úrilányokat, míg nem a mi kis „palotánk“ kényelmes, egyszobás lakása be nem fogadta.

Babi néni azonban továbbra sem állt a lustaság mesterével barátságban! Úgy gondolta, ha az állam gondoskodik róla, hát neki is adnia kell ezért valamit cserébe. Így kezdte el a huszadik század legális börtöneinek, a panelházaknak a lépcsőházait egy belső sugallatra, szabad akaratából takarítani.

Babi néni e mellett a gyökereit sem feledte. S néha még – egy illúzió erejéig – megvalósította álmait az elmúlt zsiros évek-ből, amint egy aranyturbánnal a fején, egy művészien megtekert hóféhér lepedőben és feltűnően szépen kifestve, itt-ott egy a városunkat látogató politikai delegáció vendégei közé keveredett. Az, hogy feltűnt volna, ritkaságnak számított, hiszen őt nyelvet beszélt, és a magas fokú viselkedés formalitása sem volt idegen számára. De ez csak természetes egy élő grófkisasszonynak, aki „excellent” nevelésben részesült. S eközben a hazai és külföldi delegációk tagjai mind úgy vélték, hogy Babi néni a másik csoporthoz tartozik, s ezért senki sem merte őt a valójában neki járó helyre kiutasítani.

De Babi néninek más érdekes „dolgai” is voltak. Közéjük tartozott, hogy langyos tavaszi napokon, azzal a kijelentéssel, hogy a reumáját kúrálja, a csalánba hemperedett. Eme viselkedése nővéremnek tett egy jó szolgálatot, amikor egy nyakláncát, amelyet mint a szeme fényét vigyázta, elvesztett. Babi néni lelkesen indult a kincskeresésre a kb. egy méteres csalánok között, ahol a láncot meg is találta.

De télen sem lehetett Babi nénit arról lebeszélni, hogy gondoskodjon az egészségéről. Szokása szerint oly sűrűn fürdött hóban, mint tehetne s mindezt azért, hogy a bőre rózsaszínje ne fakuljon ki! Itt az is megemlítené, hogy ebben az időben Babi néni már életének a hatodik évtizedét is túllépte.

De Babi néni a neveléssel kapcsolatban is speciális képességekkel rendelkezett. Ezt be is bizonyította, ha néha-néha ránk, a három sátángyerekre vigyázott. Ez abban nyilvánult meg, hogy miután már amúgy is fájdalmat okoztunk magunknak,

amit hangosan a tudtára akartunk hozni, ráadásként még egy verésben is részesített minket. Babi néni nem fenyegetett, kiabált vagy teketóriázott, egyszerűen csak cselekedett!

Még emlékszem egy pár epizódra...

Itt megjegyzem, hogy a húgom, aki a pottyantós vécé mellett található szemétdombtól – éppúgy, mint mi, a nővérei – faszcinálva volt, szabadidejében ott kutatott valami után, amit később aztán a maga kénye-kedve szerint felhasználhatott.

Így történt egy szép nyári napon, hogy húgom leesett a hintáról, amit hangos jajveszékeléssel rögtön a szomszédok és Babi néni tudtára szeretett volna hozni. Így üvöltését potenciálisan növelve, össze is szalasztotta őket. Babi néni látta, amint a húgom véres fejjel rohan lefelé a dombról, és önmaga is sokkos állapotba esett. Kiabálva kérte a szemtanúkat, szaladjon valaki egy orvost hívni, amire azonban (érthetatlensége ellenére) senki sem lépett akcióba.

Babi néni a pániktól és rövidlátó szemeitől elvakultan, csak akkor vette észre, hogy a húgom nem vérzik, hanem egy a szemétdombon talált vörös rúzzsal kente be magát harci festésképpen, amikor már előtte állt. A visítás csak a térdén szerzett horzsolódásoknak volt köszönhető.

Babi néni – egy pillanatra türelmét vesztvén – se szó, se beszéd, pardont nem ismerő megfenyítésben részesítette a húgomat.

De máskor a józan eszünkre is próbált apellálni Babi néni. Ilyenkor elmagyarázta, hogy „baj lesz“, ha valamit megteszünk, amit ő megtiltott. De a „baj“ eléggé tág fogalom, s az is előfordult, hogy mi valami teljesen mást értettünk rajta, mint ő. Így például megtiltotta, hogy felmásszunk a létrán, ami a verandáról a padlásra vezetett, ahol apánk galambdúca volt található.

Itt megjegyezném, hogy a szüleink sűrűn hagytak minket magunkra azzal a kijelentéssel, hogy „a galambokat mennek etetni“. Ezek az etetések minduntalan a késő esti órákba nyúltak, s

voltak napok, amikor majdnem reggelig tartottak. Ebből az okból kifolyólag tudatták velünk, hogy az etetés leforgása alatt valamely más lakó tart majd minket szemmel.

Történt egyszer, hogy a húgom mégis rátért a tiltott útra, mivel az este folyamán, amikor szüleim ismét galambot etettek, valamely okból kifolyólag úgy érezte, hogy a nővérei által igazságtalanság érte. Ezt szerette volna tudatni szüleinkkel, akik mint tudjuk, csakis a galambdúcban lehettek. Így kimászott az ablakon, és felmászott a létrán. Felfelé minden rendben ment, de lefelé megakadt, és pánikszerű rohamot kapva, hangosan óbégatni kezdett. Erre kiszaladt Babi néni, aki látva húgom kínját, felszólította őt a létra mihamarabb elhagyására. Ez pedig abba a fatális történésbe torkollott, hogy a húgom, aki Babi nénitől való ijedségében hátrakapta a fejét, elvesztette egyensúlyát, és nagyot nyekkenve földet ért.

Babi néni erre felkapta vinnyogó húgomat. Végignézte, hogy minden porcikája egyben van-e? Amikor a nyomozás kiderítette, hogy a húgomnak egy kis zúzódáson és horzsolódáson kívül semmi baja, fogta, és jól eltángálta.

Eközben én azon gondolkodtam, hogy Babi néni mire gondolt vajon a jóslása alatt említett „baj” szónál, a leesésre vagy a verésre? Végül is arra a következtetésre jutottam, hogy ez teljesen mindegy. A lényeg, hogy a jóslat bevált, és ettől kezdve még differenciáltabb tisztelettel tekintettem nagy-nagynéném személyére.

De Babi néninek egy játékos oldala is volt, amely akkor mutatkozott meg, amikor minket egy-egy giliszta- vagy csiga gyorsasági, avagy a ház mögötti patakban, a lábszárunkkal való piócagyűjtési versenyre bátorított. A sikló kézzel való fogása sem tartozott megvetni való elfoglaltságnak, s ehhez szegődtek még némi, más szemében talán furcsának tűnő, szabadidős foglalatosságok, mint például a gyümölcsmag-célbaköpés, a bolhahajszja a házhoz szegődött kóbor kutyákon vagy a mezítlásos tarlófutás.

Emellett igyekezett a tudásunkat is növelni, amint a természet kisebb-nagyobb titkait borító fátylat próbálta előttünk fellebenteni. Így nyitott szájjal és kerek szemmel hallgattuk, amikor elmondta, miért kell két hozzánk szegődött kutyát egy vödör víz segítségével szétválasztani. Babi néni úgy vélte, egy gyerek nem lehet túl fiatal vagy érzékeny ahhoz, hogy az élet realitásával legyen konfrontálva.

De egy napon, egy sajnálatos tragikus esemény véget vetett Babi néni irántunk való gondoskodásának. Valójában volt már bennünk annyi empátia, hogy megértsük: Babi néninek a szíve nagy részében az ő általa istenként tisztelt, vak kandúrja lakozik. Annyi eszünk azonban mégsem akadt, hogy eme gyengéd érzelmeit kis lábacskaikkal ne tiporjuk. Unalmunk elűzése-képpen történt ugyanis egyszer, hogy ezt a macskát egy vödör alá rejtettük. Amikor Babi néni a pánikba esett állatot szólongatta, a vödör nyávogva és imbolyogva útnak indult az udvarban. Babi néni rohant segítséget nyújtani, de a kandúr ekkor úgy megijedt, hogy a szemétdomb felé fordult, amely mellett egy vízzel telített árok rejtőzött. Miután az árokban landolt, sokszerű állapotában és csuromvizesen úgy döntött, jobb elhagynia ezt a macskaellenes birtokot. Babi néni napokig szólongatta szegény jószágot, s mikor már senki sem hitte, hogy valaha visszatér, megbocsátón visszaérkezett.

Nem így Babi néni! Ő elfordult tőlünk, és többé nem volt hajlandó ránk vigyázni, bár anyánk ez után az eset után megtanított minket arra, hogy soha többé ne vetemedjünk ily galád cselekedetre.

Sajnálom, hogy ezt már nem tudtuk neki bebizonyítani!

Ez volt az utolsó nyarunk a buja kerttel körülvett „rompalotában“, amely nekem a biztonságot jelentette. Talán Babi néni is megbocsátott volna, ha nem költöztünk el. Később még többször feltettem magamnak a kérdést, hogy korai gyermekkorunk butaságai gonoszsnak számítottak-e, amiért minket, Ádám és Éva példáját követve, kizártak a paradicsomból.

Nekem ekkor kezdődtek az élet nehézségei, s eleinte nem is gondoltam rá, hogy megálljak vele beszélgetni, ha néha a városban láttam. Az általános iskolai éveimben szégyelltem, hogy közeli rokonságban állunk, s igyekeztem, hogy ezt senki meg ne tudja.

Később ez már nem számított, s ha láttam, váltottunk néhány mondatot. Ekkor már elég idősnek számított, s ha az utcán találkoztunk, az anyámnak vélt. Soha nem hagyta ki a lehetőséget, hogy érdeklődjön a három angyalian szép és jól nevelt gyermekem felől. Eleinte még próbáltam elmondani neki, hogy én nem az anyám vagyok, de ő csak legyintett. Így hagytam, hadd békéljen meg a gondolattal, miszerint én ismerem az örök fiatalság elixírjének a titkát, s többet nem ellenkeztem vele, hiszen úgysem hitte el a hazugságot, hogy én az anyám lánya vagyok. De ez is elmúlt!

Most, majdnem negyven év távlatából, a dolgok másképpen mutatkoznak meg, s ha Babi nénire gondolok, hát látom az őt körülvevő különös szomorúságot. Gyermekkoromban még nem értettem, de sokszor láttam, amint hatalmas kertünk valamely vad zugában önmagába réved. S nem egyszer beszélt hangosan, csak úgy, magában. Valójában azt sem tudom, hogy boldog vagy elégedett volt-e, mert sohasem kérdeztem, de nekem valami meleg és derűs kisugárzás halványlik, ha reá gondolok. S a titok, amit magával hordozott, a mai napig ott lebeg emlékeim foszlányaiban, s a család is csak felnőtt koromban lebbentette meg az azt takaró fátylat!

Úgy mesélték, hogy Babi néni egy nagyon szép és tehetséges lány volt, aki gyönyörűen zongorázott, de tehetsége egyben az átká is volt. Nap mint nap gyakoroltatták, s a nagyapja, bár igen szerette, szigorúan vigyázta, hogy a játéka hibátlan legyen. Ha vétett, verésben részesítették. Nagyapja perfekcionálni akarta beszédét, járását, szépségét, s a lehetőségek, amelyeket a társadalmi életben neki nyújtani szeretett volna, végül is a börtönévé váltak.

Nagyapja halála után nem kívánt mást, mint megismerni a való életet! Végre élni a maga „fazonja” szerint. Az elnyomás, amelyben neveltetése során részesült, a naivitás hálójával szőtte őt körül. Így történt, hogy egy nős férfi karjaiba keveredett, aki naivitását kihasználva teherbe ejtette. Egy válás és egy új házasság nem tartozott ennek az embernek a szándékai közé, így a megszületett gyermeket is elvéve tőle, egyszerűen kilépett Babi néni életéből.

Babi néni feledni kívánta ezt a csalódást, s erre nem látott más kiutat, mint a flörtölést: élni az élet kínálta lehetőségekkel. Így a margitszigeti Nagyszállóba költözött.

Nem, Babi néni nem volt bolond, mint mások állították! Ő – mai szemmel – innovatívnak számított, amit a nyárspolgárság a maga sznobizmusával nem volt képes felismerni. S én azóta már többször feltettem magamnak a kérdést, hogy az általam ismertek közül vajon nem ő-e az egyedüli ember, akinek sikerült megmenekülnie a mi világunk abszurdításaitól...

Golán Angéla Gabriella: Családi emlékek

Én így emlékszem:
alig múltam tizenkét éves, mikor egy árnyas erdőben ajkamra lehelték az első csókot. Az év a tavaszi napsugárban szépnek ígérkezett, s szívembe lassan beköltözött a kíváncsiság a másik nem rejtélyei iránt.

Egy nyári estén egy fiú megérintette szívem, s én vágytam a folytatásra... Bár vágyam nem teljesült, derűsen telt az idő. Csak néha figyeltem fel a sugdolózásra s a csendre, mely beléptemkor uralta a lakásunkat. De ki tulajdonít ilyesminek jelentőséget, mikor egy lány észreveszi, hogy már nem is csak egy kislány... S bár még nem teljesen nő, de a tükörbe nézve látja, hogy már nem rút kiskacsa, s a bimbó kifakadni készül.

Az ősz lassan, lappangva jelentkezett. A lakást elcseréltük egy kis nyári lakra. A fák zöldje színesre váltott. A napsugár még adott némi meleget, és a nyári fiút feledve megnyugodott a szívem. Az őszi lét borongós hangulata tartott hatalmában... A változás szomorított, s mégis: egy új életre nyitott kapunak gondoltam...

Akkor még nem tudtam, hogy az új kapu bilincsekkel zár majd el a világtól!

Szüleim bizalmának egyre merészebb megnyilvánulásai elhittették velem, hogy észrevették a felnőttiséget, és a bizalmuk: egyenrangúságom jele. Így telt el az október, s a végére úgy láttam, már annyira bíznak bennem, hogy a húgommal való egyedülléteimet egy egész hétvégére ki merték terjeszteni...

A hétvége elmúlt, s bizalom helyett kérdések merültek fel! Hol vannak? De a kérdést csak csend és félelmek sora követte. Az idő múlt, s a keresés eredménytelen maradt.

Emlékezetem szerint csak napok múltán jött a hír. A telefon hangosan berregett, és nem is hallottam a túloldal szavait! Mégis tudtam, éreztem, hogy hétvégi egyedüllétem nem a bizalom, hanem az elhagyás jelképe lett. Az ősz szomorúságom tükréként télre váltott, s a korai hó rideg takaróként borította a táj mellett a szívemet is hófehér, halotti lepelbe...

Anyám úgy emlékszik:

a politikai és gazdasági helyzet egyre jobban ránehezedett a népre. Apám, aki bejárta Nyugatot, nem hagyott fel az érveléssel, miszerint ott az élet csak jobb, csak szabadabb lehet. Anyám, aki már látta már Nagy Britannia utcáit, nem szabadkozhatott ellene...

Teste és lelke megtört. Három munkahely és apám számlálhatatlan szerelmi kalandja akarat nélkülivé tették. Hiába a vágyakkal teli álmok egy új életről a Haza határain belül. Hiába

az igyekezet egy jobb jövő felé, amikor mások sziklákat görgöztetnek a megteendő útra. Hiába a remény, ha a támasz inga-tag! Sok vízcsepp sziklát repeszt. Hiába...

A nővérem csak arra emlékszik:

izgatottan lépett a kaland útjára. A messzi Nyugat – unalmas, szürke árnyalatok helyett – színes neonfényekkel hívta... Őt a szabad élet, a messzi, idegen tájak várták.

S mit veszített: testvéreket, barátokat, nyelvet és hazát? De kapott egy átmenti kis szobát, mely őt magányba zárta. Némáságot, mert nem értette a szót! Egy idegen mentalitást s végül egy másik perspektívát, ha nem is vált valóra!... De ő hitte, s végül is elhitette önmagával!

A húgom nem tud emlékezni.

Apám már emlékezni sem akar.

A családi út, melyre mindenki másképpen emlékszik, megmaradt mindannyiunk fejében és szívében. Csak beszélni nem tudtunk róla. S végül az is mind-mind más, amit valamennyien érzünk és gondolunk arról a három évről, melyet szétszakadva éltünk meg.

Miután a család ismét eggyé válhatott, csendbe burkolóztak ezek az évek. Az egymáshoz találás nehéz, hosszú útnak mutatkozott! Nem tudom, miként éreznek a többiek, de nekem itt az emlékezetem valahol csak homályba hatol.

Ami nekem maradt:

a kutatás valami megfoghatatlan után, s az identitás kételye. A szétvetettség kínja és az érzés, hogy az útnak, amelyre kilöktek, a vége láthatatlan! Még nem vagyok itt, és már ott sem vagyok. Néha-néha visszafordulok, és érzem, arrafelé van az

otthonom, s akkor egy pár lépést megteszek abba az irányba.
De végül is az út közepén járok már évek óta ide-oda, s célba
sosem jutok!

Tóth-Hekkel Arany: Kettős érzelem

Változón caplat időkerekünk
Forgandón ingázik a mutató
Örömpecsét vésete kegyes sors
Sugaraival nyújtózik lelkünk

Lényünk irányítótornya agyunk
Vagyunk szerteágazó érzelem skálán
Ravasz járvány kegyetlenre váltván
Árnyakat látván sötétbe konyul

Hulló hamu kormosra maszatol
Hatványozódva énünkbe vackol
Torkot markol kegyes és kegyetlen

Kettős érzelem másítva vássa
Csábujjas ágait életfánkknak
Írt-íratlan sors, van-nincs kegyelem

Havas Klára: Sorskerék

Az emberi élet legszebb, legfelhőtlenebb szakasza a gyermekkor. Főleg, ha valaki vidéken nő fel. A puszta és a falu közötti hatalmas terület kifogyhatatlan tárháza a játékoknak. A fák, bokrok bújócskát, a rét fogócskát, a Lapos-tó fürdést kínál. Nem volt ez igazi tó, csak amolyan kacsaúsztató pocsolya. Sekély vízében bátran fürödhetett a legkisebb gyerek is. Nyáron kiváltképp, amikor lecsökken az amúgy is kevés víz, és a sáros lében úgy dagonyáztunk, akár a kismalacok.

Volt egy leánypajtásunk, aki sosem tartott velünk, akármilyen jó mókát is eszeltünk ki. Szilvási Magdának hívták, és a falu legmódosabb gazdájának egyetlen gyermeke volt. Kijött ugyan a játszóhelyre, de csak ült az árnyékon, énekelgetett, dúdolgatott, vagy furcsa tánclépéseket próbált a fák alatt.

– Színésznő lesz – suttogtuk a háta mögött –, azt mondta, színiiskolába íratja az apja Pestre!

Színésznőt mi még nemigen láttunk. Néha járt csak a faluban egy-egy vándor színtársulat vagy cirkusz. De vidéken is kezdett akkor már elterjedni a mozi. Vasárnaponként mindenki könyörgött a szüleinek, hogy vigyék be Debrecenbe a délutáni előadásra. Magdának nem kellett kérni sem, ő minden héten ott ült, és tágra nyílt szemmel bámulta a vetítövásznat. Dolgoznia, napszámba járnia nem kellett, csak a birtok igazgatásába kellett volna beletanulnia, de ahhoz egyáltalán nem érzett kedvet. Mikor nagylány lett, mindennaposak voltak a könyörgeések, a veszekedések a Szilvási házban.

– Eresszen, édesapám Pestre, a színiiskolába! – nyaggatta az apját naphosszat.

Tóni bácsi eleinte tréfára vette, hóbortnak tartotta, de később már nagyon mérges lett, ha csak szóba is került az iskola.

Egyszer azonban vége szakadt a türelmének. Akkor is órák óta tartott már a sírás-rívás, amikor rávágott az asztalra:

– Hát jó. Kapsz egy havi megélhetést és lakhatást Pesten. A többi a te dolgod. Én csak akkor áldozok többet, ha megbizonyítod, hogy van tehetséged hozzá, és tényleg komolyan gondolod. –

– De édesapám! – pityeredett el ismét a lány – egy hónap kevés, még alig kezdődik el az iskola, hogyan bizonyítsak? Meg aztán, ha csak megélhetésre ad pénzt, hol a tandíj? –

– Megmondtam, szót se többet! – kiáltott haragosan az öreg, azzal összehapokolták Magda holmiját, és hajnalban felültették a Pesti vonatra.

Két hétig nem hallottak felőle semmit, amikor jött egy képeslap: „Jó egészségben vagyok, amit maguknak is szívből kívánok. Szerető lányuk: Magda”

Ennyi, és nem több. Újabb két hét telt el, amikor ismét kopogott a postás. Megint képeslap jött „Tisztelt Szilvási Antal részére”. A szöveg ugyanaz volt, mint azelőtt: „Jó egészségben vagyok, amit maguknak is szívből kívánok. Szerető lányuk: Magda”

– Bőbeszédűbb is lehetett volna – csóválta a fejét Tóni bácsi –, de hát mindegy, úgyis lejárt az egy hónap, jönnie kell haza. –

De Magda nem jött. Jött helyette azonban valaki más. A déli vonatról lila fodros ruhás, vörös kontyú, nagykalapos hölgy szállt le. Divatos napernyőjét az ott álldogáló vasutas mellének bökte, és rikácsoló, sipító hangon tudakozódott Szilvásiék háza felől. Olyan feltűnő jelenség volt, hogy pár perc múlva az egész falu tudta, milyen különös látogatója lesz Tóni bácsiéknak.

– Maga Szilvási gazda? – szegezte az öregnek a kérdést –, mert ha maga, hát fizessen ízibe! Egy hónapi lakbérrel tartozik nekem az a híres lánya! Amikor fizetni kellett volna, eltűnt, mint a füst! Még jó, hogy előtte megmondta a falu nevét, meg az apjáét, így legalább bízhatom a gazdai becsületében! Mert arra volt esze, hogy kocsin vitesse magát a színházba oda-vissza minden este, de fizetni a lakhatásért, azt már nem!

Olyan csodát csinált, úgy rikoltzott, visított, hogy már az összes szomszéd ott leskelődött, és a nyakukat nyújtogatták a kerítés felett.

Tóni bácsi nem szerette a pletykát, a botrányt, hát kifizette a hatalmas összeget, amit a nő kért, és csendesen azt mondta:

– Menjen innen, nagysága, megkapta már a pénzét, takarodjon az udvaromból ezzel a nagy hanggal! –

A nő elvonult ugyan, de még az utca végén is hangzott éles rikoltozása, ahogy szidja az „ingyenélő művészkisasszonyt”.

Pár nap múlva ismét képeslap érkezett: „Egységben vagyok, amit maguknak is szívből kívánok. Szerető lányuk: Magda”

– Nem értem – hüledezett Tóni bácsi –, mi lehet azzal a lánnyal? Értetlensége csak fokozódott, amikor Magda két hét múlva sem érkezett meg.

Látogató viszont jött. Ezúttal idős, sovány öregasszony nyitotta be a kaput, kezében megszámlálhatatlanul sok kosár, meg

mindenféle bugyor. Ősz haja takarosán elrendezve, szabadon hagyta ráncos arcát. A hangja is szelíd, csendes volt.

– Kérni jöttem, gazduram – kezdte –, kérni, ami az enyém. Szegény özvegyasszony vagyok, szobakiadással meg kofálkodással keresem a kenyeremet. Nem tehetem én meg kérem, hogy ingyen tartsak valakit egy hónapig.

Tóni bácsi rögtön sejtette, hogy miről van szó. Egymást kergették a gondolatai, és csak állt némán. Az öregasszony másképp értelmezte a hallgatást, és feljebb emelte csendes hangját.

– Mert tudok én másképp is beszélni! Van még olyan úr, aki meghallgatja a szegény özvegyet, akit megkárosítottak!

– Fogja jó asszony a pénzét – sóhajtott csendesen Szilvási gazda –, nem oka maga semminek –, és kikísérte az öregasszonyt.

Két hét múlva újabb képeslap érkezett.

„Egészséges vagyok, amit maguknak is szívből kívánok. Szerető lányuk: Magda.”

– Nahát! Most aztán elég! – kiáltotta Tóni bácsi. – Ha ennek a hónapnak a végén sem jön meg a lány, utazok Pestre! Majd én kiderítem, mi történik ott! Majd én a végére járok, hova megy ez a rengeteg pénz!

Erre azonban nem került sor, mert a tervezett utazás előtti nap ismét látogatót kaptak.

Nagy hasú, potrohos úr szállt le a falu állomásán. Lábán bőrcsizma, fején fekete kalap, szája felett hatalmas bajusz. Öblös, mély hangján már a peronon elkezdte az ordítást:

– Van valaki ebben a porfészekben, aki elvisz kocsin Szilvásiékhoz? Elegem van a gyaloglásból, utazásból, főleg ilyen népek miatt! –

A ház elé érve szinte bedöntötte az ajtó, és hatalmas hangon ismét ordítani kezdett:

– Jöjjön elő, Szilvási Antal, vagy a csendőrökkel húzatom elő! Tóni bácsi törvénytisztelő ember volt, és nem szerette, ha csendőrt emlegetnek vele kapcsolatban, mérgesen válaszolt hát.

– Itt vagyok! Mit akar tőlem az úr?

– Hogy mit akarok? – bömbölte. – A pénzemet! Amit lelakott, leevett, és kölcsönkért az a céda lánya! Háztulajdonos vagyok

én, házak, szobák kiadásával foglalkozok, nem cifra színész-nőpalánták léha életének a finanszírolásával! Fizessen kend izibe, mert megismerheti a hatalmam erejét!

Az öreg a harmadik idegennek is elővette hát az erszényét, kifizette a pénzt, de közben keserveset sóhajtott.

„Magda, Magda, kerülnél csak még egyszer a kezem közé, megtudnád, mit tennék veled!”

Ekkor azonban csoda történt. Az úr hasa hirtelen meglappadt, kalapja az ágyra repült, bajusza eltűnt, az ormótlan csizmából két vékony fehér lábacska került elő, az öblös, mély hang pedig Magda csipogó hangjává változott:

– Hát mit tenne, édesapám? Talán gratulálna, és örülne, amiért ilyen tehetséges színésznő lesz a lányából? Maga mondta, hogy tehetséggel kell megszereznem a tandíjra valót, de arról nem volt szó, hogy magánál nem próbálkozhatok! Együtt van már az iskola ára! Irány Pest, a művészvilág!

Tóni bácsi azonmód elájult. Mire felmosták, és pihent egy kicsit, már ebédhez terítettek. A feleségét azonban bizalmatlanul méregette:

– Te! Miért voltál végig olyan nyugodt? Még csak nem is izgulnál, káráltál, mint ahogy máskor szoktál. Tán tudtál mindenről?

– Persze hogy tudtam – mosolygott az asszony –, egy anya szívét nem lehet becsapni. Megismertem a szemét a lányomnak már az első nagyságánál, nincs ilyen másnak, senkinek a kerek világon! De úgy gondoltam, nem szólok, nem engem kell meggyőznie, hanem kendet!

Így történt, hogy Magda elvégezte az iskolát, és híres színésznő lett Pesten. Büszke volt rá az egész falu. De a politika szelei rossz irányból kezdek fújni, és egészen Amerikáig repítették Magdát. Soha többet nem látták sem a szülei, sem más. Eltelt tíz év, majd húsz, de a megöregedett, megrokkant házaspár nem adta fel a reményt. A birtokot rég intéző irányította, ők maguk már nem is foglalkoztak semmivel, csak vártak, egyre vártak. Ha megtudták, hogy furcsa idegen szállt le a vonatról, megdobbant a szívük: Magda! De nem. Mindig csalódnunk kellett. Aztán egyszer csak...

Huszonöt év múlva, egy nyári napon, fiatal nő nyitotta be a kertkaput. Rengeteg csomag, bőrönd volt nála, alig bírta húzni magát befele. Szilvásiné nagyot sikoltott:

– Magda! Hát megjöttél? Nem változtál semmit! – és ölelte, csókolta a nőt, aki teljesen a lánya vonásait viselte, és aki nevetve viszonzta az üdvözlést:

– Emma vagyok, nagyanyám. Magda, az édesanyám a halálos ágyán meghagyta: ha ő meghal, jöjjetek vissza Magyarországra, és nézzem meg, mi lett magukkal. A levelek mindig felbontatlanul jöttek vissza, jönni mi meg nem tudtunk, de most már itt vagyok, és el sem megyek többé. A színház édesanyám világa volt, engem nem vonz. Gazdálkodni akarok, az az én életem. Azt pedig csak öregapámtól tanulhatom meg, úgyhogy ne késelekedjünk, induljunk a határba, hadd kezdjem meg minél előbb a tanulást!

A sors kereke tehát körbefordult oda, ahonnan elindult. A nagygazda egyetlen leszármazottja vette át a gazdaságot. Hogy kimaradt közben egy láncszem? Volt egy kis döccenés? Észre sem vette a nagy történelmi fogaskerék. Vagy ha igen, nem gondolt mást, mint az ősi igazság:

Mindenkinek az a hazája, ahol a boldogságát, az álmait megtalálja.

Jártó Róza: Kékmadár

Hatalmas vihar csapott le a városra. A dörgéssel és sűrű vilámlásokkal tarkított átláthatatlan vízfüggöny látványa rémüléssel töltötte meg szívemet. Első emeleti lakásom ablakában állva bámultam az esőt.

– Még pár perc, és indulnom kell – gondoltam.

Önkéntelenül az asztalra kikészített esernyőre néztem. Hát ez most nem sokat segít. Tudtam, hogy még ki sem nyithatom, úgyis kitépné kezemből a szél. Eszembe jutott, hogy a szekrény aljában, a kidobandó holmik között van az esőköpenyem. Kapkodva elővettem. Magamra ráncigálva indultam a busz-

hoz. Abban reménykedtem, hogy az eső miatt késve fog érkezni. Leérve a földszintre jobbra-balra való köszönések közben vágtam át magam a lakótársakon, akik az eső elálltát várták. Én, mindenesetre elindultam.

A megállóban a szokásosnál jóval többen voltak. Nem is fértem a fedett rész alá. A szatyrom a karomra téve, a kezemmel próbáltam az esőköpenyt összefogni, hogy valamelyest védve legyek az esőtől. Akkor egy férfi állt elém. Így a hátamat a megálló védte, elől meg a férfi takart ki a zuhé elől. Egyre többen lettünk. Épp arrébb akartam lépni, hogy másnak is jusson hely, mikor odaszólt a férfi.

– Maradj – csak ennyit mondott.

Akár meg is ijedhettem volna. Valamiért mégis éreztem, hogy biztonságban vagyok. A férfi mellettem benyúlva, kezével a megálló oldalához támaszkodott. A várakozó tömeg meg szépen a kinyújtott karhoz nyomott. Éreztem a hevesen verő szívdobbanást. Éreztem a felém áradó vágyat. Éreztem a biztatást, hogy ne félj, itt vagyok, megvédelek. Téged. Áradt felém az üzenet. Így hát álltam, de mit is tehettem volna mást.

– Na, most jól sarokba vagyok szorítva – gondoltam.

Fejemet, engedve a nyomásnak, a karjára hajtottam. Irgalmatlanul jó érzés kerített a hatalmába. Ötödik éve éltem egyedül a lányaimmal. Ez idő alatt ez az első, amikor egy férfi a karjában tartott. Hát ki akartam élvezni minden percét. Szép volt a férfi, nagyon szép. Sötét, hullámos haj keretezte markáns arcát, a szeme olyan, olyan mogyoróbarna, mosolygós. A karjából áradt a férfiasság. Igazából ilyen szép fickót nem is láttam, legfeljebb a moziban a filmvásznon. A pillanatból több perc lett, és még mindig így álltunk. Vártam, hogy mikor vált át a kedves arc, csúfolódóra, hisz akaratlanul is kiült az arcomra az egész lelkem.

Éreztem, ahogy a tömeg megváltozik. Tudtam, ez azt jelenti, itt a busz. Vége a pillanatnak. Ez is elszállt. Magamban szépen elbúcsúztam tőle, megköszönve a sorsnak ezt a szép pár percet. Egy kis időre csupán, de valakinek én voltam a fontos. Megpróbálva sodródni a tömeggel fejem a busz felé fordított-

tam. Legnagyobb elképedésemre a férfi a két karját óvón kitarva, lökött az ajtó felé. Így elsők között sikerült fellépnem a lépcsőn és lehuppannom az üres, szélső ülésre. Ez meg, egyik lábával belépve az ülés és az előttem levő ülés hátoldala közé, oda állt mellém. Azt lent is láttam, hogy vállas, de jó magas is volt a férfi.

Na, nem! Ez egy gyönyörű férfi! Ennek én, nem tetszhetek! Harminchat éves vagyok, elvált, plusz két gyerek, tele adósággal. Meg kövér is vagyok, meg kócos.

Itt valami nem stimmel, jelzett a józanész. Befordult a jármű a munkásszálló előtti megállóhoz. Simogató kezet éreztem arcomon. A világ legcsodásabb hangja kívánt nekem további jó utat. Hát nemcsak a további két megállónyi út volt jó, de az egész napom. Alig vártam a tizenhat órát. A vihar elszállt, a jóllakott természet, minden báját bemutatva, ragyogott. Ilyen szép napon előfordult, hogy gyalog mentem haza, hogy mozogjak egy kicsit az egész napos ülőmunka után.

Most a buszt választottam. Éles kanyar után ért a jármű a munkásszálló megállójához. Ott volt. Állt. Élesen vizslatta az utasokat. Az utolsó pillanatban látott meg. Már csukódott az ajtó, de ő felugrott.

– Kösz’ – szólt oda a buszvezetőnek.

Belepirultam az izgalomba, a várakozásba. A másik oldalon, az ablak melletti egyik ülés szabad volt. Leült. Áthajolva hozzám odaszólt, hogy a Táncsics utcai megállóban szállunk le. Szerintem még a lábamon a kisujj is elpirult, olyan piros lettem. Máig sem értem, hogy mi bénított meg. Többek állítása szerint is okos, megfontolt, komoly, tanult nő vagyok. Csak három betűt, az n-et az e-t és az m-et kellett volna kimondanom: *n e m*. De nem. Leszálltam a Táncsics utcai megállóban. Ő is. Innentől elvesztem. Volt madáracsicsergés, volt kikelet, volt minden szép és jó, még harsona is, csak józanész nem volt. Számomra innentől csak két időszak létezett. Tamás előtti és Tamás utáni. Természetesen, a Tamás előtti időszak volt az, ami elvesztette minden jelentőségét. Pár nappal az egész további életemet befolyásoló és meghatározó találkozás után

hívatott főnököm. Félretéve a rá oly jellemző udvarias, kedves, megértő hangnemet, nyersen közölte, hogy csalódott bennem, de nagyon.

– Tudod te egyáltalán, hogy ki ez a Tamás?! – harsogta, legnagyobb elképedésemre.

– Tamás egy bűnöző! – lihegte megvetéssel az arcomba.

Egy szót sem tudtam kinyögni, miközben minden vér kiszaladt az arcomból. Erőmből csak arra tellett, hogy pár nap szabadságot kérjek.

Lakásomban, mert pár napi kapcsolat után oda költöztettem a munkásszállóról, Tamás fogadott. A konyhából jött elé, kis köténnyel a derekán. Ragyogó rend a lakásban, még a lányok szobájában is. A konyhából felséges illat szállt felém. Rám nézve láttam rajta: tudja, hogy eljött a pillanat a vallomástételre. Az a gyönyörű, nagydarab ember remegve ment a bőröndjéhez. Kinyitotta, és kivett egy vastag borítékot. Abban volt a bűne írásba foglalva, amit a Magyar Népköztársaság nevében egy év és hat hónap börtönnel „jutalmaztak”. Leülve a fotelba, olvasásba fogtam. Még hallottam az ajtó csukódását. Most nem érdekelt. A sorsom volt a kezemben. Ezek a sorok mondják meg, hogy hogyan tovább. Elolvastam a bírósági ítéletet, egyszer, kétszer, háromszor, sokszor.

A lényeg az volt, hogy aznap, életében először, berúgott, majd beavatkozott egy rendőri intézkedésbe, amit abban az állapotban túlzónak talált, és rendőröket ütött meg, nagyon. Innentől bűnöző!

Rám a munkahelyen hatalmas karrier várt. Engem jelöltek csoportvezetőnek. Döntenem kellett. Arról, hogy jól vagy rosszul döntöttem-e, megoszlanak a vélemények. Egyik oldalon vannak az ismerősök, az ismeretlenek, a munkatársak, a barátok, akik állítják, hogy fatális tévedés volt egy ekkora kariert eldobni egy bűnözőért. Másik oldalon voltam én és a két lány, a családom, akiknek az életét megváltoztatta Tamás. A kedvességével, a szeretetével, a családról való mindenekelőtti gondolkodásával és a viselkedésével.

Ha a most huszonhárom éves Tamás fiamra nézek, aki velem már tíz éve kénytelen félárvaként élni, tudom, hogy ha ez a döntés tévedés volt is, nem az én tévedésem.

Dobrosi Andrea: Anya

Enged,
vigyáz,
megbocsát,
űzi élet fintorát,
veled sír,
veled nevet,
tudja,
mi
jó,
mert szeret,
fájdalmát eltagadja,
de sosem hagy magadra, keze közel, rejtve ölel,
vele erő,
vele jel,
elsimít,
megvigasztal, estéd jó,
szép a hajnal, melléd ül,
panasz nélkül, imád, veled
kibékül, küzd keményen, szomorún,
el nem fárad, győz a bűn, magától
eléd rohan, belül mindig boldogan,
meg sose un, ki nem hal, tőle ered
néma dal, hiába futsz előle, megtalál,
lelked őre, a távolból elér, lángol, jóság
terül a lángból, kitárt szíve betakar, szeretne,
de nem akar, elfed, óv, szenved, remél, öröme vagy,
te a fény, te a nap a szürkületben, szélbe száll, s haja lebben.

Dobrosi Andrea: Sodródom, vagyok

Magyar honba vegyítve, Pesten, Budán,
sodródom őseim és jövőm után.
Anyám hordozott, az apám elkísért,
ki erre téved, a sors gödrébe lép.
Hogy mit adok, mit kaptam s miért, titok
talán. De egy biztos, hinni áhítok,
elérni száz apró fényt, csodát. Hiszen
vágyam, mint pókszövet leng át íriszen,
háló. Versek? Örök szerelemcsírák,
majd csak akkor nem írok, ha írni árt.
Addig is viszem szívem, vagy szívem hajt
előre, talány. Az Isten, kibe dalt
írt, dúdolni hívta, hát énekelnék.
Vagyok, ki szavakból komponál zenét.

Dobrosi Andrea: Tovább

Mit mért nekem az árus?
– nem tudhatom –
sors-osztó kezén bámulatom hiába mered.
Piactéri ködben kétszer sorban állva
az ember még türelmetlenebb!
Titkokat a szem bár meglesne rég,
– tudhatom –
törvény elől menekülni dőreség.
Jussom helye, ideje egyszer utolér.
Így vagy úgy;
az óra egyformán ketyeg mindenkinek,
bárhogy boldogul.
Anyám igene az én igenem,
szavát nem hátráltathatom,
– nem –
Mit mért nekem az árus: elviselem.

Dobrosi Andrea: Úton

Az autó fékezhetetlenül haladt,
őt maradásra hívta az út.
Talán élni akart még, sőt könyörgött is,
hogy aki felveszi, ne dobja tovább.
Közben a dudák csak szóltak, szóltak,
kikerülték rendre a kerekek, –
talán ők is élni akartak,
hisz az ülésen minden előkelőbb,
s a könyörgések is fékezhetetlenek...
De állj... most menthetnék a menthetőt.
Két ember kiszáll... menjen?
Nem muszáj... mégis csaholt,
mialatt a platón szűkült a szél,
csontjaiban remegett a múlt,
a kín, hogy újra jön a tél.

Dobrosi Andrea: Nagyapának

Kérges kezéd megedzette a munka,
de sosem volt időd fölös panaszra.
Törödtél. Sorsod szó nélkül túrted el.
Ha adtál, örömöd magába gyűrt, emel

mába is. Rég szötte hálód rám veted,
szentté mormolom egyre csak nevedet.
Áldalak. Lennék hasonmásod nagyon.
Vígán énekelhetnénk vasárnapon,

nekünk zengve fel orgona. Kenyered
rám morzsálhatna, mit bánom, hogy szeltesd
azt. Úgy várom én, csak megkínálj, megint
marassz, hívjál újra el, mint rendszerint.

Vesd a dunyhát, takarjon be tenálad,
kályhatüzem szítsd, adj a fahasábnak.
Magasságod, mint villám, hasíthat is.
Vásznad lennék. Fesd rám arcod, mint Matisse.

Dobrosi Andrea: Végül úgyis

A nagy folyó, sziklaszírttel, kavicsal,
magába ránt egyszer, lubickolni csal,
s ott az ár, az örvény. Kínok ölelnek
a parthoz, a hullám olykor közel vet,
máskor meg vígan távolodsz, iszapot ér
lábad, lépted feszül, a talajhoz tér
gondtalan. Ezt szereted, panaszkodni,
ha fáj s csupán lebegsz. A bú maroknyi
álca bár a szemnek, de felnagyítod
untalan. Rád horgot dobnak, kampó kifog
majdan, s a víz nélküled folyik tovább.
Rémálmod ez, meglátsz valami rostát,
s kétkedő maradsz. Ezért építs hidat,
e lét magából végül úgyis kirak.

Dobrosi Andrea: X úr

X úr 1/2 5-re húzza az órát,
Mint minden este.
Muszáj. Dolgozik. Még. Egy darabig.
Így reggelente,
Már készülődik, várja a műhely,
Blokkolóóra.
X úr nem késhet, feltűnő lenne,-
Főnöke szólna.
Az pedig... főnök, és ő csak X úr.
Így korán fekszik.

Muszáj. Elfárad. Még. Egy darabig.
Ha el nem küldik.
De addig újból húzza az órát,
Húzza az orrát.
Az pedig tele. De ő csak X úr.
Ki gondolhat rá?

Gósi Vali: Semmibe hajló

Álmodtam néha szépeket,
de ködben elúszó fényre-ébredések
fakasztottak mindig újra keserű,
csalódottság-szürke könnyeket.
Kértem kegyelmet százezerszer
sírva, esdekelve,
vádoló miértjeimre
nincs válasz azóta sem.

Mégis, néha még
kapaszkodom semmibe hajló
álmaimba, és fojtott indulattal
kérdzem: miért hagyott
remények nélkül
a hatalmasnak,
jóságosnak hitt
Isten?

Gósi Vali: A pipacs haláltánc

P irosló fényárban élhetted
I rgalomból nyert létedet.
P ajkosan hajlongsz – siralomtáncban:
A lig rezzenő szirmaid ráncban.
C inkos halállal elsimulsz,
S írodon harmatkönny – földre hullsz.

Gősi Vali: Sorsom lettél

Tenyerednek
hús rejtélye
bársony-melege
meghittsége
hosszú hűséged erénye
hallgatásod néma vétke
feloldozás szép estéken
karjaidban ölelésben
folyton termő
szerelem
sorsom lettél:
kegyelem!

Gősi Vali: Hiányból szakítod

eltelnek napjaid
ahogy a régi szépek
de már a hiányból
szakítasz
egy-egy álmoképet
hogy tűnt nyarak illatát
színét valónak érezd
és fényük közel
a szívedhez érjen
eltelnek napjaid
ahogy a régi szépek

*táncolnak
gyertyafényben
már nem is kérde
hogyan történt
nélkülük azóta
ugyanaz
az élet*

eltelnek napjaid
ahogy a régi szépek
ma már hiányból
szakítod
s csupán gyertyaláng-igézet
az eltávozottak
szép hagyatéka:
fénymosolyukat
örökké
arcodon érzed
*

*“eltelnek napjaink
múlttá válnak a régi szépek
de mikor fénymosolyukat
visszaidézed
még a hiányban is
az arcodon érzed”**
(*Utóirat: Theodor)

Gösi Vali: Áldanám (lét-ballada)

Élveztem hosszan a könnyű, tiszta létet,
bársony napmelegben, ringatózva szélben,
hajlongva balzsamos tengerillat-árban,
termő szerelemben sarjakat fakasztva.

Langyos harmat-nektár duzzasztott, feszített,
őseim, szerelmem, viharoktól védtek.
Ágaim kecsesen hódoltak a fénynek:
de, jaj, egyik túlnőtte peremét az égnek...!

Jeges hiányt rejtő, fájó örökségem,
elhagyottan, árván, erőtlenül védem.
November szele sír altatót régóta,
foszlik az időben Bölcseim mosolya.

Erősítsd, nagy idő, gyengülő törzsemet!
Ha lelkem hajléka árnyék is a léthez,
mióta terhemmel roskadozva élek -
sorvadó gyökerem talán újraéled!

Eltorzult árnyék ma korhadó, vén törzsem,
de mocorog még élet árvult gyökeremben:
szeretni vágyom – s ha viszont szeretnének,
görnyedő törzzsel is áldanám e létet!

Gósi Vali: Sors-redők

Ha könnyek kövültek is néma lelkemen,
akár a hullámok alatt, lent, mélyen
a gyöngyragyogó terem:
e fájdalomkövek már apró ékkövek.

S ahogy a tenger mélyén
haldokló, csöpp homokszemek
mozdulnak újra élni, és apály után
a napmelegben a parton fénylenek,

könnyeim nyomán is
élet-gyöngyszemek élednek
a bánat-csiszolta sors-redők felett:
már örökkön fénylő kincsek, ékesek,

s hirdetnek szép szerelmet,
tisztát és fényeset,
üzennek reményt, és végtelen,
halált elűző, örök-szép életet.

A SORS/ÉRINTÉS című pályázatra beérkezett összes írás
megtalálható a Poéta Irodalmi Portálon: <http://www.poeta.hu>

Bodó Csiba Gizella: Jelek

Megértem-e a jeleket?
a megküldött, megélt
évezredek. –
Fák évgyűrűit, gót hegyeket,
csiga spirálját, kövült levelet,
a megdermedt lávát,
a piramisokat, a csillag formáját,
a pók-fonalat,
megértem-e miért keletkezett,
vagy magam sem értem
a nyitott tenyeret.
Ujjaim hegyét ki jelölte meg,
titkos kóddal rajzolt sorsom
merre megy?
A láva kihűlt, a formák beleégtek,
a tenger elvonult
hagyott egy térképet,
Magamat – Tehozzád
addig kutatom,
míg indigód megfesti/megfejt
ujjlenyomatom!

Torma Zsuzsanna: Apám hagyatéka – visszaemlékezés I.

Nem maradt más utána számomra, mint egy fénykép, amely fekete képkeretbe rakva áll a szobánkban az egyik szekrény-polcon, néhány más fénykép társaságában.
A házat – amelyben utoljára vele éltünk, férjemmel és édesanyámmal – elhagytuk, amikor házasságkötésünk után új ház építésébe kezdtünk. Apám talán csak egyszer-kétszer jött el segíteni, a munkák nagy részét családi kalákában végeztük, egy főállású kőművessel az élen. A munka dandárja a férfiaké volt, mi, asszonyok pedig inkább az élelmet biztosítottuk szá-

mukra. De emlékszem, én magam is részt vettem a nehezebb munkálatokban, amikor már az ácsok által elkészített és felszögelt tetőgerendák és a lécek is a helyükre kerültek, férjemnek adogattam felfelé a tetőcserepeket a padlástérbe.

Amikor aztán a lakhatási engedélyt is megkaptuk, akkor először elköltöztettük a cserepes virágainkat, majd a bútort és a konyhai-szobai eszközök nagy részét. Úgy is mondhatnám, hogy szinte menekültünk és „menekítettük” a dolgainkat arról a régi helyről az újba, hogy végre új életet tudjunk kezdeni, részeges apámtól távol, békességben.

Úgy költöztünk be újonnan elkészült családi házunkba, hogy a szobáinkba a parkettát sem tudtuk lerakatni, mert nem volt rá elég pénzünk.

Apám – sajnos – szinte egész életében alkoholista életmódot folytatott, és az ivászatról nem volt hajlandó lemondani még a kényszerelvonó-kúra után sem. Az utolsó, még vele együtt töltött években már nagyon nehéz volt őt elviselni, hiszen csak néhanapján láthattuk józan állapotban, és a napi gondokat sem tudtuk vele soha megbeszélni. Ami keveset keresett a tsz-ben, s később a lovas kocsival végzett fuvarozással, annak nagy részét elitta, sőt még az általunk összekuporgatott pénzt is felkutatatta, amit megint csak italra költött. Sokan még segítettek is, hogy lerészegedhessen, amikor az elvégzett munkáját italban fizették ki, és neki már mindegy volt, hogy hoz-e pénzt a családnak, a gyermekeinek, csak az volt a fontos, hogy a szomszédját csillapítsa. Részségében nem lehetett vele beszélni, s amikor másnap kijózanodott, már nem emlékezett arra, hogy mit mondott és mit cselekedett. Olyankor legtöbbször csak hallgalt, miközben anyám újra és újra megszidta.

Apám a nevelésből sem igazán vette ki a részét, legalábbis nem szép szóval. Egyszer az asztal alá bújtam előle félelmemben, amikor az ostort csattogtatta, hogy megverjen. Valami „rossz fát tettem a tűzre”, pedig szándékosan sohasem akartam „kárt csinálni”. De néha akaratlanul is sikerült. Anyám, meg apám azzal dorgáltak meg minket, lányainkat, ami éppen a kezük ügyében volt. Emlékszem még a sarokban térdelésekre

is, amikor olyan nehezen sikerült a büntetés letöltése után bocsánatot kérni, és kimondani, hogy „többet nem teszek rosszat”. Utólag is nagyon megalázónak tartom, mert most is úgy érzem, hogy megfelelő szóbeli dorgálással sokkal többet elértek volna, mint testi fenytéssel.

A sikeres új házba költözés után apám ott maradt a régi házban, és csak annyi bútorzata és felszerelése maradt, amire szüksége lehetett. Nem tartottuk egymással a kapcsolatot, a sok rossz emlék visszatartott abban, hogy felkeressem, és Ő sem keresett minket. Még az unokáit sem ismerte, csak hallo-másból, lányaim előtt az anyám mindig úgy említette, hogy a „részezes papa”.

A szülői ház, amiből még iskoláskorunk idején elköltöztünk apánkkal és anyánkkal, még sokáig megmaradt, mert abban lakott az apám édesanyja. Apám később visszaköltözött oda, és azt a házat, amiben utoljára közösen éltünk, eladta. Ebből nekem nem lett egy fillér örökségem sem. Amikor apám édesanyja meghalt, akkor apámat a nővére öregek otthonába költöztette, hiszen neki is volt családja, akire gondot kellett viselnie, nem hiányzott neki részezes – és már egészségileg is megromlott – testvéröccse.

Egyszer látogattam meg apámat a kórházban, akkor is csak azért, mert az anyám azt mondta, nézzem meg, mert lehet, hogy nem találkozom vele soha többé. Valóban nem találkoztam vele soha többé, mert ahogy hírért vettem, az ivást még az öregek otthonában is folytatta, s annyira leromlott egészségileg, hogy ismételt kórházba kerülése után már egyenesen a temetőbe vitt az útja. A temetésén ott voltam, és megsirattam úgy, ahogy egy apát elsíratni lehet, hiszen azért ő sem volt a velejéig rossz, és volt sok jó tulajdonsága is. Sírta azért is, mert belegondoltam, hogy mennyivel jobb életünk lehetett volna együtt, ha az ital nem győzedelmeskedett volna felette.

Utólag azért sajnálom, hogy nem tartottam vele a kapcsolatot, bár nem hiszem, hogy az akaratát meg tudtam volna változtatni, és az akkori állapotában bármit is segíteni. Hozzánk már a kezdetek kezdetén nem akart odaköltözni, ennek akkor hangot

is adott: azért nem, mert nem akar megjavulni, és lemondani az itálról. Ez lett volna a feltétele annak, hogy velünk együtt az új családi házba költözzön. Anyám a tőle való nyolc évi különélés után elvált, apám személyesen meg sem jelent a tárgyaláson. Én biztos vagyok abban, hogy józansága pillanataiban szégyenérzete volt, ami az italozás után már rögtön szerte-foszlott, és olyankor újra és újra eszébe jutott józan állapotában az anyámtól kapott dorgálás az italozás miatt.

Egyszer, amikor az idősebbik lányom már nagybabciska volt, visszatértem vele abba a régi házba, ahol születtem, és ahol az apám is született. Abban az időben ott már évek óta senki sem lakott, és nagynéném sem járt ki a városból rendbe tenni a házat és környékét. Csak hallomásból értesültem arról is, hogy a régi istálló tégláit a família tagjai széjjelhordták, és abból építkeztek. Odaérve elcsodálkoztam, hogy azt a régi udvart és a házat milyen kicsinek láttam így, már felnőtt szemmel. Amikor kicsi voltam, a ház és annak környéke egy egész birodalom volt a számomra, amelynek minden szögletét, zugát bejártam és megismertem.

A lakóház ajtaja nem volt kulcsra bezárva, csak a nagy pajtáé, ami még megmaradt a szoba-konyhás házhoz kívül. Lányommal együtt beléptünk a nyitva hagyott ajtón, ahol a konyharész tárult elénk. Ott volt valaha a főzés, ott tartottuk a padon a vízsvödröt, a kézmosót és minden egyebet, ami a konyhában használatos volt. A konyhában aludtak az öregszülők, nagyapám és nagyanyám is, amíg velük éltünk. A másik helyiségben, a szobában meg mi aludtunk anyámmal, apámmal és a húgommal. A konyha most üresen állt, a tetőzete beomlott, és egy nagy halomnyi papír és szemét tarkította a padlózatot. A szobában is csak egy ócska szekrény volt, néhány egyéb, hasznavehetetlen kacat társaságában. Próbáltam az eldobott papírok közül előkotorászni olyan dolgokat, ami az apámra emlékeztetett. Régi iratokat találtam, ami számomra már nem volt fontos. De mégis találtam valamit. A kacatok között kevergélve leltem rá apám önkéntes tűzoltó tagsági könyvére, s

benne a fényképére, ami talán harmincnégy éves kora körül készülhetett róla a tagsági könyv dátumából ítélve. Megörültem neki, gondoltam, hazaviszem. Később egy fényképésznél levelezőlap nagyságú fényképet készíttettem arról a régi fényképről.

Így lett nekem ez az örökségem tőle, meg még egy borító nélküli, szétszakadt imakönyv is, amit szintén a papírhalom között találtam.

Akkor és ott, több mint húsz év távlatából nézve, idegennek éreztem a volt szülői házat, melynek a környéke az enyészeté lett, hiszen mindenütt magasan benőtte a gaz. A még megmaradt, öreg gyümölcsfák egy részének ágai is előregeedtek, letöredezték, talán azok is azért látszottak kisebbnek, mint amilyenek megmaradtak az emlékezetemben. Az évre és a dátumra már nem is emlékszem, de azt tudom, hogy tavaszodott, mert a régi virágoskertben az előző ősszel elszáradt gazok között ott sárgállottak a nárciszok, s szedtünk is belőlük egy csokorra valót.

Torma Zsuzsanna: Apám hagyatéka – visszaemlékezés II.

Az első részből: „Nem maradt más utána számomra, mint egy fénykép, amely fekete képkeretbe rakva áll szobánkban az egyik szekrénypolcon, néhány más fénykép társaságában.”

Nem mondtam el a teljes igazságot, amikor ezeket a sorokat írtam. Ugyanis nem csak azt a bizonyos fényképet hoztam el a régi szülőházból, a romhalmazból, a szeméthalmazból. Találtam még egy nagyon értékes dolgot. Ez egy picike könyvecske, amelynek lapjai hiányosak, megsárgultak és piszkosak. A lapok szélei gyűröttek, lapjainak sarkai „szamárfülesek”. Az akkor és ott talált fényképpel együtt ezt is elhoztam, és azóta is őrzöm.

Most újra elővettem szekrényem egyik sarkából, és próbáltam a lapok begyűrt sarkait simára igazítani. Sajnos, az eleje hiányzik, csak a 13. oldaltól van meg a szövege, majd folytató-

dik a 288. oldalig. Itt néhány lap hiányzik, és a 291. oldaltól folytatódik tovább a 446. oldalig, majd ismét lapok hiányoznak belőle. A 451. oldaltól folytatódik a 464. oldalig, és aztán nincs folytatása.

Idézet a 13. oldalról: MÁTÉ EVANGYÉLIOMA 5.6.

(Máté evangéliuma az Újszövetség első könyve)

„Vigyázzatok, hogy alamizsnátokat ne osztogassátok az emberek előtt, hogy lássanak titeket; mert különben nem lesz jutalmatok a mennyi Atyátoknál.

Azért mikor alamizsnát osztogatsz, ne kürtöltess magad előtt, a hogy a képmutatók tesznek a zsinagógákban és az utcákon, hogy az emberektől dicséretet nyerjenek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat.

Te pedig a mikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a te bal kezed, mit cselekszik a te jobb kezed; Hogy a te alamizsnád titkon legyen, és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván.

És mikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, a kik a gyülekezetekben és az utcák szegletein fennállva szeretnek imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat.

Te pedig a mikor imádkozol, menj be a te belső szobádba és ajtódat bezárva, imádkozzál a te Atyádhoz, a ki titkon van; és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet néked nyilván.

És mikor imádkoztok, ne legyetek sok beszédűek, mint a pogányok, a kik azt gondolják, hogy az ő sok beszédükért hallgattatnak meg.

Ne legyetek hát ezekhez hasonlóak: mert jól tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőbb kérnétek tőle.

Ti azért így imádkozzatok: *„Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratom, mint a mennyben, úgy a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, a kik ellenünk vétkeztek; És ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország és hatalom és a dicsőség mind örökké. Ámen.”*

„Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsda és a moly megemészti, és a hol a tolvajok kiássák és ellopják. Hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket mennyben, a hol sem a rozsda, se a moly meg nem emészti, és a hol a tolvajok ki nem ássák, el nem lopják”

Szó esik még az ítéletéről: *„a milyen mértékkel mérték, olyannal mérnek néktek”*, szó esik a szálkáról: *„Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, a mely a te szemedben van, nem veszed észre?”*

Próbálok a szentírásban foglaltak szerint élni és gondolkodni, ahogy – gondolom – rajtam kívül sokan mások is.

De nem szeretném folytatni az idézeteket, mert nagyon sok lenne! Folytatásként csak a főbb címeket sorolnám fel a 13. oldaltól, amellyel ez a kis könyvecske kezdődik:

„Máté evangélioma” amely folytatódik a „Márk írása szerint való szent evangéliom”-mal, „Lukács írása szerint való szent evangéliom”-mal, „A János írása szerint való szent evangéliom”-mal, „Az apostolok cselekedetei”-vel, azután „Pál apostolnak a rómaibeliekhez, a korinthusbeliekhez, a galátziabeliekhez, az efézusbeliekhez a fillippibeliekhez, a kolossébeliekhez, a thessalonikabeliekhez írott első és második levelé”-vel, Timótheushoz írt első és második levelé”-vel, Titushoz „A zsidókhoz írt levél”-lel és „Péter apostolnak közönséges első és második levelé”-vel, „János apostolnak közönséges első, második és harmadik levelé”-vel és „Judas apostolnak közönséges levelé”-vel. Befejezésként még van néhány lap a „János apostolnak mennyei jelenségekről való könyvé”-ből, amely véget ér a 464. oldalnál.

Gyermekkoromban csak imakönyvem volt, de emlékkönyvemmel együtt az is elkallódott. Ezért örülök, hogy ez a kis „könyvecske” még ha hiányosan is, de megmaradt nekem, amit én apám második hagyatékának tartok azóta is. Igyekezem sok más, érdekes olvasmányom mellett ennek a könyvnek a lapjait is forgatni. Úgy gondolom, nem lesz haszontalan.

**Torma Zsuzsanna: Megtalálni a munkában a valamikor
játék hangulatát**

„Hacsak lehet, játszik a gyermek. Mert végül a játék komolyodik munkává. Boldog ember, ki a munkájában megtalálja a valamikori játék hangulatát” – Sütő András

Sohasem éreztem úgy, hogy a munka játék lenne számomra, mivel már kisgyerekkoromban munkára fogtak. Elég korán kapát adtak a kezembe, hogy segítsek a felnőtteknek. Jól meg is figyelték, hogy a „gyereknek” hogyan áll a kezére a kapa nyele. Balkezes, vagy jobbkezes lesz-e. Ha lehet azt mondani, majdhogynem előbb fogtam a kapa nyelét, mint a ceruza száját a kezembe. Ceruzát nemigen ismertem egészen iskolás koromig, ahogy mesekönyveket sem. A meséket, ha volt idejük a nagymamának vagy anyának, elmondás alapján ismertem meg, velük együtt a népdalokat és a magyar nótákat is.

Emlékszem, hogy elégetett gyufaszál végével írtam az újság szélére azokat a nagybetűket, amiket megismertettek velem, ez kezdetben a nevem kezdőbetűiből állt. De néha akadt olyan átírótömb is, amit már nem használtak, később abba írogattam és rajzoltam, akkor már iskolásként. Akkor még nem tudtam, hogy honnan is került elő az átírótömb. Felnőtt fejjel már tudom, hogy apám egyik unokatestvére bérelszámoló volt a tsz-ben, és tőle származhatott. Ő volt az egyike azoknak, akik a tsz-tagok munkaegységét számították ki.

(Mire 1959-ben iskolás lettem, addigra már kialakulóban voltak, de 1961-re végleg „győzedelmeskedtek” a termelőszövetkezetek az országban.)

Akkor, gyerekfejjel egy kicsit úgy éreztem, mintha én is fontos lennék, hiszen már felnőtt emberek által használt tömbbe írogathatok – játékosan –, mint egy leendő irodista.

Ki hitte volna, hogy egyszer valóban az leszek, és annyit írogathatok, hogy még bele is fáradok!

Az általános iskola elvégzése (1967) után ugyan nem sikerült egyik szakiskolába sem a felvételem a 4,6-os átlagom ellenére

sem, ma már tudom ennek egyik okát. Tanító nénink az agrónómus felesége volt, biztosan érdekében állt, hogy ne menjek el a községből, hiszen a termelőszövetkezetben kellett az utánpótlás, a fiatal munkaerő. Egy évig anyám helyett sokszor el is mentem a tsz-be dolgozni, amikor neki otthon sok volt a házimunkája, és a háztájiban a kapálnivaló. Mentem a többi felnőttel szőlőt szüretelni, szőlőt trágyázni, kajszifa- és diófacsemeték körüli földet kapálni, ásni, de mentem télen a nádvágáskor nádat kötegekbe gyűjteni. Ezáltal a község településeinek nagy részét bejárhattam és megismerhettem.

Anyámnak és anyai nagyapámnak köszönhetően mégsem maradtam tsz-munkás, mert egy évvel az általános iskola befejezése után felvételt nyertem a gyors- és gépíró iskolába. Amikor a gyorsírás tanár megmutatta, hogy milyen betűk papírra vetését kell megismernem és használnom, igencsak elcsodálkoztam! Olyan „ákombákom” írást addig még nem láttam! Az ismeret megszerzése nem volt ingyenes, hiszen havonta fizetni kellett a tandíjat. (A továbbtanulás előtti néhány hónapban a vajüzemben dolgoztam, betanított munkásként, tizennégy és fél évesen, hat órában, majd nyolc órában.)

1968 őszétől aztán elkezdődött a tanulás, és két év múlva sikeres vizsgát tettem. Közben egy év tanulás után munkát vállalhattam – a többi jól tanuló és szorgalmas osztálytársammal együtt 4 és 6 órában –, hogy a gépírást gyakorolhassam. Ott-honi gyakorlás céljára a kölcsönzöből írógépet vittem haza. 1970 nyaratól már irodában dolgoztam, tizenhét évesen teljes munkaidőben.

Kevés kitérővel mégiscsak irodai alkalmazott, gépíró-adminisztrátor lettem, amiről tizennégy éves koromban még nem is álmodtam.

Igaz, hogy ismereteimet csak később, a munka mellett bővíthettem, amit az egyik főnökömnek is köszönhetek, és annyira belejöttem a tanulásba, hogy idegen nyelvet (angol) is saját önszántamból kezdtem tanulni, s ebben szintén örömet leltem.

Végül is elmondtatom azt, hogy „a munkámban megtaláltam a valamikori játék hangulatát”, és nagyon sok papiros, no meg indigó, fordult meg a kezemben és az írógépemben. Több mint negyvenegy évig gyakoroltam a szakmámat és használtam a gyorsírást, róttam azokat a különös, „ákombákom” karakterű betűket, melyekkel nagyon sok gyorsíró füzetet írtam tele.

Torma Zsuzsanna: Nem hullott minden az ölembe

Nem mindegy, hogy szegény vagy gazdag családba születünk. Ahol a családi körülmények nem a megfelelőek, mert az apa ugyan dolgozik, de alkoholista, az anya meg háztartásbeli, és nem tud folyamatosan járni a tsz-be, hogy elég munkaegységet szerezzen, és emellett a piacra is jár, ott a gyerekek sokszor be kell segítenie, és nélkülöznie kell. Főleg a szülők szeretetét. Pedig nem kellene, hogy így legyen. Az apát ritkán lehet látni, azt is csak részeg állapotban, ilyenkor az anyának sincs elég türelme a gyerekekhez. A gyerekeknek meg többet kell dolgozniuk a háznál, sokszor a részeg apát is helyettesítve, mert csak így tudnak valahogy eléldegélni.

Nem hullott minden az ölembe. Mindenért, ami megadatott, keményen meg kellett dolgoznom. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy soha nem voltam nagyravágyó, pedig már gyerekkoromban is felfigyeltem rá, hogy az osztálytársaimnak szebb volt a ruhájuk, a cipőjük, míg nekem több volt a foltzott ruhám, mint az új. Az öregek mindig azt mondták, hogy nem szégyen a foltos, csak a rongyos. Sokszor viszkett a bőröm a szűrés, kötött mellénytől, a harisnyához gumit használtunk, de így is sokszor lecsúszott a lábaimon. Egyiket sem kedveltem.

Csak akkor tudtam úgy öltözködni, ahogy szerettem volna, amikor már a munkahelyen dolgozni kezdtem, és saját keresetem lett. Mert azért, amit otthon segítettem – és amiért a tsz-ben dolgoztam az édesanyám helyett, amikor nem ért rá –, azért fizetést nem kaptam. Készruhám is csak azután lett, mert

vagy anyám varrt ruhát nekünk, vagy varrónővel varratta meg. Otthon készült a kötött kesztyű és zokni. Arra húztuk a cipőt, meg a hócipőt, ami nem ázott át.

Mély kútból húztuk a vizet, és sparhelten melegítettük a mosáshoz és a főzéshez. Paraszas vasalóval simítottuk ki a ruháink ráncait. Tv-ről, mosógépről és hűtőszekrényről nem is álmodhattunk.

Fájt a szívem, amikor a nagyanyámék a tanyasi házukat ott-hagyva a faluba költöztek; egy kicsit el is szomorodtam amiatt, hogy ők már „villanyos” mosógéppel moshatják a ruhákat. Ezért aztán igazán nagy öröm volt a számomra, amikor a férjemmel való házasságkötésünk után egy évvel beköltözhattünk a félig-meddig elkészült, új családi házunkba, ahol már volt villany, fürdőszoba, majd televízió is lett. Azelőtt csak az általános iskolában volt tévékészülék, ahová hétvégenként jártunk le filmeket nézni. Otthon csak telepes rádióink volt.

Később, amikor tranzisztoros rádiót vettünk, néha azt is bevittem magammal a munkahelyre, és hallgattam a zenét. Nagy divatja volt akkor ennek, meg a Szokol táskarádiónak is. Ez majdnem olyan volt, mint a Maxim Gorkij Az anya című regényében: „akinek volt sárcipője, felvette, ha szárazság járta is, akinek meg volt esernyője, magával vitte akkor is, ha sütött a nap.” Férjemmel való házasságkötésünk után a közös házépítés érdekében a páromnak el kellett adnia az autóját – az ő családja tehetősebb volt –, mert első volt a családi ház, hogy aztán később benépesüljön A mi lányaink már több mindent kaptak, mint én gyermekkoromban. De nem vihettük túlzásba az ő ajándékozásukat sem, hiszen egy ideig sok mindent hitelre vásároltunk. Örültünk, ha mindig volt annyi pénzünk, amennyire szükségünk volt. És emlékszem, még az én gyerekeimnek is volt térdén foltozott nadrágjuk, mert hiszen csak ott kopott igazán, így nem kellett mindig újat venni. Divat is volt a folt, főleg, ha valamilyen virágos vagy állatos alakút varrtunk rá.

Gyors- és gépírónak tanultam, és otthon nem hiányzott az írógép, mert éppen eleget ütöttem a billentyűket a munkahelyen.

Nem is lett saját írógépem addig, amíg a munkahelyi selejtezésnél nem sikerült néhány száz forintért egy „csattogós” írógéphez jutnom. Ekkor már a munkahelyen számítógépek is voltak, de nekem akkor az nem hiányzott, igaz, hogy nem is tellett volna rá.

Az idei lesz az első olyan karácsonyom, amikor elmondhatom, hogy egy számomra igazán nagy értékű ajándékot – egyszerűsmind munkaeszközt – kaptam. De még most is hajlottam volna arra, hogy lemondjak róla, ha van más, fontosabb ennél. Mert az évek során mindig volt valami fontosabb, ami egyben az egész család javát is szolgálta.

Most jutottam el odáig, így a nyugdíjazásra várva, hogy saját számítógémem legyen. Ezt is csak azért vettük, hogy ha már otthon leszek, akkor is tudjak gépen dolgozni, mert így könnyebb a verseket, prózákat leírni, és gyorsan el is lehet küldeni őket. Közben az öreg írógép a padláson letakarva vár jobb sorsára, s több, mint valószínű, hogy már soha többé nem csattognak a billentyűi. Meghibásodott, és talán már írógépjavító sem létezik. Mennyit változott a világ!

Igaz, hogy az autónk, amit a házépítés érdekében eladott után csak tizennégy évvel később vásároltunk, már javában benne van a „felnötkorban”, de most már elmondhatom, hogy számítógémem is van, ami új, nem kiselejtezett, mint az írógép. Ez már valami! Így, az ötvennyolcadik évem felé közeledve...

Torma Zsuzsanna: Nótázott az én apám is

Nótázott az én apám is,
Mikor olyan kedve volt,
Nem vonta meg ő magától
Az italt, az alkoholt.
Ha még volt elég ereje,
A földet is paskolta,
Kicsit lassabb mozdulattal,
Mint a néptáncos szokta.

„Hej, de..., hej, de” kezdte el a
Nótájának elején,
De a végét már nem tudta
Kiénekelni, szegény.
Szerette a lovait, de
Ha ittas volt, megverte,
Gyeplőjüket szorította,
Míg az ostort lengette.
Rájuk csapott, nem is egyszer
Nem volt számukra mentség,
De ha kocsiderékba dőlt,
Lovai hazavitték.
Akkor nem szólt már a nóta,
A friss szalmán elterült,
Kocsiderék lett az ágya,
És álomba szenderült.

Hej, de, hej de jó lett volna
Ha józanul dalolt volna,
Nótázott volna egyvégbe...
Akkor talán ma is élne!

P. Borbély Katalin: Álmodj

Teljesen átlagos kisfiú volt. Barna haj, zöld szem, kerek arc, kissé elálló fülek, némi szeplő. Az óvodában sokat játszott és nevetett.

A bajok az iskolában kezdődtek. Hol a kabátja szakadt el, hol a szemüvege esett le valamilyen titokzatos ok miatt. Ha kérdezték, vagy azt mondta, hogy elesett, vagy csak nézett maga elé, és nem szólt. A szülei hiába kérdezték a tanárokat, azok sem tudtak semmit: „nem lehetnek ott mindenki mellett”. Aztán egy nap kék monoklival jött haza, és tőle szokatlan módon sírni kezdett. Kérdésében benne volt a düh, a fájdalom, és a sértettség:

– Apa, mondd, miért pont *Ede*? Miért ezt a nevet kellett nekem adni?! Nem gondoltátok, hogy pokollá teszitek az életemet?

Apja megdöbbsent, nem értette fia kifakadását. Egy percig gondolkodott, majd a válaszhoz segítségül hívta a nagy fényképalbumot.

– Gyere, elmondom, hogyan volt – mondta, és megsimogatta a gyerek fejét. Ahogy lapozta, és minden képhez mondott valamit, mintha időutazásra vitte volna az apja, de csak lassan nyugodott meg annyira, hogy oda is tudjon figyelni.

– Nos, ő az – mutatott egy méltóságteljes, cilinderes öregurat – ő a dédapád, aki után a nevedet kaptad. Egyrészt az iránta való tiszteletből, másrészt meg, mert arra gondoltunk, hogy ha neki szerencsét hozott, hát neked is hoz. Ő volt a családban az, aki szintén jól bánt a számokkal, akárcsak te. Abban az időben ez nagy adomány volt, hiszen ösztönösen érezte, mibe fektesse azt a kevéske tőkét, amit az apjáéktól örökölt. Először vett egy kis földcskét, majd pár év múlva már a tőzsdén forgatta a vagyonát. Ám amikor beütött a krach, ő megduplázta a befektetést. Innentől kezdve hívták méltóságos úrnak, és ha addig lett volna, aki csúfolta vagy kinevette volna, már az sem tette. Mivel azon a napon születél, amelyiken ő, így kaptad a nevé. Olyan borzasztó?

– Igen, az! – mondta a gyerek, még mindig könnyeit törölgetve. – Azt, hogy „Hevedered-e?”, még megemésztettem valahogy, gondoltam, hogy majd megszokják. De mindig van valami. A Heved-neved és a Heved-ered után most itt a Heved-eredé és még ragozhatnám.

– A dédapád után csak egy mondás maradt fent: „Méltóságos Heveder, kit az eső sose ver.” Gondolj erre, és ne feledd: ha felnősz, már nem fognak csúfolni.

Többet nem beszéltek a szerencsétlen névről. Ede lassan felnőtt, elvégezte a közgazdasági szakközépiskolát, könyvelő lett. Munkát is kapott egy bankban. Nem keresett rosszul: lakása, és autója is volt, mire harminc éves lett. A dédapai örökség egyszerre volt áldás és átok, mert a bankszakmában tényleg el-

ismerték, tudása is volt, meg szerencséje is. De magányos volt, mert ha néha el is ment társaságba, bemutatkozás helyett, csak zavartan makogott valamit, és ez kihatott az egész beszélgetésre. Inkább nem is járt sehova. Ez így ment volna az idők végezetéig, ha nem jön a legjobb barátja, a Gyula, és el nem cibálja egy előadásra. Váltig állította, hogy rátalált a bomba üzletre.

– Én nem akarok váltani, kényelmes nyugodt életem van – mondta ő.

– Csak egyszer gyere el, és hallgasd meg őket! Aztán, ha nem látsz benne fantáziát, nem erőltetem.

Ebben maradtak. Egy csütörtök este Ede elkísérte Gyulát a művelődési házba. A termék nem volt érdekes, az MLM-rendszerű üzletet is ismerte már, de az előadó lelkesedése, és amiről beszélt, egészen magával ragadta. Hazafelé menet is csak ez a mondat járt a fejében: „Merj álmodni!”. Talán azért ragadta meg ez a mondat, mert ő még soha sem álmodott mérészet és igazán nagyot. Nem tudta, mit hoz a jövő, de érezte, hogy valami visszavonhatatlanul magváltozott. Másnap reggel, amikor felébredt, már azt is tudta, hogy mire vágyik. Álmában repült valahonnan valahová. Ez azért volt jóslatszerű, mert iszonyodott a repüléstől. A világ másik felén is járt már, kocsival, vonattal, hajóval, de repülővel sohasem. A legendás dédapa ugyanis egyszer felszállt, és majdnem lezuhant. Ő pedig hitt a sorsban, és nem akarta provokálni. Bár az üzletbe nem lépett be, a bankban kettőzött erővel dolgozott, és haladt előre. Szorgalmával és jó döntéseivel egyre nagyobb tiszteletet vívott ki magának, és már régen nem csúfolta senki.

Eltelt öt év, és megvette a kis repteret a szomszéd város határában. Elhanyagolt volt, de nem reménytelen. Innentől kezdve ez volt az élete. Nem látott, nem hallott, alig evett és alig aludt. Még így is két évbe telt, mire elindult az első fapados járat a szomszéd államba.

Ahogy ott állt az irányító toronyban, és figyelte, ahogy a gép a kifutópályára kanyarodik, mérhetetlen büszkeség öntötte el.

A feliraton megcsillant a nap, és ő tudta, hogy a dédapja mosolyog odafent.

A gép lassan felemelkedett, a pilóta beleszólt a mikrofonba:
– Kedves utasaink a HEVED AIR köszönti önöket első járatán!

Estók Márta: Jó reggelt, Anna!

Széles mosolyra nyílt Anna szája, amikor meglátta a végtelennek tűnő rét vadvirágos szőnyegét.

A nap fénye beragyogta az arcát, a vadvilág hangjai megismételhetetlen, egyedi örömdaként zengtek be a tájat.

Boldog volt.

Nekiiramodott a tarka mezőnek, s csak futott, futott.

Szabadnak érezte magát.

Lábait úgy szedte, mint az őzikék, kifulladásig szaladva, kacagva hemperedett le a terebélyes nyárfa lombkoronájának árnyékában.

Felette a báránypelókák hol elszakadtak egymástól, hol összegabalyodva úsztak az égi színház kékleplű színpadán, mint a „Sóhajok hídjá” alatt ringó gondolák.

Gondolataiban az a barna fiú keringett, aki délutánonként az épület előtt sietett el.

Ilyenkor szaporábbá vált a pulzusa, és sóvárgó tekintetével egészen az út végéig kísérté, míg csak el nem tűnt a házak mögött.

Vágyálmaiban mellette lépdelt, és kéz a kézben, együtt rótták útjaikat.

Hirtelen a távolban egy női alak tűnt fel.

Szíve nagyot dobant.

Anyá!

Felpattant a hús árnyék oltalmából, és lélekszakadva rohant az egyre csak közeledő nő felé.

Már tárta szét ölelésre hívón karjait, amikor megtorpant, és éles törként hasított szívébe a kérdés.

Honnan fogom megismerni, hogy ő az anyám?

Még sohasem láttam őt!

Nyílik az ajtó.

Anna hunyorogva félig kinyitja szemét, és kavargó álmaiból ocsúdva pillog a kitárt szobaajtón belépő nővér felé.

A fehér köpeny.

Széttépte minden álmát.

– Jó reggelt, Anna! Kiültetem a tolószékbe. –

Estók Márta: Minden nap

A mai nap sem telt el hiába.

Már negyedik napja nem nyugszik a szél, de mi ez egy elszánt ember akaratához képest.

Azt mondják, egy bizonyos élethossz után minden nap ajándék.

Én úgy hiszem, minden nap az, amelyet az ember megélhet.

Játszadózó felhők a nap előtt, a szél olykor-olykor elkergeti őket, de, mint csintalan gyerekek, incselkednek és visszakúsznak égi társuk elé.

Délután fél három.

Igyekszem a második emeletre.

Árpi bácsi már izgatottan vár, hogy végigjárja betervezett napi útját.

Újra járni! Gyalog a lépcsőn le a földszintre, majd a hátsó kertben húsz-húsz méter megtétele után gyalog vissza a második emeletre.

Hosszú ez az út. Nagyon hosszú egy olyan embernek, aki hónapok óta az ágya fogságában élt.

Belekarolok. Én és a botja vagyunk a biztonsága. Az akarata erősebbnek bizonyul, mint a fizikai erőnléte, de büszkesége és nyolcvanhét éve nem engedi, hogy a gyengeségét kimutassa. Beszélgetünk a régmúlt időkről, kizárva a jelen méltatlan valóságát, csoszogó, apró lépteiben és kézremegésében „Parkinson” együtt rója velünk a decimétereket. Néha-néha egyensúlyát veszítve belegyorsít a lépteibe ilyenkor összeszedett erejé-

vel szorosabbra fűzi karját a karomon. Bízok bennem, hogy biztos támasza vagyok e pillanatokban, majd huncutul rám néz, és nevetve kérdezi, elkendőzve állóképességének gyengeségét:

– Nővér! Nagyon sietek? Bír mellettem jönni?

Kitör belőlem a nevetés.

Összenézve, már együtt nevetünk. Vállamhoz simítja fejét, és – elkezdve engem sajnálni, hogy már késő délutánra jár az idő, és biztos fáradt vagyok – felajánlja, hogy föléle mehetünk lassabban is.

Most fogalmazódik meg igazán bennem a gondolat, hogy nemcsak nem születhetünk, nemessé majd válni kell.

Jókedvvel tesszük meg a hátralévő pár métert, elindulunk a bejárat felé, majd egyenként szó szerint megmászva a lépcsőket, mint turista a hegyi utat, elcsoszogunk az ajtajáig. Hálás tekintettel int felém, elégedettségét nyugtázva mosolyával üt pecsétet e délutánra a lassan bezáruló ajtó mögül.

A mai nap sem telt el hiába.

Úgy tartják, egy bizonyos élethossz után minden nap ajándék.

Én úgy hiszem, minden nap az, amit az ember megélhet.

Estók Márta: Új Orpheusok

Ma sem Orpheus keltette a napot.

Még mély álmát alussza, mellette lantja várja, hogy megpendítse húrjain akkordjait, amelynek édes dallamára majd a hegy mögül felemeli fejét a Nap, és sugárkarját lassan kinyújtva átöleli a Földet.

Nem sokkal múltott el éjfél.

A háromszintes épület folyosóján égők sora változtatja meg a valós napszakot.

Óvatos léptek halk nesze töri meg a honoló csendet.

A nővér az, az álmok őrzője.

Földszint.

Első emelet.

Második emelet.

Gyalog az éjszakában, mert zajt csap a ki-be záródó liftajtó.

Hajnalodik.

Három óra elmúlt.

Csoszogó léptek zaja veri fel a csendet.

A csoszogás megszűnik, átvált ajtódörömbölésbe.

Erzsi néni az.

Addig bírt menni félálomban.

A nővér szaporázza lépteit vissza a földszintre.

Így sem volt elég gyors.

Erzsi néni, már Zoli bácsi szobája közepén üvölt.

– Nővér! Nem találom a kabátom! –

Zoli bácsi félálomból felriadva azonosítja be rendszeres folyosó végi látogatóját.

Már félig feltápáskodik az ágyán, mire a nővér sprintben odaér, karon fogja Erzsi nénit, és kifelé vezeti a kilencvenéves, idős asszonyt.

– Hová akar menni, Erzsi néni?

– Haza!

Ma sem Orpheus keltette a napot.

Még mély álmát alussza, mellette lantja várja, hogy megpendítse húrjain akkordjait, amelynek édes dallamára majd a hegy mögül felemeli fejét a Nap, és sugárkarját lassan kinyújtva átöleli a Földet.

Polgár Balázs: Másvilág

Nem is lett volna ott semmi fennakadás.

Nem, mert, ugye, ők ott fenn, a multinacionális cég európai központjában évtizedekkel előre terveznek. Hol, mikor nyitják meg a következő „multiplex maximust”, hogy a befektetések mennyi idő alatt mennyit fognak fialni.

– Az önkormányzat le van zsírozva? – kérdezte a benelux nagyfőnök a magyar igazgatót.

– Néhány csodaszép autóért hanyatt vágták magukat a hivatali csinovnyikok.

– Akkor már csak a kishalaknak kell feldobniuk a talpukat, illetve az uszonyaikat! – és ezt valamiért olyan viccesnek találták, hogy csak kacagásba kezdtek. Csak úgy rengett a háj rajtuk, ahogy vihorásztak.

– Jut eszembe – vett lélegzetet a „csúcsgóré” –, a telkek rendben vannak? ... –

Kérdése nem volt véletlen. Már a külföldi konzultáció előtt jelezve lett telefonon, hogy „némi fennakadás” adódott. Nyilvánvalóan csak adminisztratív akadályok, néhány apró részletkérdés, meg a bürokrácia errefelé, nyári szabadságolások a picike titkárnők körében, no persze, persze...

A jelentéktelen, apró akadályt „Palyibának” hívták. Tulajdonképpen Pali bácsi, de őt csak így, Palyibának hívta minden ismerőse.

Valami joghézagot kihasználva kapott építési engedélyt anno, az „átkos” derekán, akkor még nem tudták itt errefelé, hogyan is fog kinézni a város harminc év után. Nem, mert még nem ültek a térkép fölé Brüsszelben, New Yorkban, Moszkvában, de még csak Budapesten sem.

Félreeső telek volt ez, amolyan senkitsemérdekel parcella.

Palyi bácsi tehát felépítkezett. Hétvégi telkén, gyümölcsösén, nincs is abban semmi kivetnivaló, csinálták egypáran azon a soron.

Csak hát, ugye, azóta nagyot fordult a világ, és történetesen a város – nyugati határhoz közeli megyeszékhely lévén – gyarapodott és terjeszkedett. Fogyott a zöld terület a környéken, egyre több fehér folt tűnt el a térképről, lett lakópark vagy ipari zóna. Mikor pedig a konkurens multicég megvetette talpát a közelben, eldöntötték ők is, hogy felrántják a már tervezett, új szabadidőcentrumot.

Mondom, nem is lett volna ezzel semmi gond, csakhogy a Palyibá portája a házikóval együtt kikerülhetetlenül beleesett abba a területbe, ahol az építkezés már majdnem megindult.

Persze felvásárolták a szóban forgó földterületeket, jó áron, a Palyibácsi szomszédjainak a telkét.

Nem is volt ház mindegyiken, legtöbben csak pihenőnek, gyümölcsösnek hagyták. Akinek pedig valami építménye is állt rajta, az bizony, komoly összeget tudott érte kicsikarni. Mert megegyeztek ők mindenkivel.

Csak a Pál, a Palyibácsi nem adta be a derekát. Mindent, mindenféleképpen megpróbáltak. Ígértek pénzt, nem is keveset, aztán agyafúrt cselekkel kísérleteztek. (Még a köjált is kivitették, hogy hát „mérgezett a víz, hogyan lakhatnak itt, kérem szépen?”) De nem használt semmi. Fenyegetőzni kezdtek, de az öreg már túl sok mindent megélt, és egyedül volt már ahhoz, hogy bármi félni- vagy félténivalója lett volna...

Akkor megint mentek, kopogtattak. Még többet ígértek, irreálisan magas összeget, de nem ment. Palyibá hajthatatlannak bizonyult.

– Értsék már meg, hogy nem a pénz érdekel! Itt éltem az életemet, erre dolgoztam, meghalni is itt akarok!

– Nos, rendben van! – zárta össze az ügynök a dossziét, az egész Palyibácsi-ügy iratait.

A külföldi vezér tájtékot túrt, mikor értesült az eseményről. Magyar beosztottja úgy húsz centire tarthatta el fülétől a kagylót, hogy meg ne süketüljön, úgy ordított. Dúhe másnapra sem hagyott alább, mikorra sebtében odarendelte repülővel a beruházás vezetőjét.

– Figyeljen ide, de nagyon jól! Van maguknál, Magyarországon úthenger? Ha nincs, akkor vigyen egyet innen, és dózerolja le azt a kalyibát, világos?! – még a mondat végére sem ért, de már reszketett egész túlsúlyos testében, miközben nyála szerteszét fröcsögött a szájából.

– Igen, professzor úr – hebegett a magyar –, de ott ez az öreg bácsi...

– Akkor akkora úthengert vigyen, hogy az a vén majom is alá férjen! – vágott szavába az ingerült sakál, pedig öltöny, nyakendő volt rajta.

– Igenis, herr direktor! – hajolt meg a területi vezető, pedig meg sem gondolta, hogy mire szalutál.

A fővezér ekkor pazarul berendezett irodája ablakához lépett. Felső gombját kigombolva, övén és nyakkendőjén lazítva próbált némileg lecsillapodni. Levette karóráját, és az jutott eszébe, hogyan is ragadtatta el magát ennyire... Aztán elkezdte sorolni a számokat magában, míg végre belesüppedt bőrfoteljébe.

– Tudja, magát nagyon tehetséges, szakmailag felkészült munkatársnak tartják nemcsak itt, de a tengerentúlon is. Mindez ideig meg voltunk elégedve magával – mondta, mint egy herceg az udvaroncának –, nem akarnánk megválni magától, és az állására pályázatot kiírni, noha sok tanult és tapasztalt jelentkező lenne a maga helyére... Tudom, kényes ez az ügy, de meg kell érteni, hogy a tulajdonosi csoport egyre türelmetlenebb, és mostantól nem csupán a maga, hanem az én székem is inog...

– Mindent megteszünk, hogy...

– Biztos vagyok benne, hogy megoldódik a probléma, kolléga! Ne is húzzuk az időt, hisz a három nap kevés idő! Ennyi időt kapott, hogy megoldja a dolgot. Menjen, le ne kesse a repülőt... – és tenyerével mintegy kitéssékelte irodájából megszeppent beosztottját.

A projekt sikeréért felelős magyar vezető gondterhelten szállt fel a légi járatra. Már az is sokat segített volna rajta, ha elmondhatta volna valakinek, ha másnak nem, a repülőn szolgálatot teljesítő légikisasszonynak, hogy mennyi minden bántja, zaklatja őt ezekben a percekben. Biztos benne például, hogy ez a belga állat – alias európai igazgató – azt sem tudja pontosan, hol is van az a Magyarország. Ő a világ több pontján épített, a szovjet utódállamoktól, Ingus- és Tatárföldtől kezdve a Balkánon át egészen Észak-Afrikáig. Azt hiszi, hogy a mi országunk is csak affajta dzsungelköztársaság, amin csak úgy végig lehet úthengerezni.

El kéne mondani, hogy itt demokrácia van, meg intelligens, európai fehérember népség...

El kellett volna mondani, hogy mennyit is dolgozott ő ezen az ügyön, azt külfölden meg sem gondolhatják! És mi a hála? Hogy kirúgással fenyegetőznek...

Őrlődni a két pólus között: az egyik a külföldi tőke, ami nagyhatalom mostanában, és amelynek a fullajtárját belga direktornak hívják; a másik meg Pali bácsi, a Palyibá, a maga összes rigolyájával és makacsságával, az elgyötört és kifacsart magyar ember összes kínjával-bajával együtt; no meg itt van a lelkiismeret, ugye, amin azért nem lehet csak úgy átgázolni... Igen, elmondta volna valakinek, de tisztában volt azzal is, hogy ha ezt megtette volna, a szó legszorosabb értelmében az életét kockáztatta volna. Mert félreteszik őt is, egy óriási gépezet szürke kis csavarját, ha kell, nemcsak a Pali bácsit. Megjárhatja ő is! Hallott már ilyen esetekről az egyik megyeszékhelyen, meg a lengyeleknél is... Az egyiket évekig kezelték a diliházban – pedig normális volt –, mire elsorvadt az agya...

Aggályai és tehetetlen neheztelése alól egy másnapi telefon szabadította fel, amelyben közölték vele az igazgatóság sebtében hozott döntését: az ügy kikerült a magyar igazgató kezéből. Az irdatlan „Hold/ing/on túli” konzern a probléma orvoslására válságmenedzsert küld a térségbe, teljes döntéshozói jogkörrel felruházva.

A francia fiatalember egy hetet kért. Két napot az ügy elintézésére, ötöt pedig, hogy kipihenhesse magát a Balatonon, amiről már olyan sok szépet hallott. Magabiztossága nem meglepő; a New York-i válságkezelő kurzus jegyzetében ez a viselkedés is benne foglaltatik, pontokba szedve és bekezdésekkel. Bertraine – mert így hívták – specialistának számított, ez volt a szakterülete. Jogásként sok ilyesfajta terület-tulajdonjogi vitát intézett már el így vagy úgy, de mindig sikerrel. Ezt tanították neki: „Az ügy végkifejlete az, ami bizonyos. Az ahhoz vezető módszerek széles skálán mozoghatnak.” („A cél szentesíti az eszközt” – idézte francia tanára, akinek egyik őse még inkvizítorként tevékenykedett.)

Pár napon belül megérkezett Bertraine a város luxusszállodájába. Alig hozott magával valamit, ruháin és illatszerein kívül csak egy laptopot, és egy mobiltelefont. A tolmács hölgynek a

cég a szomszéd lakosztályt bérelte ki. (Editke mindenben állt a nagy fontosságú, ámde jóképű francia rendelkezésére...)

Érkezése után nagy lendülettel vetette magát (nemcsak Editkébe, de...) az új feladat elvégzésébe (is). Csoda, hogy nem perzselődtek meg az ujjai, ahogy táncoltak a laptop billentyűzetén. Látszott, hogy az úr nem órábérben dolgozik.

Iskolája bebeflázott vázlata szerint haladt, fegyelmezetten. Másnapra összehozott egy találkozót a város alpolgármesterével, majd megkeresett egy „ismerőst”, Palyibá egykori munkatársát, akivel még úgy-ahogy tartotta a kapcsolatot. Jelentéktelen honoráriumért az illető még aznap megkereste „Palyit”, először telefonon, „Na, mi van veled, te vén csataló?!” – felkiáltással, mintha csak eszébe jutott volna az öreg, pedig jól megszerkesztett beszéd volt ez. Amikor találkoztak, Palyibácsi jól kipanaszkodta magát.

- Én nem tudom, Palyikám, – válaszolt neki –, mert nem könnyű dolog ez, de tudod, a széllel szembe pisálni, ... abból még jó nem jött ki sohasem... Nagy pénzekről van itt szó, milliárdokról... a nyugat diktál, tudod... olyan kis pontokat, mint mi, hamar elsöpörnek ezek a multik... Más világ ez már Palyikám, hidd el: más világ. Nem szólok bele, mert a te dolgozod, a te életed, de a helyedben óvatosabb lennék... – majd az öreghez közelebb hajolva odasúgta neki:

– Mert az is lehet, Palyi, hogy most itt nálad, én se véletlenül vagyok... vigyázz az irhádra! ... Meg ne üssed a bokádat, Palyibá! Adnának egy lakást a viskód helyett, ott még tűzelned se kéne!... –

A régi jó barát nem rendelkezett különösebb színészi adottságokkal, de amit kellett, azt elmondta. Még arról is meggyőzték, hogy mindezt a Pali bácsinak, ennek a jóra való, ámde makacs embernek az érdekében teszi. Meg aztán, az a mellékes kis pénz sem jött rosszul...

Másnap reggel fontos megbeszélésre került sor a Városházán, az alpolgármester irodájában.

A téma persze nem is lehetett más, mint a tervezett szabadidőcentrum, hogy hány új munkahelyet teremtsen, és milyen sok fa-

csemete lesz ültetve a környéken, mert ez a befektetői csoport a szívén viseli a környezetvédelmet, ahogy sok fontos célt; a tehetséges gyerekek felkarolásától kezdve a „Fuss magad!” mozgalmon keresztül a fogyatékkal élők versenyeken való részvételének támogatásáig.

Szóba került emellett az uniós pályázati lehetőségek kérdése is, amiről szintén Brüsszelben döntenek, ráadásul a cég európai igazgatója éppen a támogatásokat elosztó bizottság elnökhelyettese, bizony, segítenének a pályamunkákat úgy megírni, hogy az odakint is jól hangozzon...

Végül, de nem utolsósorban a válságmenedzser biztosította a város alpolgármesterét arról, hogy odakint érdeklődéssel figyelik az ő és pártja közéleti szerepvállalását, felkészülését a jövőre esedékes választásokra, mi több, az ottani szabályok még pénzügyi támogatásra is lehetőséget adnak... „Mindannyiunk érdeke – fogalmazott a tolmácson keresztül –, hogy az itt élő emberekért oly sokat dolgozó városatyák megerősödve folytassák missziójukat...”

Géza, az alpolgármester tudta a dolgát. A tegnapinál jobb bohóc volt, jobban színészkedett.

Már aznap délután kint volt a Varjas dülő egyetlen, még ép-ségben lévő házánál, keresve Temesi Pál „urat”. Néhány perces rábeszélés után a hivatali autóján vitte egy nemrégiben épült társasház kapujáig.

– Itt is volnánk – vigyorgott, de Pali bácsinak korántsem volt olyan egyértelmű, hogy hová is hozták, és hogy mi is ez az egész. Az ide vezető úton elmondták Pali bácsinak, milyen fontos is a fiatalok jövője, az új munkahelyek, meg a mozgás, hogy több tenispályát is akarnak, még egy uszodát is, ha meglesz rá a pénz... „Legalább nekik legyen jobb az életük, mint a miénk...” – tárta szét a karját a városvezető, pedig az övé se volt kutya...

Tettre kész segítők nyitották ki az egyik lakás ajtaját.

– No, hát akkor itt is vagyunk! – mosolygott Géza, de Pali bácsi még mindig nem értett semmit az egészből.

Igényesen berendezett helyiségekbe léptek, még egy erkélye is volt, ami a lakáshoz tartozó pázsitra nyílt.

– Nézze, nézze, Pali bácsi! – biztatták, és amikor már mindent megmutattak, az alpolgármester mélyen belenézett az öreg szemébe:

– Miért ne lenne ez jó magának, Pál? ... Tudom, más a környezet, de meg lehet szokni ezt is idővel. És tudja, nem annyit ér, mint a maga háza, ez itt mostan tizenhatmillió... Vagy nem tetszik magának?

– Tetszeni tetszik... – motyogta Palyibá.

– Nahát, akkor meg... – vágta rá Géza, mintha csak rábeszélte volna, mintha a hosszú csatát most nyerte volna meg, pedig az öreg Palyi bácsi még nem fejezte be a mondatot.

– ...de akkor se jövök ide. Ott vannak a diófáim, meg a sárgarigóim, azokat maguk meg nem fizethetik... Nem és nem, ha százszor kérdezik, akkor sem! –

Palyi bácsi ily módon makacsolta meg magát, az alpolgármester arcáról pedig lehervadt a korai mosoly. Nem is szólt semmit, egy szót sem, még hazavinni is elfelejtették az öreget, úgy elhúztak. Szegénynek gyalog kellett útnak indulnia, szedte is a lábát:

– Menjél, Pali! – gondolta magában –, a szarkák a házat szét ne hordják... úgy igyekezz, hogy legyen hová haza-menned! –

– Mindent megpróbáltunk, higgye el! Még egy kis gyümölcsöskertet is felajánlottunk neki, ha annyira kertészkedni akar, de semmi sem használt – magyarázkodott Géza a franciának, aki délutánját a magyar törvények tanulmányozásával töltötte el.

– Holnap feltétlenül találkozunk kell! – válaszolta a tolmácsán keresztül.

– Sajnálom – csukta össze Bertraine a telefonját. – Sajnálom ezt a kis öregembert! – mondta, és tényleg, mintha fájlalta volna egy kicsit. Aznap este már pezsgőben szeretett volna fürdözni Editkével, győzelme trófeájával, ezzel a gyönyörű tolmácsolással, hogy aztán másnap a Balatonra vihesse őt...

De másnap reggel nem a Balatonra ment. Este még sok százszor lenyomta a klaviatúra összes billentyűjét, és éjjel sem sokat aludt. Reggel a Városházára taxizott, onnan meg különféle hivatalokba. Editke még ilyet nem is látott, hogy a Földhivatal, utána a Nemzetbiztonsági Hivatal megyei központja, utána meg az Elme-szociális Intézet zárt osztályának épülete...

A francia még a kocsiban is gépelt. Többek között a főnökeinek is írt egy e-mailt: „A probléma megoldása jó ütemben halad. Már csak az utolsó simítások vannak hátra. Bertraine.” Hiába, a diplomatikus, lényegre törő kommunikációból is vizsgáznia kellett...

Az egész napos ügyintézés mindnyájukat igénybe vette. Estére jól elfáradt Bertraine, a látszat ellenére ő sem volt robotból. Editkét elbocsátva gyújtott rá a számára jobb közérzetet biztosító füves cigarettára, legalább, hogy levezesse a sok feszültséget. Rákattintott még laptopján a „Mit tegyünk, ha nem úgy mennek a dolgok, ahogy elterveztük?” című fejezetre, de tudta jól, ez a program sem tud csodát tenni, marad a kínos „C” variáns.

A támadás másnap hajnalban kezdődött. A szürkületben néhány autót átgördült a dupla kordonon, a Temesi Pál háza elé. Ajtók nyitódtak, a kutyát kábító lövedékkel lőtték meg, majd áthatoltak a kommandósok a kerítésen. „Jöjjön ki!” – üvöltöttek a ház irányába, mire Palyibá álmosan botorkált elő. A speciális alakulat helyiségről helyiségre kutatva biztosította a műveleti területet, eközben egy zakós hivatalnok felolvasta a bontási határozatot – Pali bácsi és a jelen lévők füle hallatára:

– ...per tizennyolc bé rendelet értelmében a Varjas-dűlő 128-as helyrajzi számú földterületen engedélyt ad építtetőnek az ott lévő kerítés és a telken álló szerszámos bungaló bontására.

– Nem szerszámos az, hanem az én házam! – kiáltott közbe Pali bácsi, mire az akciót irányító kommandós tiszt jelt adott. Jozsó és Sztivi, a „2-es elme” szakápolói tanult fogásokkal tették mozgásképtelenné Palyibát, injekciót nyomtak testébe, de már bent is volt a „Betegszállítás” feliratú zárt mikrobuszban.

Miközben a jármű útnak indult, tűzszerészek rohantak az ablakhoz, bedobták a gránátokat, majd maguk is fedezékbe ugrottak. „Feküdj!” – hallatszott – „Feküdj!”

A robbanások füstje még el sem oszlott teljesen, amikor két buldózer közelítette meg a megrongálódott épületet, hogy gyorsan munkához lássanak.

– Bravó! – mondta a francia (tolmács nélkül), ahogy a stopper-órájára nézett, és az jutott eszébe, hogy a délelőtti napsugarak már a Balatonon fogják simogatni az ő és az Editke fiatal testét...

Polgár Balázs: Kettő perc néma gyász

Néhány napja történt. A szemközti kukák egyikébe vittem a szemétté lett flakonokat, s bár tudta, hogy tiltva van, az ifjak kalandéhségével és a kutyák hűségével szegődött utánam – az én kiscicám.

Még mindig hihetetlen. Sövénykerítésünkötől pár méterre csupán, az aszfaltút túloldalán rohant egy száguldó autó kerekének...

A fölöttünk magasodó diófa ágainak módjára hajoltam én is hozzá, érte, kétségbeesve, reménykedve, de tehetetlenül.

Tusája pár percig tarthatott. Lábaival futást imitált, kínjai közt is inkább csak mormogott – szerény kis cica volt. Kezeimbe vettem, úgy vittem az udvarunkra. Utoljára megszaglászta kézfejemet, majd kétszer megnyaldosta; így puszilt mindig. Nem akart nagy dolgokat tenni, nyomot az időben hagyni sem, elég volt, hogy gazdájának így köszönt meg mindent. Így búcsúzott. Aztán lecsuklott feje. Az elsőként lehullott falevelekre fektettem, és figyeltem, mintha lélegzett volna még. Körbe kerítettem, hogy ne bánthassa senki sem.

Titokban azt reméltem, hogy a kelő nap életben találja őt. Felgyógyíthatom, ápolhatom, s ami történt, az rossz álmoként múlik el...

De nem. A hajnal első fénysugarai sem leltek mozdulatot benne. Nem élte túl a balesetet.

Ahogy éretlen gyümölcsöt tépnek le az ágról, úgy szakadt el kismacskám fiatal élete.

Elment hát az idei nyár. Váltótársa sárgára, pirosra pirongatta a fák leveleit; a fájdalom színeibe öltöztette őket.

Másnap még mintha nyávigaszt hallottam volna, jártamban-keltemben surranó testét véltem felfedezni... ahogy az ember elhalt rokonát egy hasonló arcban felismerni véli...

Élsőként arra gondoltam, hogy új cicát állítok a házhoz. Hogy valakit simogatni, szeretni lehessen, hogy valaki hazavárjon, az érkező autó körül futkosson örömmel, ételt is remélve, ahogy szokta... Aztán mégsem. Úgy sem lenne már ő ugyanaz, csak darabra lenne meg. Szokásai, mozdulatai nyári perceként múltak el.

Értelmetlen lett volna üvölni, sírni. A kavargó indulatok még szavakként sem törtek elő belőlem. Maradtak valahol itt, a tüdőm környékén cikázni. Maradt egy érzélem: kettő perc néma gyász.

Ősz lett. Rozsdásodik a fák levélzete, s ahogy diószemek koppannak a kinti út aszfaltján, úgy zörgetett be portánkra – ej! – az elmúlás.

Köl Róbert: Kifáradva

Borostával teli ajkamat
Nem becézi puha, női száj,
Fáradt, gyenge lelkemet
Nem táplálja semmi már.

Nincs bennem már béke,
Örökké tartó háború marad,
Szép szavaktól bennem
Nem épülnek újra a falak.

Nem félek már semmitől,
A halál eddig sem tartott fel,
Rám gondolnak majd utána is,
Örökre hiába búcsúztam el.

Álmodoztam én is nagyokat,
Szükségem volt a vágyra,
Valóban szép volt életem,
Ritka, minek volt hiánya.

Volt mámorom és kételyem,
Szeretetem s félelmem,
Voltak álmaim és céljaim,
Voltak mélyen őrzött titkaim.

Őszülő fejemre mikor jó a nyár,
Rekedtes hangomra nyílna-e tán?
Emlékem, néha elfelejtem,
Talán tényekre építettem.

Szepesi Zsuzsanna: Magadban...

Egyre többször üldögélsz csak,
s közben félsz, hogy lemaradsz;
kapaszkodsz egy érzés után,
de nem tudod, mi is az.

Mi lehet, mi űz előre,
mégis egyre marasztal;
ólomsúllyal nehezül rád,
elszigetel, mint a fal.

Hol a helyed, mi a dolgod,
ezen tűnődsz, magadban.
Most nincs, ami átsegítsen,
magaddal vagy haragban.

Kortárs magyar irodalom a Facebookon:
<https://www.facebook.com/kortars.magyar>

Szepesi Zsuzsanna: Magányban

Mint a sírbolt hideg csöndje,
nehezül rád most a napod,
hálóját a magány szötte,
ürességét vele kapod.

Néma órák hagynak veszni,
ereidben véred befagy,
s ahogy szíved megdermeszti,
úgy érzed, már nem is te vagy.

Dobosi Valéria: Ünnepek után

az ünnep romjain élünk,
szenny, füst, káosz és maradék,
lepedőt hiába tépünk:
ezernyi sem lenne elég

lemászni a vad toronyból,
ahova kulcsra zárt a csönd,
s nem szabadulhat magától
védtelen életünk, csak döng,

dörömböl bezárt kapukon:
összes emberi hitványság,
nincs barát, semmi nem rokon,
csak parancs nem kívánság,

napkitörés lehelete,
millió úrszemét bolyong
s ülünk a romokra festve,
míg fölöttünk fénylik a hold...

Dobosi Valéria: Az összetört szív

nem törik többé, ha már megtaposták,
nem törik többé se a szív, se gerinc,
csak szél viszi halkán nyöszörgő hangját,
a szél, amelyik vissza sose tekint,

nem törik már, hisz apró darabokban
felejtí egykori színét, illatát,
a múltat, amiről annyit papoltak,
de aki érinti az mind sarlatán,

nem törik, mert kövesült kérge védi
kulcsra zárva minden ajtót, ablakot,
de néha résnyi bizalommal nézi

a tavaszt, amint az utcán hajladoz,
s esténként latolgatja a holnapot:
hisz a feledés kegyelme adatott.....

Dobosi Valéria: Kísértetek

léptek koppannak a kiszáradt pallón,
évszázadok hús lehelete szállong,
megsárgult arcok, tekintenek vádlón,
s a jelen pironkodik, téblábol, zsong,

nem érti, nem féli – szánja a múltat,
a múltat, azt, amelyik nem kérkedik,
nem omlott össze, nem remeg, nem fűjtat,
bástyája tetején szemléli, hogy mit

dobnak hűtlen századok a sutba,
hogy platánok, jegenyék szénné válnak,
s a szűjártá pallón tompa visszhangja
zeng feledésbe merült ősapánknak.....

Dobosi Valéria: Özveggy menyasszony

fénytelen szemében a rémület
sötét árnyékot fest – esteledik,
számba veszi az elmúlt éveket:
feketénél feketébb mindegyik,

kérges kezét szakadt rózsafüzér
láncolja híven Istenével össze,
szemvesztett, de nem adná semmiért,
hisz ez a lánc legféltettebb kincse,

keresztje kopott, vérével festve,
közös vérükkel, közös áldozat,
egy férfitől kapta hatvan éve,

és a férfiből semmi nem maradt,
csak ez a végtelen szomorúság:
dermesztő kézzel nyúl egy sorson át...

Dobosi Valéria: Távkapcsolat

hétfőtől szombatig alszanak a vágyak,
úton és útközben csak a gondok rágnak,
bezárt ajtók mögött kucorog a holnap,
mint ugrásra váró, bekerített kisvad,

hétfőtől szombatig lassan jár az óra,
nem süt még a nap se, nincs válasz a szóra,
messze van a kedves, messze van az ég is,
a köznapok gondja halál-merev tézis,

hetente egynapnyi kendőzetlen mámor:
rég elnyútt ruháját leveti a vándor,
remegő kezével holnapot simogat,

utcára dobja a tegnapi gondokat,
nem vár, nem kér, nem sír, tüzet gyújt a váagnak:
egyetlen éjjelre igaz hitté válnak...

Tóthné Földesi Ilona: Éhes gyermek

Angyali gyermek esengett
pánikban, csillogó szemmel.
S a homályban izzad a félelem,
harcot vív a hajszolt szenvedéssel.
A lét kizárta éhező gyermekét,
kinek kezében – jaj! – piros hideg,
a gyomrán csomó remeg.
A félelem morzsákat szedeget.
A sárban fényt tapogat a járda.
Vesztett gondolat szétgurulva
szökdécsel benne, mint kábulat.
Nem karolja át a mesevilág.
Álmaiban pöttyös labda pattan,
és piros fazékban pergő zománc.

Tóthné Földesi Ilona: Hajléktalan

Neonhomályban az utca,
a hó világol. Gyanúsan
kínjába dől, s holt-fehéren
áll, nem mozdul
a hajléktalan,
rongyát féltve
tanácstalan.
Kalodába bezárt lelke
remegve árnyékot lehel.

Ő, öntörvényű délibáb,
merő abszurd
és bonyolult.
Teajarat
közeledik,
dermesztő húszfokos hideg.
Az éj megszüli a reggelt,
A jég éles, mint a penge.

Tóthné Földesi Ilona: Ünnepek a padon

Bölcsőtől a sírig hajszol az élet.
A világ keserves fényben
kudarcot lapátol széjjel.
Tehetetlen könnye e düh.
Míg írom e sok betűt,
tüzes kehelybe hull a fájdalom,
s átlép a tűréshatáron.
Meghitt meleg szobában
ünnepi díszben
illatos kalács...
Helyette itt fekszik a valóság,
szendergő álomban a padon,
jégvirággal köszönti a tél.
Fagyban zokog az ünnepi éj.

Tóthné Földesi Ilona: Utcakép

Rongyos látóhatár
árnya
szakad a betonra
utcakép
begipszelt mosoly
halvány arcokon

forró tea
egy tál étel
már elgőzölgött
gyér örömökön
egyre kopogó
szertesodródó
meztelen gondolat
a csend most megroppan
kézen fogva vezet
a szükség
szűk e hely

Tóthné Földesi Ilona: Zárt ajtók mögött

Betonfalban zúg, zuhog
a zajos világ.
Zárt ajtók, ablakok mögött
sorstragédiák.
Sajgó égen a villám
pengeti ostorát.
Begyűrűzött a félelem.
Az ablakban rongy,
levegőben szmog,
porban a gyom virít.
Zárt ajtók mögött panasz nyög.
A fájdalom mindig köröz,
hogy a szív meghasadjon
ott benn, a boncasztalon.

Toboz Lilla: Test idegen

Rémisztő árnyék akarok lenni,
mely hátad mögött kísér végig.
Szívedben érték akarok lenni,
mely veled van éltedben végig.

S ha megcsalsz, bűnöddel majd eléd állok,
némán nézlek, és szétbontom buja szíved.
Legmélyebb, édes bugyrodba mászok,
ott tépem szét minden éked.

Te tudod, és én is, de senki más.
S egy nyári reggelen rád pillantva
szívünk egyetért, és tudjuk, ki a hibás,
s eltűnők mint múzsa – halált halva.

Riba Ildikó: Ne mondd

Meg sem születtem,
már nem kellettem,
sem neked, sem másnak.
Az évek múltak, s hittem,
majd változik, s máshova
visz az élet.

Mentél az utadon,
vissza sem néztél,
a távolság köztünk
mérőöldnyi lett.
Nem beszéltél velem,
nem is volt miről,
a messzeség mindent
megöl.

Ha beteg leszek, ne keress,
meg ne látogass sosem.
Ha meghalok, utolsó
utamon ne kísérv el.
Sírom fölött ne mormolj
hazug imát, képmutatón
ne mondd, találkozunk
odaát.

Riba Ildikó: Rozsdaszín szavak

Rozsdaszín szavak,
nem sírok,
csak könnyeim pataksanak.
Nem fáj.
Semmi, semmi.
Csak nyom belül valami,
csend van, a csend hangja
nem zavar, zúgó szava elmém
mélyét felkavarja.
Félig felejtett gyermek korai,
fájó emléke, akkori életének
mát kísérő szívverése,
elszakadt élet szakadékba
hulló keménysége,
olvadó jég párát adó
hideg lehelete megértésre vár.

Ságiné Szűcs Klára: Mozdonyszőke

Mária hazafelé tartott a lottózóból, amikor a sarki kisbolt vezetője megszólította. Jól ismerte a férfit, mert beugrott néha az üzletébe egy-két apróságért, ha valami elfogyott otthon, s hirtelen kellett a főzéshez.

– Már napok óta nem volt nálunk az a rokonod, aki itt szokott vásárolni – közölte. Nem tudod, mi van vele? Hozzánk sűrűn bejárt, mert itt vette meg az enni- és innivalóját.

Ekkor már egy másik férfi is csatlakozott hozzájuk. Elmondta, hogy ő is kereste Jósikát, még a házához is elment. Ott minden érintetlen, a havon nincsenek nyomok, csend van, a kapun lóg valami, ami a lakatot helyettesíti. Napok óta a kedvenc törzshelyén sem látták, pedig oda mindig elment, ott töltött több órát. Odajárt melegedni, meg... – de nem fejezte be a mondatot.

Mária gondolkodni kezdett. Valóban, ő és a családja sem találkozott már Jósikával egy ideje. Pedig nap mint nap a házuk

előtt ballagott el, ezért elég gyakran látták. Ilyenkor megnyugodtak, hogy él, nincs vele nagyobb baj. De már nem járt be hozzájuk, csak elment a ház előtt, pedig másod-unokatestvérek voltak. Szégyellte talán a sorsát? Szégyellte, amivé vált? Nem kellett volna, hisz ők éveken át segítették.

– Felhívom a nővérét, Ilonkát, hátha megjött az öccsének a jobbik esze, és elutazott hozzá a húsvéti ünnepekre, a Dunántúlra – mondta Mária.

De ott nem volt. Érezte már, hogy baj lehet. Ica is ideges lett. Megbeszélték, hogy kapcsolatban maradnak. Mária megígérte, hogy elmegy Jóska-hoz, legalábbis a házához.

A férfi nem túl magas, de erős, edzett alkat volt. Hosszú éveken át dolgozott kőművesként. Nagy építkezéseken, komoly munkákban vett részt. Sok családnak segített, sok házat húzott fel. Kedvelték az emberek, mert vidám volt, hangos, jószívű, fiatalon ritkán sértődött meg. Nagyokat tudott nevetni. Szerette a rokongyerekeket, mindig hozott a kicsiknek csokit, apró játékokat. Minden szüreten és disznóvágáson ott volt. Sötét szemmel és – általában rendetlen, bozontos – sűrű, fekete hajjal áldotta meg a jó Isten, ezért kapta a „Mozdonyszőke” becenevet. Így ismerte szinte mindenki, a rendes, becsületes nevét sokan nem is tudták. Anyja gyakran Szöszinek hívta. Ez az ifjan ígéretes, jól kereső ember azonban mindvégig magányos maradt. Családjában ő volt a legkisebb, hatodikként érkezett. Anyja szorgos, dolgos asszony volt, napszámba járt, otthon gazdálkodott, rendszeren ellátta házi teendőit. A testvérek szétszóródtak, az ország több pontján éltek. Ritkán találkoztak, keveset beszéltek. Aztán sorra jöttek a családi tragédiák, betegségek, öngyilkosság, halál. A lejtő akkor kezdett el csúszóssá válni, amikor az édesanya is elment örökre. Jóska maga maradt. Voltak barátnői, alkalmi és hosszabb kapcsolatai, talán még gyerekei is valahol, de igazi, törvényes társra nem akadt. Valójában nem is akarta odakötni magát senkihez, tudta, hogy nem könnyű vele, egyre nehezebb lesz elviselni, ő sem szeret máshoz alkalmazkodni. Nála ez csak ideig-óráig megy.

Mária hazaért. Hívta telefonon a férjét, hogy minél előbb jöj-
jön, mert baj lehet Jóskával. El kellene menni hozzá, de ő
egyedül nem mer. Rosszat sejt, nagyon rosszat.

Kati évekig törődött vele. Unokatestvére volt, anyja helyett
anyja lett. A férfi minden nap jelentkezett nála, ott ehetett, iha-
tott. Jóska ebben az időszakban ápolt, gondozott volt. Tisztán
járt, még az otthonát is – úgy-ahogy, de – rendben tartotta. A
kis ház, amely anyja után maradt, alapos felújításra szorult
volna, de ezt Jóska csak halogatta. Kati, később más rokonai
is, gyakran mondták neki, hogy tegye már rendbe.

– Szégyen, hogy ügyes kőműves létedre lassan rád omlik a
ház. Javítsd már ki, amíg nem késő. Itt van a család, meg a ha-
verjaid is biztosan segítenének – korholta Kati.

– Jól van, jól van, az álladon maszkáljál – sütötte el egyik
gyakori mondatát. Megcsinálom, majd megcsinálom. De vala-
hogy ez mindig elmaradt. Örökre elmaradt.

– Nemsokára ott van érted egy rendőrájáró autó. El kell velük
menned a házhoz – jött néhány perc múlva a férjétől az üzenet.
Mária gyomra összeugrott, most már félt, rettegett. Érezte, tud-
ta, hogy valami szörnyűség történhetett. Éppen csak csizmába,
dzsekibe bújt, s máris csöngettek. Megérkeztek a rendőrök.

Jóska nem tudta megállítani a könnyeit, amikor Katit temették.
Napokig részeg volt, addig is ivott rendesen, de onnantól már
egyfolytában. Megsíratta ő az édesanyját és minden testvérét,
de Kati más volt. Mintha érezte volna, hogy Katival minden
végleg elveszett. Egyetlen élő testvére messze lakott, s bár ka-
rácsonykor és húsvétkor meg-meglátogatta, nem tudtak napi
kapcsolatban lenni. Kati volt a napi kapcsolat, ő volt, aki rápa-
rancsolt, felügyelte, vigyázott rá, aki szerette őt olyannak, ami-
lyen. Sokat tréfálkoztak, meg persze vitatkoztak is, de Katival
az is jó volt. Most meg nincs többé. Jóska ekkor kezdett el
megállíthatatlanul lefelé csúszni.

Jóska házában csend volt. A rendőrök elmozdították az ablakon
lévő ócska rongyokat. Az üveg évek óta hiányzott. Később fa-
léceket szögeltet rá, de már azokat is ellopta valaki. Nem Jós-
ka szedte le, mert ő nem fűtött. Mondták az összeszaladt

szomszédok, hogy jó ideje már annak, hogy füstöt láttak kiszállni a kéményen. Az idei tél pedig nagyon kemény volt. Még márciusban is végig esett a hó. Most is havas minden. Látszott, hogy itt napok óta nem mozdult senki. Nincs lábnyom a hóban, a kapu összelakotva valamivel, a reklám újságok ott csüngtek a kerítésen. Amikor megjött az orvos Mária megkönnyebbült kicsit, mert a jól ismert családorvosukat küldték, aki utcabelije volt Jóskának, ismerte az életformáját, gyakran látta őt imbolyogva hazafelé tartani.

– Te nem jössz be – parancsolt Máriára az orvos keményen. Az asszony rémülete kicsit alább hagyott, de már tisztában volt azzal, amit az orvos mondani fog neki.

Jóska a 90-es években elvesztette a munkáját. Addig legalább naponta eljárt dolgozni, mert azért volt benne kötelességtudat, a fővárosban kőműveskedett egy csapat tagjaként. Aztán jött a privatizáció, megszűntek az építőipari vállalatok, a maszekok meg inkább fiatalokat alkalmaztak. Egy ideig otthon is talált munkát, segített ennek-annak. De az alkohol egyre jobban leverte a lábáról, megbízhatatlan lett, s nem kellett többet, nem hívták, nem alkalmazták. Kevés pénze hamar elfogyott.

Ekkor már nem utazott el a nővérehez sem. Ilonka járt hozzá. Félvétenként, két-három havonként jött. Kitakarított, megfőzött, kerítést csináltatott, kimosott, rendbe szedte a portát. Pénz adott, adóságot fizetett, s közben összeszorult szívvel alapította meg, hogy az anyai ház lassan összedől, testvére pedig egyre elhanyagoltabb, egyre szürkébb, lassan-lassan kiütözik rajta az alkoholizmus összes tünete. Hívta magához, szép helyre, tiszta környezetbe, ahol külön szobája lett volna, családban, jó körülmények, igyekvő emberek között. Jóska nem ment, érezte, hogy állandó felügyelet alatt ő már nem tud élni.

Amikor az orvos és a rendőrök kijöttek, csak azt mondták, ami megállapítható ránézésre. Később lesz vizsgálat, de helyszínelők nem kellenek, mert idegenkezűségnek nincs nyoma. Két-három napja történhetett.

Jóskának sokáig nem volt jövedelme. Ilonka, Mária és annak testvére támogatták. Hetente többször vittek neki ételt; pénzt,

bútort, ruhát adtak. Tüzelővel látták el. Ekkor még volt villany, víz. Gázt már régen nem használt. Sok adóságot halmozott fel. Hatvanévesen végre nyugdíjas lett. Örömmel vitte Máriahoz a határozatot, az pedig lefordította, értelmezte neki.

– Visszamenőleg nagyon sok pénzt fogsz kapni, több lesz, mint 800 ezer forint. Jóska ez hatalmas összeg. Nyiss számlát, oda utaltasd. Ne dicsekedj vele az ivócimboráidnak, mert rád szállnak. Tudj’ isten, leitatnak, aztán elszedik tőled – könyörögtek neki. Tedd rendbe a házat, fizessd a közületi díjakat, most normális életet teremthetsz végre magadnak. Minden hónapban lesz majdnem 100 ezer forintod, nyugodtan élhetsz, csak uralkodj magadon, mérsékelj az ivást.

– Ezt fogom csinálni, így lesz, persze, hogy így lesz. Tudod, hogy rátok mindig hallgatok – fogadkozott. Ígérem, hogy hamarosan újra jelentkezem.

Nem ment többet. Minden tanács ellenére elverte a pénzt. A háza már-már romokban hevert, egy idő után nem fűtött, kikapcsolták az áramot, elzárták a vizet. Ő csak vegetált. Lassan ócska ruhákban, szakállasan, kócosan, ápolatlanul, piszkosan járt. Szürkült, fogyott. Életét az italozás töltötte ki. Napi körútját kisboltokban kezdte, pálinkára, sörre, meg a kocsmában a haverokra ment el a pénze. Hideget evett, ha evett egyáltalán. Rokonait kerülte. Egyszer egy delíriumos állapotában a meszsziről ideutazott nővérét is kidobta. Többet nem látták egymást.

A temetést Mária intézte Ilonkával, aki hamarosan megérkezett. Mindent fizetett, mindent vállalt. Tisztességesen köszönt el a testvérétől. Pedig csak gond és baj maradt utána, adósságok, végrehajtás, egy lepukkant, romos ház, amire négy örökös volt bejegyezve. Ilonka jólelkű, szorgalmas, ügyes férje mindenben egyetértett, semmiért nem szólt, mindent engedett.

A temetésen tizenöt ember vett részt. Csak a rokonok és a szomszédok. Egyetlen ivócimbora sem jelent meg, egynek sem jutott eszébe elköszönni tőle. A virágokat, koszorúkat is rossz helyre vitték, a másik temetőbe. A szertartással meg kellett várni, amíg meghozzák. De a búcsúztató szép volt. S Má-

ria szinte hallotta Jóska vidám hangját, kedvenc szavajárását, onnan fentről, a magas égből:

– No, a lovam dögöljön meg, még a virágokat sem tudtátok rendesen elintézni!

Éva Lambrozett: Holnap talán

Holnap talán én olyanná leszek...
reszkető kézzel bármit vigadó –
zúzmarás fejjel múltat sirató
hókaszín arcom sírokban lebeg.

Beszédes énem magamra hagyom,
vagy kizúdul bugyogva belőlem –
zubognak szavak rokkant erőtlen,
változatlan lesz tőle a vadon.

Senkire sem hatnak már kincseim,
miket felhalmoztam ládikómban –
élő s élettelen lép át ottan,
hol szellő bélel lelkem ingjein.

Látva látó szemek szemet hunynak,
szűrt hallású elmék felejtene –
elhízottan ül rám szende felleg
kiszorítva belőlem a szuszt majd.

Ez vár reám s kívülem rátok is,
hamvadt mondatunk zöme urnákban –
szöveggel védve arany-rámáson:
„feledve téged, jövő gázol itt”.

Holnap talán levegőben hálók...
testvéremként köszöntöm a Napot –
sejtem elbomlik, ahogyan dalom
s agyam táplálja földi szilánkod.

Éva Lambrozett: Tenyeremből esznek

Tenyzeremből esznek a tegnapok.
Csipegetnek lassan emlékszabot –
táplálják vele merült testemet,
töltik a holnapom, mi eltemet.

A jelennel nehéz mit kezdeni.
Éhes, mohó önmagát kellett –
mire kimondom: csodás e reggel!
befalta pár óra, s delet hergel.

Álmosan figyelek havas tájat.
Ablakomon keresztül hús árad –
ráhajtom a vállamra kendőmet,
adok még sanszot a jövőendőnek.

Mert suttog a pillanat bűvésze.
Meghívja tudatom egy ebédre –
ideoltja sejtembe Szűz Reményt:
tegyem én felnőtté a tűztestét.

Vállalom kérését, mert hízelgő.
Nos, ember vagyok én is, esendő –
fittyet hányva a mára, mosakszom
várva, hogy a lavór lét fakasszon.

Éva Lambrozett: A gyékénykosaras

fűstszín gyékénykosarát karján átfonta
mintha az idő rajta nem fogott volna –
rám nézett, míg egyenes járással haladt
szemünk összetapadt a hold fénye alatt

lépett puhán átlátszó szatén köntösben
míg én könnypatakkal a kertet öntöztem –
repkedtek köröttem szivárvány madarak
szobrász ettől szebbet álmában sem farag

semmi nem volt biztos csakis a lebegés
a súlytalan Lét ahogy bennem legelész –
és hogy min mentem fel az Ég szalonjába?
tán futó mosoly úzótt egy nagyon drága

derűs lények vártak erre jól emlékszem
háttérként pazar vászonra festett éden –
ekkor lejtett mellém a füstszín kosaras
ó, tűnő szellemek!...hiszen én voltam az

Kis Krisztián Bálint: Álmok

I.
Kibogozni vágyom
a felhők fodrait,
mint ahogy az éj kisimítja
az alkonyat ráncait
– az égen.

II.
Nem akarom, de látom
lelked húsba vájódó nyilait,
mint ahogy fájdalmas mosolyod
ideget feszítve készülődik
– a testben.

III.
Akarom, de nem látom,
miként testesülnek meg vágyaink,
s mit hoznak az új holnapok,
mint ahogy észrevétlen változunk
– lélekben.

IV.

Feltárni vágyom
a múltat: a tegnapok szövéténekét,
a borzalmakat s a kevés jót,
ami magként vágyik kifelé
– a földben.

Kis Krisztián Bálint: Fogyó sorok

– a XX. század emlékművére –

Jégvirágot rajzolsz ablakomra.
Féltés ébred bennem;
helyettem is vigyázz mag-magadra,
Téged meg ne lessen
senki.

Már hiába: új értelmet nyer
a marhavagon,
fölvartad a természetet.
Ne mondd, változom!
Ne.

Nem angyalok tesznek csodát
lég-könnyedén,
hanem útból félre dobált
vágy-emberké.

Mert meghajlik az Idő:
alázat,
és meg-megéltet a Csönd:
megőrzi
a múltat
a jö-
vő-
nek.

Kis Krisztián Bálint: Az álmok ereje

– *hálás szívvel KVVJ-nak* –

Mint elgurult gombolyag
visszamaradt szála,
fejted fel álmaid;
nap mint nap újra meg újra
gombolyítod, átgondolod
s megvalósítod önmagad.
Az álmaidnak élsz te is,
hogyan azt mondhasd majd
életed alkonyán:
köszönöm, te
megszemélyesített, nagy élet,
csoda volt
halandóként megtapasztalni
az örökkévalóságot,
s csupán egyetlen érzéssel
– a legnagyobb –
nyomot hagyni a világon:
a szeretet erejével
teremteni új világot
megannyi szívben.

Longhera: Örökség /Júdás csókja/

Júdás csókja kevés lett volna, ha
a tömeg nem kiált feszítsdmeget.
Pilátus menteni próbálta, hiába,
Krisztus halála kellett az embernek.

Gúnyolták, ostromozták szöges szíjjal,
s ő meggyalázását szó nélkül tűrte.
Fejére tövisből koronát fontak,
vérző testét királyi palást égette.

Háta roskadt kereszt terhe alatt,
amint a dombnak felfelé cipelte,
Veronika kendőjén vérző arca
emlék, öröksége az embernek.

Kik gyógyultak, s hittek benne, hol voltak,
tudván, miként szögezik keresztre?
Az ég sötétté vált, mikor magát áldozta,
de kaput kegyelmünkért nyitotta fent.

Longhera: Április 11. / József Attilának...

Bennem mindig jelen voltál s vagy,
ki a mindenséggel mérted magad,
ki gyöngyeid a disznók elé szórtad,
hogy szeressenek, magad kigúnyoltad.

A pokolra is alászálltál, ha féltél is,
hogy tetteidre nincs bocsánat.
Értetted ordas korod,
harcra keltél, hogy másnak jogot,
munkát, kenyeret követelj.
Felemelted kormos szíved
a gyárok kéményein túl
csillagok fényes magányába,
hogy semmi ágán ülő szíved
hangtalan vacogása
társra leljen valahol..

Kivert kutya voltál,
hűséges a mamához, Flórához,
a nincs-kincshez, a világhoz.
A mélyből a magasba repítetted
s bezártad a héttoronyba magad.
Nem kellettél senkinek,
magad emésztetted, s kik értettek,
érted, mondd, mit tettek !

Ha most a rakodóparton ülnél,
melléd szegődnék,
s ha hiszed, ha nem
nagyon sokan lennénk,
kicsik és nagyok,
amatőrök és hivatásosok,
kik az ócska lomokból
nagy-nagy tüzet tennénk,
hogy végre megmelegedjél.
Közben érezhetnéd,
hogy mily nagyon
és mily sokan értünk
és ámulunk azon, aki voltál,
s hogy kincseid: kincseink,
és hogy tudd, hogy jó voltál,
s hogy voltál, köszönjük a sorsnak,
s hogy magadat nekünk adtad
igazat szólva, félszegen, dacosan, dadogva,
hogy nem fogtad be pörös szádat soha,
közben meggyőződhetnél,
hogy kellesz, egyre többnek,
s hogy mindazért, aki voltál
s vagy, szeretünk Téged.

Longhera: Nyomortól tátong a világ

Jajgat a szem üresen,
jajgat a kar erőtlen,
görcsbe rándult a gerinc,
s a láb fagyott
dermedtségben kiáltozik.
Morajlik és visszhangzik a jaj,
hiába fedné el azt az utcai robaj,
a szívedbe a látvány belemar,
és belül ott sikolt nyájba tömörült
társaid nyomora.

Fekete gödrökben
lázasan izzó szemek,
s a megvetéstől
elnémult ajkak helyett
a repedezett tenyerek
koldulnak kegyelmet.
Szatyrokban kavargó a lét,
s mint bűzös váladék,
hömpölyög az utcán
a szegénység.
Szemét hátán szemét,
amerre jársz,
a falakon a falfirkák,
mint óriás tacepaók,
utánad kiáltják
a reménytelenségbe aláhullt
világ kiúttalanságát.

A járműveken az ülések
s a plafon után
már az ablakok is céltalan,
karcosan sivalkodnak,
s már nem látod az utat,
mert befalazott
a lelkek nyomora.

Longhera: A jelen komfortérzése

Kommunikáció:

tülekedő tolakodás,
lesekedő lopakodás,
süندörgő settenkedés,
Janus-arcú őszinteség,
kőrmönfont jóakarát,
szenvtelen igyekezet,
sopánkodó kíváncsiság,
erényt bűnné kovácsolás,

bizsergető rémlátomás,
krimi szító mocskolódás,
megalázó hangoskodás.

A háttér- téboly:

csorba lélek,
csorba élet,
csorba munka,
csorba család,
csorba gyerek,

.....

csorba minden.

Minden csorba,

csak a hiány az nem csorba:

nincs szeretet,
nincs tisztelet,
nincsen morál,
nincsen érték,
nincsen mérték,
nincsen szépség,
nincs emberség,
nincs közösség,
csak hiány van.

Életcél sincs!

Csak hiány szülte:

gyanúsítás,
vájválódás,
áskálódás,
vádaskodás,
torzsalkodás,
kételkedés,
gyűlölködés.

Rémes „játék”,

fittyet hányó falánkság,
életcél nélküli, jóléti lételem
a mást felfaló zabálás.
Idő, pénz és energia?!

Megtérül, ha semmi más,
eggyel kevesebb a vetélytárs!

Longhera: X az ennediken

Dől a pénz, fogy a pénz,
s az ellentét nőttön nő.
Dől a pénz, fogy a hit,
s az érték áruvá silányul.

Dől a pénz, s közben
szegénységben dagonyázik a világ.
Érték s hit az ellentétébe fordult immár.
Óriás posztterek,
Nyelvferdítő, hangzatos reklámok
jólétnek jólétről gagyognak,
s a szegények férgek elöl
a kukákból élelmet koldulnak.

Dől a pénz, s biotermékek helyett
biofegyverektől dagad a világ,
melyből része a nincstelennek is,
pénz nélkül kijár.
X az ennediken vírus-mutációktól
korcsosulva bénatag telnek napjaink,
s ki túléli, netes hálón,
e-mailen, mobilon keresi társait.

Dől a pénz, de jaj, nem arra költi a világ,
hogy létünk emberhez méltó
minőségbe forduljon át!
Épül az új Babel,
melybe szuperszonikus sebességgel
globálisan belefutunk,
s hírmondónak is tán csak klónozott
mutációnk marad utánunk.

Flautner István György: Festett galaxis

Halkan csukta be maga mögött az ajtót Réka, mert anyja nem szerette, ha zavarják. Általában napi rendszer szerint találkoz-nak, de most fontos lett, hogy beszéljen vele. Anyja is szokás szerint a számítógép előtt ült, halványkék derengés lengte kö-rül, amelyben a valóság virtuális térré változik, s azt is érzi, ha a kapcsolatban lévő másik gépen valaki belecsíp a karjába, vagy netán megsimogatja. Neki is ilyen csúcsgépe van, imádja a Testtől testig programot.

– Anya! – szólalt meg alig hallhatóan. Tudsz egy picit fi-gyelni rám?

– Ühüm... – válaszolta nem túl meggyőzően, miközben ösz-szerezzen a hang hallatán. Nem sétálni indultál?

– De, csak visszajöttem a maszkért, nem bírnék ki egy újabb allergiát, s eszembe jutott...

– Vigyázz magadra, én se megyek ki, csak ha elkerülhetet-len. Mit akarsz mondani?

– Hogy nagyon megleptél, anya.

– Één? Mivel?

– Azzal, hogy megtudtam, valaha harcoltál a Földért, a klí-ma védelméért, és megjósoltad, ha így folytatják, olyan utála-tos lesz a jövő, mint valóban lett mostanra a világ.

– Ne mondd! Megjósoltam volna?

– Ne is tagadd! Megtaláltam az írásodat, imádom – s elkezd-te olvasni:

„Kapzsiember, még nem sejtet, hogy a világ eltemet.

Eljöttem hozzád, hogy láss!

A Föld enyém és a Világ, amely fogant, nevelt.

Haragszom rád, mert a Föld sorvad el.

Ne szólj egy szót se most, nem kifogás a Sors!

Oly áldott volt sok évezreden át a Világ,

Az emberré festett galaxis.”

(Flautner, Kapzsiember, részletek)

– Ezt tényleg én műveltem, ismerte be, fiatalon írtam egy jó kis dallamra ezt a szöveget, mert akkor még rohadtul hittem, hogy van értelme.

– Énekelted is? – kérdezte Réka kíváncsian.

– Hogy a túróba ne?

Réka megszokta a proosztós kiszólásait, már neki is sikerült ilyeneket gyártani. Lenyűgözte, hogy az anyja képes volt valami szokatlan, nagy dolgot csinálni, s elégedetlen volt magával, hogy semmi fantázia, kreativitás nem szorult belé.

Az embereknek nagyon tetszett a dal, de akikre tartozott volna, tojtak rá – folytatta az anyja.

– Én meg tojok visszamenőlegesen rájuk – vágta rá Réka. Büszke vagyok, hogy ilyen okos, harcos anyám van. Mért nem írsz most is ilyeneket?

– Kinek, minek? – rázta le.

– Nekem, neked, mindenkinek, hogy felrázsd az embereket!

– Ugyan már, az ember leginkább önmagába szerelmes – s idézte tovább a saját szövegét:

„Csak magad imádod, mert elhiszed azt, hogy te vagy a király,
a király.

Amíg a kapzsiság gyötör, még betegebb lesz a Föld...”

Rékát ezek a sorok rádöbbsentették, hogyan jutott el a világ eddig a posványig, amelyben most élnek, vagy tán haldokolnak. Ki tudja?

– Milyen világ az, ahol az életet is felfalhatja a kapzsiság?
– mondta elakadó hangon.

„Már az ember a tét!

Ma sem érted, hogy mit jelent a szó, mert elvetélt...”

Anyja egy kicsit csöndben maradt, majd keserűen mondta.

– A tehetetlenség érzésénél nincs rosszabb, de fiatalon nehezebben viseltem – lett őszinte.

– Azért egy kicsit tévedtél, anya, mert nem csupán a szó, hanem maga a Föld is elvetélt.

– Hagyjuk, én már feladtam, mondta hangját leeresztve, engem már tényleg csak az érdekel, hogy te ne vetélj el, ha itt lesz az idő.

– Kösz anya, nem akarok elvetélni, de jó, hogy szóba hoztad... Felnőtt nő vagyok már, azt gondolom, ideje lenne..., vagyis jó lenne családot alapítanom... Mit szólsz hozzá?

– Sejtettem már egy ideje, hogy ezen gondolkozol. Ezt most vegyem a saját lánykérsédnek? Bocs, te ezt nem érthetted, legalább hárman leszünk, elférünk itt bőven.

– Olyan jó, hogy ezt mondd, szakadt ki Rékából a megkönnyebbülés, mert szerintem hiányzik már egy gyerek mindkettőnknek, különben megsavanyodunk.

– Mi a francért savanyodnánk meg? – csattant fel az anyja, mert nem bírta elviselni, hogy másnak is igaza lehet. Eddig azt hittem, értékeled, hogy jó dolgod van, még ha nem is lehet nagyon kimenni az utcára, meg a lekóadt természetbe.

– Anya, engem is zavar, hogy rohad a világ, de itt bent te nekem mindent...

– Jó, jó, nehogymint ömlengeni kezdj... Legyünk racionálisak! Milyen gyereket szeretnél?

– Háát! Kezdetnek egy szőke, kékszeműre gondoltam – kicsit csücsörített is hozzá.

Szajdesign görbületei azonban idegességet, belső feszültséget tolmácsolnak, de anyja erre rezisztens volt, ámbár saját görbületeit hosszasan szokta nézegetni a tükörben.

– Mért, hány...? – akadt el az anyja szava, de gyorsan lerendezte magában. Oké, értem. Remélem, nem fiút akarsz! – nem kérdezte, hanem megállapította negédes bűgással.

– Isten ments, vágta rá Réka, mindenkinek lánya van.

– Még jó, hiszen pirulából olyan gyermeket szülhetsz, amilyenről csak álmodsz – de Réka alig hallotta, mert jövődő gyermekére gondolt, meg arra, hogy ő is anya lesz hamarosan.

– Milyen pirulából? – kérdezte aztán ártatlanul, mint aki nem tudja, hol van.

– Nafene! – csapott le az anyja. Fel kellett volna világosítani téged? Minden elektronikus könyv, minden film erről szól.

– Tudom, anya, de még hozzá kell szoknom – találta fel magát hirtelen. Igazán mesélhetnél arról, hogyan szültél engem! – kérte.

– Hagyj ezzel! – hűtötte le ugyanolyan hévvel az anyja. Én is így szültelek, de az régen volt, más világ volt, ne is juttasd az eszembe!

– Mért? Olyan szörnyű volt? – kérdezte kicsit idegesen.
– Nem, csupán hallani sem akarok fiúkról.
– Mi a franc van velük, anya? Filmekben láttam csak őket, s nekem...

– Nyugodj meg, annyi elég is volt, de most ne velem, hanem magaddal törődj, lányom!

Ez a *lányom* szó nagyon meghatotta Rékát, mert ritkán hallotta.

– Anya, várnak a neten. – Ohh! Az ráér, még nincs is itt a kék felhő. Te vagy most a fontos, mert én is készültem erre a bejelentésre, itt a meglepetésem! Ra-ta-ta-taaaa! Itt a legújabb gyerek-pirula katalógus.

– Jóságú úristen, anya, ez tök jó! Én azt sem tudtam volna, hol keressem.

– Nézd csak, még van benne régi modell is, ilyenből születtek. Ez volt akkor a legmenőbb. Barna haj, zöld szem. Olyan lettél, amilyennek elképzelvek – mondta magával elégedetten. Most pedig válaszd ki a neked legjobban tetsző „szőkekékszemű” pirulát a katalógusból. Jó?

– Jó, jó, csak olyan izgatott lettem – kapkodta a levegőt Réka.

– Kimegyek, hogy el tudj benne mélyedni – ajánlotta fel.

– De anya, nem szeretném életem legfontosabb eseményét egyedül...

– Csak válaszd ki a pirulát, majd én megrendelem.

– Nem erre gondoltam. Annak örülnék, ha megengednéd, hogy előtted vehessem majd be jövődő gyermekem magját, közös meghitt pillanatunk lehessen ez az ünnepi alkalom. Talán gyertyát is gyűjthetnánk...

– Azt nem lehet, zárta le röviden az anyja, jelez a füstérzékelő, de majd kitaláljuk...

Kis csönd támadt, látszott, hogy Réka még valami fontosat akar mondani.

– Anya, szeretném neked azt is megköszönni, hogy felneveltél, aggódtál értem, vigyáztál rám, s úgy érzem, olyan szeretnék lenni, mint te vagy...

– Jól hallottam? A kis házi kritikusom olyan anya szeretne lenni, mint én? Tam-tam-taram-tam! Ezt is meg kéne ünnepelelnünk! Még soha nem mondtál ilyet.

– De te sem vitted túlzásba a dicséreteket, anya!

– Tam-tam-taram, máris itt a kritika. Én mindig büszke voltam rád, s biztos vagyok abban, hogy jó anya leszel.

– Csak eddig elfelejtetted mondani, meg kell még szoknom. Eszébe jutott, hogy mindig szeretett volna az anyjának megfelelni, de ez csak ritkán sikerült. Soha nem tudta őt úgy megdicsérni, aminek örülni lehetett volna, csak utalásokat tett, hogy „nem is olyan rossz”, meg „van benne valami”. A gyerek jövetelét is így fogadta: „van itt hely, elfér”. Réka attól félt, hogy ő is ilyen közömbössé válik majd a gyerekével szemben, a világ iránt, s nem tud majd örülni a másik örömének. De azért hasonlítani is akart rá, hogy ne legyen olyan nyuszi, amilyennek tartotta magát. Akkor végre meséld el, milyen volt a születésem! – fordult lelkesen az anyjához. Kérlek, kérlek, kérlek! Ha nem találom meg a szövegedet, ennyit sem tudnék rólad. Mit mesélek majd a lányomnak?

– Háát, az tény, nagyon boldog voltam... Akkor volt újdonság, igazi csoda a pirulás egyedül szülés..., meg persze a rancosodást gátló krém is. Azt még nem mondtam? - pedig tudta, soha nem árulta el a titkot neki sem. Látod? Fiatal maradtam, nem öregszik a bőröm.

– Nekem tényleg mindig ilyen voltál, csodálatos ez a szer.

– Nem is tudod, milyen nagy dolog volt ez. Mindenki az örök fiatalságra vágyott évezredek óta, s egyszer csak itt volt, hirtelen pofán csapott – fejezte be durván.

– El tudom képzelni, csak közben jutott eszembe, nem is olyan régi a pirula. Azt hittem, a nők nem is tudnak másként megtermékenyülni – próbálta összerakni a dolgokat Réka.

Anyja megrázkódott a megtermékenyülés szó hallatán, de csak annyit mondott:

– A pirula kábé veled egyidős.

– Az nem is olyan sok. Velem egyidős? Mesélj arról is, hogyan volt előtte!

– Hááát... a pirulák helyett fiúk voltak. Csupa lökött alak – summázta röviden.

– Fiúk? Minek? A lányok szülnek... – csodálkozott Réka ártatlanul.

– Persze, de akkor még ehhez a fiúk segítették hozzá őket, és nem akartam egyikükkel... egyikükkel sem szorosabb kapcsolatot, hogy az apád legyen.

– Vagyis lehetett volna apám...? Anya, ezt mért csak most mondd?

– Mivel eddig nem beszéltünk így, mint nő a nővel, de szeretném leszögezni, nem azért választottam a pirulát, mert nem kellettem volna a fiúknak. Nagyon is tetszettem nekik, meg is volt hozzá mindenem...

– Az mit jelent, anya? Valami régi titok?

– Inkább hagyjuk!

Ezzel elejét akarta venni, hogy meséljen a múltból, s ne döbbenjen rá a jelen sivárságára.

– Ne anya, ne hagyjuk, ez nekem olyan izgis! – erősködött Réka. Mondd el, hogy volt annak idején a fiúkkal! - érzett rá a maszatolásra.

– Elég annyi, a lányoknak csinosnak kellett lenniük, hogy fiút találjanak maguknak, akiből férjek lettek, családot alapítottak, s gyereket szültek tőlük.

– Vagy nekik. Nekik is szülték a gyereket, nem?

– Látom, azért képben vagy, de annyira kibírhatatlanok voltak a férfiak, hogy a szülés után majdnem minden nő elvált tőlük isten hírével.

– Ettől nem borult fel a természet egyensúlya?

– Még hogy nem borult fel a természet egyensúlya? A „természetük” borult fel. Haha... ha láttad volna, mennyire megváltoztak, s milyen siralmas volt, ahogy igyekeztek hirtelen megfelelni a nőknek. Mosogatni kezdtek, bevásároltak, főztek... Most is röhögöm kell...

– Hm. Ennyi...? – szögezte le krákogva Réka.

– Mi bajod ezzel? – dörrent vissza az anyja.

– Én a filmekben pedig azt is láttam, hogy a férfiak...

– No nem! Engem nem hagyott ott senki, ha erre gondolsz, nem. Eszem is volt, csinos is voltam, meg bőven volt mit fogni rajtam...

– Pont erről beszélek, anya, hogy kellettél, s nekem is lehetett volna apám.

– Én is ezt mondom, le-he-tett volna apád, de a házasság snassz, meg macerás lett, hát a pirulát választottam. Örültem, hogy nem kellett többé srácokat hajkurásznom, nem kellett velük sétálnom, nem kellett a szerelemre várni, vágyódni, vonzódni, táncolni, ö-lel-niii...

– Anya, ez volt olyan macerás? Nekem ez tetszene, olyan bizsergető, borzongató érzés. Ilyet csak... – de most sem tudta befejezni, anyja közbevágott.

– Bizsergés, bizsergés! Mit számít az? Én is bizseregtem, aztán... – elmerült az emlékeiben.

– Anya, ilyennek még nem láttalak, mintha a dühöd mögött elérzékenyültél volna.

– Ne szemtelenkedj! A pirula maga a szabadság, a szárnyalás kötöttségek nélkül.

– Nem inkább áltatás? Magány?

– Ahhh! Mit tudsz te ezekről? – lett gúnyos a hangja.

– Igazad van, nem sokat tudok anya, de csak most szembe-sülök velük, ezért szeretném tudni, hogy miért lett tabletta az apám, miért élünk egyedül ebben a sterilizált lakásban, miért lesz nekem is pirulából a gyermekem...? – valójában most döbönt rá a helyzetére.

– Elmondom, csak ne kiabálj! – nyugtatta az anyja.

– Jó! Jó! – eresztett le Réka. Hagyjuk anya, hagyjuk! Csak azt mondd meg, most miért nem látni fiúkat sehol? Kihaltak? A pirulák gyártásához nem kellenek?

– Dee, azt hiszem, kellenek – válaszolt kelletlenül. Annyit tudok róluk, hogy ők is utálják a nőket, mert addig ők voltak a teremtés koronái.

– Tehát ma is léteznek fiúk, anya? – kérdezte meg egyenesen.

– Asszem... – nyögött egyet. Elköltöztek a városon kívülre, de időnként látni motorosokat az utcákon, azok a fiúk, csak nem ismerhetők fel az oxigénsisaktól, meg a bőrruhától.

Ez a hír a gerincvelő közepén futott fel Réka agyáig, onnan vissza a..., s bukott ki belőle:

– Anya, ez igaz? Tényleg a motorosok a fiúk? A motorosok fi-úk? – ezt a felismerést már nem bírta magában tartani. Képzeld anya, a múltkor egy motoros rácsapott a... fenekemre, s nem fájt..., bizseregni kezdett.

– Már megint ez a bizsergés – hűtötte le gyárilag a lányát. Hülye vagy? Bizseregsz, mint egy becsapott könyök, s hagytad, hogy a fenekedre csapjanak? Mondtam, hogy ilyen agresszívak, hátulról támadnak, s te a fájdalmat bizsergésnek érzed?

– De anya! – próbált tiltakozni.

– Most mit vágz pofákat...? – szólt rá határozottan.

– Nem vágok pofákat, csak meglepődtem. Meglepődtem, és ezt kivel beszéljem meg? Nincs senkim rajtad kívül. Itt élünk bezártan és nincs más témánk, minthogy te távdolgozol, én távoktatok, a megrendelt holmik reggelre itt vannak az ajtónk előtt, a szomszédainkat sem látjuk, a kocsinkba is csak a liftből szállunk be és az is hermetikusan záródik, hát kivel a jóistennel tudnám megbeszélni?

– Igazad van édesem – nyugtatgatta az anyja, mert érezte, hogy túllőtt a célon. Nincs tapasztalatod a férfiakkal, hidd el nekem, nem véletlenül örülnek a nők, hogy nem kell eljátszaniuk előttük az élvezetet, hogy nem kell mosniuk egy férfi gatyáját sem, nem kell...

– De anya, a piszkos ruhát csak betesszük a fali csőbe, s a végén sterilen jön ki... – vágott most ő közbe, de élettapasztalat hiányában esélytelen volt anyjával szemben.

– Azt a gatyát is csak be kell tennie valakinek, csapott le az anyja, mert a férfi arra is képtelen. Réka nem tudott mit válaszolni. De mást mondok, hogy értsd! – folytatta. Örülnek a nők, hogy nem kell hallgatniuk a férfi horkolását, durrogását, nyafogását, hogy fáj a dereka, a feje, s nem kell figyelmeztetni őket arra sem, mindjárt itt a szü-le-tés-na-pom...

– Anya, vedd úgy, meggyőztél, nekem is nehéz lenne megszoknom itt egy idegent. Az a legfontosabb, hogy mi jól megvagyunk, hogy végtére is senki nem szól bele a dolgainkba. Nyugodj meg, nagyon jól csináltad, nagyon jól, de azért...

– Örülök, hogy megértesz, mert nekem nagyon fontos, hogy egy hajóban evezzünk.

– De azért egyre inkább sajnálom anya, hogy kimaradtam a nők nagy természetes generációjából, akik még nem piruláztak. Mondd, sok fiút ismertél? – csapott a közepébe.

– Hajjajj... jajj! – morogta válaszul, kis kéjes mosollyal az ajkán. Egy osztályba jártunk az iskolában, fiúk-lányok vegyesen, meg sok udvarlóm volt, ezért tudok róluk annyi mindent.

– Meg is simogattad őket? – kérdezte egyre célratörőbben Réka.

– Mi az, hogy! – kezdett zavarba jönni az anyja a váratlan kérdésektől.

– Milyen érzés volt? – döfte belé képzeletbeli késeit Réka, mint torreador a bikába.

– Hm...? – anyja ezen is elmélázott a nyakát gyömöszölve.

– Nem lenne abból baj, ha megsimogatnám őket virtuálisan?... – tapogatózott lájtosan.

– Ne erőltesd magad a fiúkkal, beszéljünk másról, s örülj, hogy szabad vagy – tört ki végül az anyja. Nézz meg! Kicsattanok a szabadság mámorító érzésétől – tárta szét hirtelen a karjait.

– A kicsattanásaidat már megszoktam, de valahogy engem nem a szabadság mámorít...

– Az természetes, hogy valami más is mámorít, de csak most jön a java – folytatta az anyja. Ratatata! Most megtanítalak a házaseletre. Itt ez a csoda piros drazsés. Ha egy ilyen lenyelsz, mintha bombát nyeltél volna, bizsereg a tested, minden részecskédben érzed a házaseletet. Olyan élvezetben lesz részed, amilyenről régen csak álmodtak a nők. Egy férfi se...

– Tudom, nem kell imitálnom az örömet.

– Látom, figyeltél. Szóval ettől a vörös drazsétól csak úgy jön az öröm, magától. Ráadásul, ez a legújabb fejlesztés. Eb-

ben már olyan valami is van, amitől utána nem fog hiányozni egy kis beszélgetés, egy cigi, egy kávé, egy simogatás, mert minden benne van...

– Húúú... Ilyen dögös lesz a házaseletem? – lelkesedett látványosan.

– Itt tartom a fiókban – ajánlotta figyelmébe az anyja, bár-mikor vehetsz belőle, s megérted majd, hogy a francnak se kellenek a bűdös fiúk. Most megyek fürödni, s megcsinálom a hajam is – zárta le a családterápiát egyszerűen.

– Anya! Várj... Ez minden? Ennyit jelent, hogy felnőtt lettem?

– Mért? Mit akarsz? Ennyi nem elég?

– Én még nem értek mindent... – a beállott csendben anyja idegesen igazgatta a haját, majd leeresztette karjait, mint aki megadja magát az igazság templomában. De nem volt mese, nincs megállás, hogy tisztán láthasson. Miért csinálod meg a hajad, a körmöd, krémezed magad órákig? – kérdezte erélyesen Réka. Minek? Kinek? Kit érdekel, hogy nem öregszel, hogy nem ráncosodik a bőröd? Napokig mi sem látjuk egymást, interneten írunk a szomszéd szobából is – vágni lehetett a döbbszent csöndet, anyja lebénult a hirtelen éleslátásától, hogy tényleg felnőtt lett a lánya.

– Kinek? Ki-nek teszem? Neked... semmi se jó? Sokáig én csak vágytam egy ilyen tökéletes lakásra, ahol mindenünk megvan, a robotok elintézik mindent, még a hátadat is meg-mossák, de neked, úgy látszik...

– Éppen ez a baj, anya! A robot, a robot mossa meg a hátad. Nem érzed, hogy mi is robotok lettünk? Robotok, anya, pedig én nem ismerem az érzést, hogy valaki más is megsimogathatna engem, de hiányzik. Hi-ány-zik! Mi egy virtuális világban élünk, vagy mi a lótej? Még a kéjt is adagolják nekünk valakik, valahonnan!

– Nevetséges vagy! – próbált magához térni az anyja. Te tényleg nem értettél meg semmit. Csak elégedetlenkedni tudsz.

– Mint te régen, anya? – indította a közelharcot Réka.

– Nézzünk szembe a dolgokkal! Azt sem tudjuk, egyáltalán

van-e még igazi...igazi hús-vér világ! – Ez elgondolkoztatta az anyját, szülői énje mégis felülkerekedett.

– Most szemrehányást teszel? Én már megtanultam, a világhoz alkalmazkodnunk kell, nem elég énekelni róla...

– Ezt pont te mondd, anya? Nem akarok semmit sem a szemedre hányni, csak elbizonytalanodtam... Nekem mintha egyre inkább hiányozna a te korábbi életed...

– Mit akarsz? Én is így voltam, s ma már örülök az egésznek, folytatta földre szegezett szemmel, mert legalább a pirulákkal nem lehet veszekedni...

– Te a pirulákkal akarsz veszekedni? – látszólag hülye kérdés volt.

– Akar a fene, de a fiúkkal mindig veszekednem kellett, mert nekik semmi sem volt úgy jó, ahogy nekem, persze – lassan, elgondolkozva mondta –, nagyon jó volt utána...

– Mi volt jó utána? – értetlenkedett Réka, mert ezek a válszok inkább összezavarták, de nem tágitott.

– Hát, jó volt kibékülni a veszekedés után – mondta maga elé bámulva az anyja. Most tök belezavartál...

– Kösz, anya, hogy ennyit is elmondtál, legalább tudom, ez az ára a nyugalomnak. Így van?

– Mondjuk. Ne faggass! – De Réka nem hagyta.

– Beszéljessünk még, hisz’ döntenem kell!

– Azt hittem, már döntöttél.

– Döntöttem, meg el is bizonytalanodtam. Hiányzik, hogy apám is lehetne, aki szeret engem, kedves hozzám, segít nekem... – ártatlanul mondta ezeket, nem számolt azzal, hogy olajat önt a tűzre.

– Azt mondd, nem szeretlek helyette is? Nem szeretlek eléggé? Mindent megadtam neked, hogy ne hiányozzon.

– Téged nem érdekelt, mit szólok majd mindehhez, ha felnövök. Mindent megadtál nekem, de mindig is tudtad, hogy egyszer a hiányát fogom érezni, mert az apámat akartad elfeledtetni. De nekem most az a kérdés, mit fog majd mondani nekem egyszer a leányom, ha egyáltalán akarom még, hogy megszülessen ebbe a rothadó világba, ebbe a globális mocsár-

ba – adta ki magából a hirtelen felgyülemlett keserűségét. Lassan dőbrent rá, meddig jutottak... Anya! Mért sírsz? Mondj valamit, nem akartalak bántani, csak kibukott belőlem. El-mész...?

– Nem megyek el, csak én is döntöttem. Kidobom ezt a vacak katalógust, aztán körülnézhetnék egy kicsit a városon kívül...

– ...Hm... – vett egy mély lélegzetet Réka, mert belül remegett. Tán megkeressük a természet egyensúlyát? – kérdezte választ nem várva, mert értette már az anyjában dúló vihar lényegét. De mi lesz, ha a fenekedre csap majd egy motoros? Anya...valya...

Flautner István György: Temetetlen mondatok

Mért van az, sok régi mondat egyre inkább fáj,
Váratlanul költenek fel, törnek rám.
Betokosodott, megizmosodott mondatok ezek,
Meggördöjelezzik egész életemet.

Mi lett volna, ha... ha akkor mindent fordítva teszek,
A nem helyett igent mondok, s az igenre nemet?
Mi lett volna, ha... ha észreveszem az intő jelet,
Hogy a mondatokból egyszer még csapda lehet?
Naivan, jóhiszemű hévvel mentem el mellettük,
Szívemet kergettem, a mának éltem, nem törődtem velük.

Most aztán itt bujkálnak a sértett mondatok, utolért mindegyik,
Lelkiismeretem tiszta, mégsem tudom őket megállítani.
Hiába tett ennyi év alatt a tudomány oly sok csodát,
Bensőm az maradt, ami volt, virtuális talány.

Talán Neked, Neked sikerülhet egyszer mindezt megfejtened,
Milyen is volt, milyen lehetett lelkem DNS-e.
S ha majd egyszer nem nyomasztanak már elavult századok,

Temetetlen mondataimat oldozd fel, mind Reád hagyom.
S ha nagyvonalúan nem emlékeztetsz majd a tehetetlenségemre,
Hálás leszek, hogy nyugalmat adsz, és meghívsz a temetésemre...

De addig hagyj, semmit se láss!
Én pedig bevetem a sokatmondó hallgatást...

Fazekas Imre Pál: Hajléktalanul

A padon, ahol ülök, pár lépésre tőlem egy hajléktalan férfi türelmesen kotorászgat a szemetes kukában. Két bozontos szemöldöke alatt mélyen ülő szemeivel valami zsákmányra les.

A nap szélütöttként vándorol a gyorsan rohanó fellegek között, és rávillan az én figyelmem középpontjára.

Késő ősz van. A költöző madarak már régen elmentek, nincs dal az egyre ritkuló levelű fákon. Fagy még nem volt, sem eső, sem hó nem jár erre...

A levegőben föllegeznek a délelőttönként megszokott piruló hagyma, a csirke-farhátból készülő levesek, tésztás pörköltök illatai.

A hangok is delelőre járnak.

A lehullott levelek között az itt telelő feketerigók pattognak, ugrálnak, zsiberegnek, néha felfütyögnek, míg a járdázó emberek hallgatagon, lehajtott fejjel sietnek dolgaik után.

Néztem a kotorászót, vártam, hogy rám nézzen. Ő nem látszott észrevenni engem. Igaz, alig adtam mozgásos életjelt magamról. Én öregesen nézelődve pihentem, ő is itt volt még, alamizsnák és zavargások kényére vetve.

– Talált valamit? – kérdeztem rá végre.

– Á, engem? mindig megtalál üldözni a hatalom minden közterületen. Magyarul beszélő állampolgár vagyok, és mégis. Ez a föld az enyém is. Mit is kérdezett? Elnézést.

– Éhezik?

– Azt azért még nem nagyon. Extra nincs régen. Mindig vannak jó emberek, akik jó szóval, jó szívvel megsajnálják, ka-

pok mindenütt, ahol már jól ismernek. Egy-egy paprikás-krumpli megszalad télen az önkormányzattól. Az erdő, az utca befogad.

– Szállásra jár?

– Eszembe sincs. Volt nekem mindenem. Házam, családom. A bankok, a törvények kisemmiztek. Esküszöm, ártatlan vagyok. A napi kötött idejű szálló melege arra jó kevesünknek, hogy azt a kis semmit is elorozzák tőlem, amit még lehet. De mit érdeklí ez magát, ha megfagyok is?

– Higgye el, aggódunk magukért. Hiszen olyan sokan jóra való, okos emberek. Barátaim is szóba hozzák ezt a kiszorított életet, ahol csak munkalehetőségek enyhíthetnék sorsukat. Ez nekünk sincs.

– Uram! egyelőre azzal segítenek legtöbbet, ha nem veszik észre lábatlankodásunkat, reménytelen sorsunkat. Sok-sok szegény ember ki szeretne szabadítani bennünket ebből a fázós, éhezős, társtalan, hideg világból.

Míg folyt a szó, addig bátortalanul ugyan, de egyre közelebb jött a padhoz, korábbi igen hangos válaszai pedig normál beszédre szelídültek. Közben pedig a kíváncsi járókelők – többben megállva – néztek, hallgattak bennünket.

– Mi van a családjával?

– Csődbe ment sorsunkat nem bírta elviselni drága jó feleségem. Ő nem tudott az erdőben, a mezőn, az utcákon élni. Fel is fázott nagyon. Az orvosok gyógyították, de ő nem akart élni. Egy reggelen meghalt, úgy szedtük fel az árokból...

Felnőtt gyermekeim, kettő, 18 és 20 évesek, külföldre szöktek-mentek. Az egyik Argentínában tehenész, a másik Kínában hordár. Hívnak, segítenének, de én már nem akarok idegen levegőt szívni. Uram. Én magyarnak születtem. Arról nem én tehetek, hogy hazám és a világ elnézi a kicsorbult sorsokat. Lelkük rajta. Rohadt tehetetlenség.

Lehetek már úgy 14-18-an, akik hallgatták beszélgetésünket. Kértem, üljön le mellém.

Most először láttam a szemében hálás csillogást.

– Tudja, hányan vannak?

– Én itt vagy 100 –150-et ismerek, csak úgy látásból. Gondolom, ezen a környéken több százan lehetünk. Sokan tönkre jutottak, mint én, akik képtelenek voltunk fizetni a rezsit, az élelmet, a folyton növekvő tartozásokat, a végén már az áramszámlát sem fizettük. Így aztán kisemmizettek lettünk. Így van ez megcsinálva a szegény bibliás embernek. Nincs már nekünk se igazán istenünk, se igazán hazánk. Szegénysors. A nagy kasszás majdcsak megszán, és eljön értem. Nehéz egymás között csak a keserű, boldogtalan kilátástalan beszédet hallani.

– Milyen iskolája van?

– Na ettől sokan kifekszünk, mert ha egy csepp esze van az ország-vezetésnek – merthogy bizony talán még túlműveltek is – akkor nem hagynák így elzúlleni mentálisan a népet.

Szórják a pénzt, és szűkölködünk. Válság van, engem is elvitt, fogalmam sincs miért, hogyan... Azt hiszik, a kenyér, a hús, a munka hiánya nem politizál? Igen, a nagy házban csak erről beszélnek. Ez a színtiszta politika.

Egyébként technikus vagyok. Érték a szakmámhoz, számítógéphez. Akármit el tudok végezni. Nem kellünk. Nem kellek.

– Hogy hívják? – kérdeztem, de most mozgolódás támadt.

A hallgatóságból egyre többen egymásra nézve pénztárcát vettek elő. Néma csend lett. Olyan szinte merev, néma csend, hogy a kérdezett is elfelejtett válaszolni.

Csak nézett.

Ezreseket, kétezreseket nyújtó kezek indultak a hajléktalan kukázó felé, akinek még a nevét se tudtuk meg, mert ő hirtelen fölpattant a padról és megindult hangon szinte kiáltva mondta:

– Köszönöm jóságukat, de nem fogadom el. Nem is ezért vagyok itt. A bujkálós életen kívül én már más nem akarok lenni. A pénz megöli az embert. Megfertőzi, kifordítja. Sok sorstársam iszik, kábítózik a világon...

Itt egy kis szünetet tartott, elkeseredetten majdnem sírva mondta:

Ne sértsenek meg. Koldus nem leszek.

Tisztességben akarok meghalni, talán már ezen a télen.

A fagyhalál jobb, mint az öngyilkosság.

És elviharzott közülünk.

Mi pedig megkövülten, elnémulva, mozdulatlanul, kezünkben szorongatva az ezreseket, szomorú megilletődöttséggel sokáig néztünk utána.

Egyikünk megszólalt:

„A római katonatiszt jutott eszembe, aki Krisztus halála pillanatában, amikor fényjelenségek kíséretében a Föld is megrengett, hatalmasat kiáltott:

Ő CSAKUGYAN ISTEN FIA VOLT.”

Fazekas Imre Pál: Sorsunk örök fényei

védtelen arcunk ferde napsugárban
ütközés egy engedelmes sorompóval
ahol sorsokból vannak a könyvek
nádírigó karmolta virradatban
láthatatlan élet értem tétovázik
néma reggel harmatos kódében

kócos zöld tavasz virága cinkosom
vigasztalsz útjaink mosolyhajlatában
te az én igaz lelki vánkosom

szirmokat éltetsz ó féltett fénysugár
illatodnak szomjas oszlopcsarnokában
szép szemed suttogását hallgatom

oldott bizonyosság lombok ajkában
beszélő fák lábatlan tűzhomlokában
álmodó hangod csöndjén osztozom

igénkkel telt órák forró öblében
egyesült ajkak csillagpályáin végig
a messzeség párái lépkednek
éveink színes szerelmes keblében
napok édes felizzó középpontjában
sorsunk örök fényei pihennek

Fazekas Imre Pál: Sorsodat gyökerestül

fentről lentre tovább romlik az ember
lyukat foltot tép az idő rohamra
önnön éje tövén döngetni nem kell
minden kimosott sors át van szakadva

magadért bűnbak mindig te vagy megholt
görcsös rajzok hullnak szét összerontva
hiábavaló lépted volt ha nem volt
felelni fogsz azért szépen sorba

csillagpályád horizontig kövesd hát
ha kéz érint ha szó füledbe téved
a boldogság hídján ne késs haladj át
mert ott a lelki tükrök várnak téged

menj a bolygó tűzgömbökön keresztül
tépd ki saját sorsodat gyökerestül

Fazekas Imre Pál: A koldusnyomort

egy rongyos kalap a kövön
öreg koldus a zsebemnek köszön
könnyező szemét törölgeti rám
sorsát rég kirágta már
sok-sok lepedőnyi újság
örökös nyomorúság

alázatos – miért is tolakodna
talán életéért rimámkodva

szánalom – a torkomon csorog
alamizsnám feszít: szégyenes dolog

adnék tele pénzzel illatos virággal
öltöztetném boldog világgal

ám nekem is éhbérre mérik e kort
magam is érzem a koldusnyomort

Fazekas Imre Pál: Vers

azért mert hámoznivaló
hegyek dalok fülek mögé
titokkal tetszeleg a szó
s értelme nyílik tízfelé

a vers egy mindig látható
összképet tár az agy elé

a sorokon az jut tovább
kinek vibrál a tenyerén
amit a szándék szíven talált
mi ma holnap tied enyém

szállj vers lelkedben az élet
nyiss ajtót bának örömmek
virágnyelv szól szív belőled
illatos emberözönnek

igazságot adj a fénynek
amerre lépnek a lábak
balsorsból tiszta reménynek
csókos álmot a világnak

Boros Ildikó: Ki érti?

Hogy hová születted, arról nem tehetsz,
büszkén viseled, szereted nemzedet,
Hogy jó ember vagy-e? nem az dönti el,
hogy a föld mely táján nőhetsz fel.

Nem érted, miért üldöznek mégis,
menekülnöd kell, a házad lerombolják földig?
Ott kell hagynod mindent, mit eddig elértél,
hogy ne öljenek meg, legalább éljél.

Szörnyű látni a fájdalomtól torzult arcokat,
ahogy cipelik batyujukat,
azt a keveset, mit magukkal vihetnek,
a régi világból, hogy új életet kezdjenek.

De, hogy mer bárki
tömegeknek ily szenvedést okozni,
Józanésszel ezt senki nem érti.
Miért nem élhet békében az ember?
Hisz azt, hogy ki ő, nem a bőrszíne,
hanem a szíve dönti el.

Boros Ildikó: Hajléktalan

Sodródni az árral,
zuhanni a mélybe,
ha a kezed nem nyújtod érte,
pedig várja, ugye, nem néz rád hiába?

Segítesz, mert érzed,
hogy tenned kell valamit,
a legkisebb dolog is megmentheti,
ha a szívedre hallgatsz, jobb lehet neki.

Jobb? Csak egy pillanat, egy perc, egy óra,
amelyre várt olyan régóta,
ott az utcán állva,
egy érző embertársra várva.

Barátok Verslista honlapja: <http://portal.verslista.hu>.

Boros Ildikó: Változás

Az ember fogadkozik,
hogy megváltozik,
mindent másképp tesz,
hisz e kint nem állja,
szabadulna, hogy ne legyen a pokol katonája.

Imája meghallgatásra talál az égben,
talán hálát is ad érte,
aztán múlnak a napok a fényben,
és ő megbotlik újra,
gyarlósága sújtja.

Kérése az ég felé száll ismét,
könyörgése meghatja Istenét?
Ki ne vétkezne újra?
Hogyan lépjen vissza a helyes útra?

Kérdései, büntudata gyötri,
miérték sokasága nem hagyja aludni,
nyugalmát csak akkor nyeri vissza,
ha elfogadja: örök változás az élet mozgatórugója.

Kovács József Tibor: Megtisztító tavasz jövel

Keresztfát tesznek a hátamra
álmomba, hogy észre ne vegyem,
szóvirágok kertjében
nyakamra fonódó végtelen
indák szövedéke zárná sorsom,
míg lányom szemébe beleoltom
egy boldogabb világ hajnalát.
Hol a szavak értelmét érzik:

Getsemáné kertjében
majd a Júdas csókkal megtérít
minden hitetlen lelket. Ha várom,
kiválthat megváltó Messiásom...

László Edit: Édesanya

A szülő már őszül,
a fején sok ősz ül.
Az idő múlik, szinte röpül, s
ha a nő nem szült, hát jól felsült,
gondoktól örül.
Égő vágy a gyermek; hívni kell egy lelket,
s az édesanya éppen erre termett.
Szerető családban várjuk az eljöttét, apa, anya együtt
készítse el a fészket.
Minden rokon, barát érdeklődve várja,
kire hasonlít majd a kis arcocskája.
Szeretve készít kelengyét, minden ismerős,
segítve az anyát, mert bizony kímélni kell őt.
Egyszer én is édesanya lettem,
gyönyörű kislánynak adtam életet.
A teremtőnk áldása volt ez minékünk,
s baj, szükség elkerült.
A 42. hét végén rám új nap derült.
Az idő mikor közelgett, szemben egy óra ketyegett.
Itt a vég, érzem, a szemem becsukom. Süvítve sikitok,
még két perc, és a fényen lesz angyalom.
Déli harangszóra született, s kiderült,
kit rejtegettem szívem alatt, ott legbelül.
Azóta vígan vagyok, ragyog a napom,
egy szép nyári napon, felsírt a magzatom.
868 így.

Képzeld el... irodalmi folyóirat: <http://www.kepzeldel.hu>.

Szabó György Menyhért: Látomás

Árnyékomra süttött rá a Hold.
Elsápadtam, mert Ő megcsókolt...

Rám fagyott az éji fény,
jel maradt a csók helyén.
Letörölni nem lehet
végzet sütötte bélyeget.

Körülöttem farkasok,
azt várják, hogy mozdulok.
Lábam éri már a nyál,
talpam csúszik, futni kár.

Trónusáról csendet int a Hold.
Összerogytam, mert Ő rám hajolt.

Térden csúsztam: „Irgalmat!”,
de eltörte a pálcámat...

Mysty Kata: Zsákutca – harc

Szélbefogódzók, sodródunk, terheket
cipelünk. – A szülői vágy illúzió...
Szakadhat a sánc, mert minden hiába:
szélmalomharc! *A gond az élet:* lecke
s feladat. – A Gondviselő könnyíti
nehezét, nincs más orvosa... Ne keress!
Küzdve, kérve, kimerít az emberi
hiába-harc: veleszületett a baj!
Semmit se tehetni – az még oly nehéz!
Hiába vért, hiába kard: zsákutca harc!
Hitét 'ki feladja, kétségek alanya,
nem segít gyermekén. Ártalmára ne légy!

Mysty Kata: Ha úgy érzed...

...csak lenéző, dekadens figyelem övez,
s árvaság köntösébe bújtat a közöny?
Homályosan látó szemlélő néz át rajtad,
irigykedő öntelt mosolya: hideg zuhany.
Szánakozó, rideg pillantás zavar össze,
fölkavar – a fölülről kezelés.

– Föl se nézz!

A távoltartók mindig távolmaradók is!
Önteltség zúz, betegít, bátortalanít...
emberi mérce jellemnek nagy éke.
Tátongó úr ember s ember közti létben,
Mélybe taszít, ha hagyod,
és soha nem látod meg, hogy
a fönti szivárvány neked is ragyog!

Mysty Kata: Papírcsíkokba roncsolt sorok

Az emlék néha csak homályos folt egy
kifoszlott, szűk kabátbélés könyökén.
Gombhiányos, és leszakadt zsebében
tépett papírcsíkokba roncsolt sorok.
Gallérján a zsírfoltkéreg matt hege,
a sorsolló nyeste sebek láttelele.

Kamarás Klára: Az új kutya vallomása

Nem fogom elmondani, miért kerültem a menhelyre. Lehet, hogy mint az embereknel, ez is egy előre kiszabott idejű büntetés volt. Egy félreértéssel kezdődött, de ez legyen az én titkom. Kemény helyzet volt, mert bár csak fél évet voltam abban a zárkában, de képzeljék csak el! Télen! Novembertől márciusig. Volt ott a rácson belül egy kis kutyaház is, de azt mindig elfoglalta a fél szemére vak Kormos, aki már évek óta ott raboskodott, így én kinn fagyoskodtam az ajtó előtt.

Ha kicsit kisütött a nap, felültem az ól tetejére, mert onnan messzebb lehetett látni. Azt lestem, jön-e már az autó, jön-e értem a gazdám, hiszen mikor itt hagytak, a felesége integetett nekem, mielőtt eltűntek a sarkon. Szerintem ez azt jelentette, hogy várjak nyugodtan, értem fognak jönni.

Nem jöttek.

Soha többé nem láttam azt a kedves asszonyt, akinek a fekhelye mellett volt a szőnyegem kölyökkoromban, és az a goromba fráter se jelent meg, aki úgy összevert, mikor az a félreértés volt, és az életem rosszra fordult.

Eltelt az a szomorú fél év fagyoskodással, és már minden csontom fájt, annyit üldögéltem hasztalanul a kutyaház hideg tetején.

Sok ember járkált a kennelek között, de velem senki nem törődött. Leginkább házörzőnek való, ugatós kutyát kerestek, németjuhászt, de a pulikat is megsodálták.

Enni mindennap kaptunk, de nem mehettünk ki, hogy a helyünkől távol végezzük a dolgunkat, ahogy rendes, tiszta kutyáknak illik, aztán este a gondozók slaggal takarították el a sok mocskot.

Állandó hangzavarban éltünk. Különösen az éjszakák voltak félelmesek. Volt ugyan éjjeliőr, de ki tudja merre járt... Talán aludt valahol, és mi hiába ugattunk, mikor azok a suhancok átmásztak a kerítésen. Egy kis dühös ebet dobtak be az egyik ketrecbe a pitbullok közé. Kutyaviadalt akartak látni. A szörnyű hangokat mindannyian hallottuk, és az egész telep felbolydult. Mire az őr előkerült, a garázdák már megszöktek, csak a kiskutya halálra mart teteme mutatta, hogy mi történt. Félttem, egyre jobban félttem, és egyre kevésbé reménykedtem, hogy valamikor kikerülök innen.

Egy tavaszi napon ismeretlenek jöttek, és többször elsétáltak a rácsaink előtt. Végül az öregasszony azt mondta:

– Ezt szeretném.

Le akarták beszélni. Főleg a gondozók... talán mert velem kevés bajuk volt. Azt mondták, csak hetek múlva lehet elvinni, vagy később, a műtét után. Így beszéltek össze-vissza, pedig tudom, hogy az a műtét már régen megtörtént, és a gazdám papírt is adott róla a menhelynek.

– Ezt visszük el, vagy semmit – hallottam.

Valamit intéztek az irodában, aztán jött egy autó, és engem betuszkoltak az ülés alá. Nagyon féltem. Hallottam, hogy egyes kutyákat elvisznek, adnak nekik egy szúrást, és már túl is jutnak a szívérványhídon, ahogy itt a gondozók nevezik azt, ha valamelyikünket el akarják pusztítani.

Sokáig tartott az út. El is álmosodtam a meleg takaró alatt, amibe beburkoltak.

Mikor megálltunk, és kiengedtek az autóból, láttam, hogy egy tágas, füves udvaron vagyunk, nincsenek ketrecek, de itt is van egy fekete kutya. Róla még majd elmondom a magamét. Most elég legyen annyi, hogy Brumi a neve.

Nekem állandóan azt hajtogatták, hogy Lady. Nem tudtam, mit akarnak vele, hát csak bámultam rájuk. Belenyugodtak.

– Az van az irataiban, hogy Piroska. Ne zavarjuk össze szégyenkét. Maradjon Piros a neve, ahogy a weblapon hirdették.

Ezt már értettem.

Én itt új voltam, tudtam, hogy csak másodkutya lehetek az öreg Brumi mellett, hát igyekeztem őt utánozni mindenben. Ha szaladt, szaladtam, ha körbejárta a kerítést, én is vele tartottam, ha ugatott, vele ugattam.

Már őszült a pofája, mégis imádott játszani. Ha a gazda vagy a felesége rugdalta a labdát, úgy hancúrozott velük, mintha kölyök lenne. Én bizony nem! Mikor Brumi észrevette megvető pillantásomat, először csak csodálkozott, de aztán megjött az esze. Soha többé nem volt hajlandó labdázni. Végre felfogta, hogy tőlem is van mit tanulni. Összebarátkoztunk.

– Itt mi rabok vagyunk – szuszogta a fülembe egyik nap – Látnod, hogy körben, mindenhol rács van. Majd én megmutatom, hogyan lehet innen kiszabadulni.

Lett volna ez a dög menhelyi kutya, majd megtudná, mi az a rabság! – gondoltam –, de a szabadulás megtanulása még jól jöhet valamikor, ha itt is rosszra fordul a sorom.

Másnap Brumi kikezdte a kerítést. Segítettem neki, aztán kibújunk a lyukon, és uzsgyi! Mindketten kifutottunk az utcára.

Nem mondom! Szép dolgokat mutatott nekem az öreg. És mi-csoda illatok voltak a fák, falak és a kerítések tövében!

– Itt várj – mondta, mikor már jó messzire jutottunk. Én meg álldogáltam a sarkon egy játékbolt előtt, ami nem is volt érdekes, mert semmi kutyának való nem volt a kirakatban. Kezdttem unatkozni, de az öreg csak nem jött vissza.

Képzeld csak el! Hazafutott, de nem sikerült neki visszabújni a lyukon át a kertbe és hiába csóválta a farkát a gazdánk, kiderült, hogy együtt léptünk le.

Mire végkép kétségbe estem volna, jött a gazdám.

– Megkeresett! Megtalált! Fontos vagyok neki! Szeret engem, a szegény menhelyi kutyát.

Néhány nap múlva Brumi beavatott néhány titokba. Azt mesélte, hogy itt csak nyáron ilyen nyugodt az élet. Télen, mikor nagy a hó, van olyan nap, amikor petárdákat dobálnak, tűzijáték robban körben, mindenfelé, és ha nem tudunk elmenekülni, talán meg is őrlik a védtelen kutyákat. Egyik télen három napig kellett bujdosnia, mire haza tudott jönni. Megígérte, hogy megmutatja azt a helyet, ahol át lehet vészelné azt a rettenetes hangzavart és a rémítő fénycsóvákat.

Másnap újra nekiláttunk a kerítés kibontásának. Most nem az üzletek felé, hanem a szabadba mentünk. Fák között szaladtunk, dombokra fel, le. Alig tudtam lépést tartani az öreggel. Végül egy szőlőskertbe értünk.

– Itt kell lapulni a tőkék között, egészen addig, míg látszanak a fények, és egyetlen csattanás is megüti a fülünket. Próbáld csak ki, hogyan tudsz elbújni! Én addig körülnézek, nincs-e valami ellenség a környéken.

Nagyon megijedtem, hogy megint ott akar hagyni. Ilyen mesziről én hogyan talállok haza?

De már jött is a gazdám kerékpáron. Hogyan talált ránk? Talán megmondta neki valaki, merre látott két kutyát loholni?

Mindkettőnknek poráz került a nyakába. Futhattunk hazafelé a kerékpár mellett. Brumi akkor már alig bírt velünk lépést tartani. A gazdánk meg egész úton mondta a magáét, de még ott-hon is volt mit hallgatnunk, mikor a kerítést javította.

Többé nem hagytam magam elcsalni. Ennek a két kalandnak jó következménye is lett. Attól fogva mindennap elvittek sétálni. Mindig másfelé. Bejártuk az egész várost, hogy bárholnan hazataláljak, ha esetleg megint lófrálni lenne kedvem Brumival.

Dehogya akartam én elmenni! Ha nyitva volt a kapu, akkor se merészkedtem a kapufélfán túl egyszer se, nehogy mérges legyen megint a gazdám. Így aztán csak Brumit kötötték meg, ha vendéget vártak, engem soha.

Lassan rájöttem, hogy milyen ravasz ez a vén dög. Ha elmentek a háziak, nyugodtan pihent egy bokor aljában, de fél szemmel figyelte az utcát. Mikor a távolban meglátta a gazdát közeledni, felugrott és gyorsan körülszaladt a kerítés mellett, és csak aztán igyekezett a kapuhoz, mintha egész idő alatt a ház körül járőrözött volna.

És milyen ügyes volt! Bármelyik ajtót ki tudta nyitni, ha nem volt kulcsra zárva.

Nekem is mutatta, hogyan kell, de én nem mertem megpróbálni. Asszonyom a szobában a számítógép előtt ült, mikor Brumi észrevette, hogy érdemes az ajtóval próbálkozni. Nem volt zárva. Be is ment, én meg utána. A konyhából fantasztikus illatok jöttek. Valami húsféle lehetett a fazékban.

Most jövök én! – gondoltam. – Ebben profi vagyok.

Egy ügyes mozdulattal levertem az edényt, és már ugrottam is földre, hogy a meleg étel rám ne boruljon.

Nem lehetett forró, mert Brumi azonnal nekiesett.

Mikor a csörömpölésre az asszony előrohant, én már kívül voltam, de Brumi ott falt még, és amit kapott, az kárpótolt engem mindenért, amibe eddig belekevert. Mindenki azt hitte, ő verte le a fazekat a tűzhelyről.

Mégis nagyon megijedtem. Attól féltem, hogy rájönnek, ki ügyeskedte le az edényt a földre, és bevisznek a menhelyre, mint az előző gazdám. De nem...

Brumit végleg kizárták a lakásból, én pedig, mint jó kutya, a hálósobában alhattam az ágy mellett, mint kölyökkoromban, mielőtt az a nagy baj történt.

Látom, hogy most már el kell azt is mondanom.

Mindig szerettem a jó falatokat. Nagy ügyességgel szereztem meg a cica tejét, a friss macskatápot vagy a konyhában a maradékot. Bőven kaptam ételt, mégsem tudtam ellenállni annak, hogy legalább a szemetest ki ne borítsam, át ne kutassam éjjel, mikor mindenki alszik. Tudta a gazdám is, de csak jót nevetett rajta. Senki nem mondta nekem, hogy csak a saját tálamból szabad ennem.

Nagy készülődés volt a házban. Valami lakodalmat emlegettek, meg hogy reggel utaznak. Az asszony fodráshoz, a férfi is elment valahova.

Az asztalon ott maradt egy illatos csomag. Csupa édesség áradt felém, finom tejszint és csokoládét szimatoltam... Jaj, ha eszembe jut, ma is kitör rajtam a pánik. De akkor csak boldog voltam, hogy milyen csemegére akadtam... Mire belépett a gazdám, már a fél tortát megettem... Az asszony sikoltzott... – Jaj, a lakodalmi torta!

Az ember meg ütött, ahol ért... Napokig lábra se tudtam állni. Akkor már sírt az asszonyom, hogy nem kellett volna bántani. Orvoshoz vittek, nem tudom, mi történt, de alighanem megfoltolták a törött lábamat. Otthon az asszony pátyolgatott, de a párja nem tudott megbékülni velem.

– Mennyi kiadás! Most meg még chipet is kell tetetni. Regisztrálni. Lopom én a pénzt? – ilyeneket mondott.

Aztán bevágtak az autóba. Hát így kerültem én a menhelyre. Bizony, egy lakodalmi torta miatt. Pedig nem is ettem meg az egészet!

Kamarás Klára: Végre egy nagy szerelem...

Ó, az internet! Vágyak hajója. Tündérek és varázslók lakhelye. Itt minden nő Vénusz lehet, és minden vénülő bakkecske ifjú titán, csak össze ne keverje az álmokat a valósággal.

Ádám és Éva ebben a csalfa világban ismerkedtek össze.

Évát a magány, Ádámot a kíváncsiság hajtotta ezekre a képzeletbeli mezőkre.

A lány a maga húsz évével már túlvolt egy nagy csalódáson, bezárkózott, és elbizonytalanodva mozgott a világban. Szürke és egyre szürkébb lett – sokadik adminisztrátorként dolgozva egy állami vállalatnál. Egyetlen társa Stefi, a Golden retriever volt, neki sírta el minden bánatát, fáradtságát egy-egy kimerítő nap után. Az interneten csak nézelődött, olvasgatott, de a fórumokon nem kapcsolódott be a többiek fecsegésébe. Végül talált egy kutyás posztot. Ez érdekelte. Kicsit megbátorodva maga is feltett időnként egy-egy kérdést Stefi tartásával kapcsolatban.

Ádám öregedő író volt. Az interneten nem a nőket kereste, mint annyi sóvár ifjanc, inkább új tapasztalatokat gyűjtött mindazzal kapcsolatban, aminek lassan a perifériájára sodródott. Talán akad valami téma a következő könyvéhez? Meg aztán, a kutyája! Imádtá az állatokat, és ha lett volna ideje, maga is beállt volna az ebtenyésztők népes táborába. Így is írt egy pár jegyzetet, és nemcsak a helyi lapokba. Sőt, egy kisebb füzete is megjelent, amit szinte szakkönyvnek fogadtak el, pedig csak saját megfigyeléseit, kutyás élményeit írta le benne. Mindez elég volt ahhoz, hogy Ádám és Éva megismerkedjen egymással, bár a lány Pesten, a férfi Torontóban élt.

Ádám, ha látta, hogy a kutyások közül senki nem reagál Éva kérdéseire, mint régi, tapasztalt kutyabarát, udvariasan válasszott mindenre. Ez a patronálás a fórumról lassan áttevődött a magánlevelezésre és nem sokáig korlátozódott a kutyatartás speciális kérdéseire.

Az író megghatotta és egyre jobban érdekelte a lány naiv tartózkodása, Éva pedig szinte szívdobogva várta a távoli emaileket. Végre van valaki, aki megérti, aki tanítja, aki foglalkozik vele! Már ott tartottak, hogy napi három-négy levelet is váltottak és ebben az időeltolódás sem jelentett akadályt. Kicsérélték kutyáik fényképét, majd saját gyerekkori fotóik kerültek sorra. Végül Éva rászánta magát, valamint kevéske zsebpénzét, és csináltatott magáról egy új fotót. Maga is elcsodálkozott, milyen szép a képen. Azonnal elküldte az írónak, és szinte remegve várta, hogy ő is meglássa levelezőtársa vonásait.

Mindeddig a koruk szóba se került, de most az író elgondolkodott. Nem akarta becsapni Évát. Kiválasztott egy jó portrét, de természetesen nem diákkorából, hanem olyat, amiről úgy érezte, hogy a valóságot mutatja, amilyennek ma is látja magát, amikor néha tükörbe néz, bár a fotó talán már tízéves is lehetett.

(Na, megvolt az már húsz is, ha nem több, de ettől tekintsünk el, hiszen Budapest és Torontó között még légvonalban is nagy a távolság.)

Minden gondjukat, örömeiket megosztották. Ádám elküldte legújabb novelláit, aktuális cikkeit, Éva Budapestről mint a világ legszebb helyéről beszélt. A levelek pedig egyre forrósodtak. Különösen a lány szerette volna végre a valóságban is látni, karjai közé szorítani Ádámot.

A lány szenvedélyes rajongása az íróat is lenyűgözte:

Miért ne találkozhatnánk? Hiszen ez talán az élet utolsó ajándéka, az igazi, nagy szerelem érintése, amit nem szabad eldobni.

A Sors pedig megadta a lehetőséget.

Ádám meghívót kapott egy lengyelországi kutyakiállításra. Mi lenne, ha Budapesten át utazna, és a kiállítás előtt a lánnyal töltene pár napot? Még minden lehetséges!

Gyors levélváltás. Egyeztették az időt. Éva a repülőtéren fogja Ádámot várni.

– Ezer közül is megismerlek – ragyogott a lány.

Eljött a nap és eljött az óra, amikor találkozhat végre egymással a pár. Éva már a menetrendben jelzett idő előtt egy órával ott volt a repülőtéren. A gép, persze, két órát késett, ami igazán csekélység a sok hónaphoz képest, amit az Ádám utáni vágyakozással töltött.

Végre.

Még átveszik a csomagokat, aztán kezdenek kiszállingózni az utasok a váróba.

Éva időnként a kezében szorongatott fotóra néz, és furakodik előre a várakozók között. Jön... jön egyre közelebb az ajtóhoz, ahol fel kell tűnnie kedvesének.

Ádám azonnal megismeri! Szebb, mint a képen... szőke haja körülrepdesi barackvirág arcát. Már közel van... Istenkém, de kék a szeme!...

A lány még mindig jobbra-balra néz, egy pillanatra rápillant Ádámra, de tovább kutat...

Nem ismer meg! – döbben rá a férfi. Hirtelen átéli saját öregségének súlyát. Rettenetes! – *Inkább csalódjon úgy, hogy nem találkozunk, mint hogy ráébredjen a valóságra...*

Gyors elhatározással az Információhoz megy, és rövid üzenetet ír:

Közös barátunk, Ádám, megkért, hogy adjak át egy üzenetet: hirtelen megbetegedett, és csak egy későbbi géppel utazhat Varsóba. Sajnos, az közvetlen járat és így most nem találkozhatnak. Üdvözetét küldi. G. B. Shaw – írja alá hirtelen ötlettől vezérelve – úgysem tudja, ki az.

A cédulát letette a pultra.

– Adja át annak a szőke hölgynek, aki ott jön, és nyilván érdeklődni fog. Nem. Nem akarom személyesen, hiszen nem is ismerem. Csak szívesség. Igen. Szívesség...

Aztán, ahogy elindult, szinte magába roskadva mormolta maga elé:

– Megöregedtem. Ő fiatal. Majd elfelejt. Én meg talán írok belőle egy szívfacsaró, könnyes novellát.

Gösi Vali: Ülj mellém!

(Titkokról, őstudásról, ezotériáról – az oroszlán jegyében)

Minden szent hagyományban létezik kettősség. Az **ezotéria** (görög szó - azt jelenti: belső), valami, ami belül van. A titok. Ennek ellentéte az **exotéria**, tehát ami kívül van.

Az ezotéria szűkebb értelemben vett jelentése, hogy ami az emberen belül van (gondolatai, érzelmei, egész belső világa), az megjelenik (leképeződik) a külsején és a környezetében is. Ezért ez megfelel annak a törvényszerűségnek, hogy a láthatat-

lan, szellemi valóság megjelenik a látható, fizikai világban, mindenki számára elérhető, és a kiválasztottaknak fenntartott tudás. Olvashatsz róla, tanulmányozhatod, értheted, de a tied csak akkor lesz, ha megvalósítod, teljes mértékben átéled azt.

Ilyen ősi, valódi tudás például az, hogy a szeretet az élet legfontosabb és legtitokzatosabb szava. Az egész létezésben: az igazit – az igazat - kell keresnünk, megfejteni a Nagy Titkot.

„Mindenki képes erre, mert az őstudás mindenkiben ott él, de már kevesen képesek arra, hogy előhívják. Óriási áldozat kell hozni ezért, nem adják ingyen: meg kell halni hozzá. Hogy szükség van-e a tudásra, ilyen áron? Igen. A beavatottak, a végső tudás birtokosai nélkül az emberiség nem lenne több mint hánykolódó csónak a viharos tengeren.” – írja Müller Péter egyik könyvében.

Talán hasonló gondolatok indítottak el azon az úton, hogy külsőségek helyett a lényeket keressem mindig. Azt, ami belül van. Lehet, hogy ennek a titoknak eredt a nyomába a fiam is 2000. július 28-án: megbizonyosodni a szeretet létezéséről, arról, hogy mi magunk vagyunk a szeretet, csak valami mély álomban élünk, ahonnan mindenki felébred egyszer, ráeszmélve a létezés titkára, értelmére.

Sokáig nem hittem a horoszkópokban, sorselemzésekben – talán éppen a fent idézett gondolkodó tanításait megfogadva. Életemben egyszer mégis elkészíttettem egy sorselemzést.

Néhány fontos részlet ebből:

„Rendkívül erős egyéniség. (Asc.: oroszán. Rejtett asc.: kos, kardinális jegyek dominanciája.)

Képes hihetetlen energiákat aktivizálni egy-egy fontos dolog elindításához, úgy is, hogy esetenként fejjel menjen a falnak.

A feladat, amit születésével felvállalt, nem egyszerű: legyőzni és megszelídíteni az oroszánt, vagyis önmagát – az egót háttérbe szorítva önfeláldozóvá válni. Büszke és méltóságteljes, nagylelkű és adakozó, rendkívül erős akaratú, tanuláshoz és a szellemiekhez való viszonyát alapvetően érzelmei határozzák meg. Szívesen beszél, könnyen érthetően, színesen, magával ragadóan. Emberi kapcsolataiban nagylelkű, odaadó. Közvet-

len környezetében nagyon fontos számára a harmonikus légkör, ám szüksége volt az elkülönülésre, önállóságra is. (utazások, sport)

Gyermekként talán szívesen álmodozott arról, hogy ő egy erős, bátor, hős lovag, aki védelmezi a gyengébbeket.” (Szerző: G.A)

Az elemzés bizonyára sok emberre igaz a világon. Ám akiről konkrétan szól – Ő a fiam – rá minden sora igaz, és nem csupán az itt kiragadott részek. Egyénisége kiteljesedhetett élete során, amit talán túl fukarul szabott ki számára a sors, életfeladatát mégis teljesíthette. Bár büszke volt, és talán csillogásra is vágyott, éretlen fiatalként esetleg még erejét is fitogtatta, ha másokat védelmezett, de erről le kellett mondania – talán tudatosan - hogy életfeladatát, amelynél szebb, nemesebb nem létezik, halálában akár, de megvalósíthassa.

„Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért.” (János 15,13)

Elgondolkoztató nevének elemzése is, ami szintén igaz volt jellemére:

“Nevének eredete: török-magyar eredetű, a sultan méltoságnevből, melynek egykori ejtése Szultán.

Név elemzése:

A Zoltán név okos, gyors, elemző elmével ajándékoz meg. Természete idealista és érzékeny. Érzékenységeinek köszönhetően értékeli az élet apró, finom dolgait, és él benne a vágy, hogy az emberiséget szolgálja. Örömet lel az irodalomban, a versekben, és ha úgy érzi nem értik, ideába menekül.”

És 2000. július 29-én Zoli, a fiunk, huszonhat éves korában, Korfun, Sidari szikláinál életet mentett - és belehalt...

“Életmentés közben tanúsított hősie, bátor, önfeláldozó magatartása elismeréseként a Magyar Köztársaság Kormánya Gösi Zoltánnak posztumusz Életmentő Emlékérem kitüntetést adományozott”

Különös, hogy élete utolsó hónapjaiban Zolit rendkívül érdekelni kezdte az ezotéria, a szeretet lényege, a család fontossá-

ga, úgy is, mint misztériumok. Emlékszem arra is, hogy kiskorú korában milyen izgalommal és áhítattal nézte Elza történetét, és élete utolsó napjainak egyikén elhozta az Oroszlánkirály című filmet, hogy nézzük meg együtt, újra... Őszintén tisztelte az életet, rajongva szerette az embereket, a természetet, az állatokat. Imádott – és tudott - élni, kereste és csodálta az emberlét titkait. Közülük a legfontosabbat – a szeretet mágiáját – megtanulta, és példájával tanítja ma, halála után sok évvel is. Hőstettére sokan emlékeznek, felismerve, hogy az emberekhez való humánus közeledés és hit igazi belső harmóniát adó, kivételes képesség - ilyenkor a hit és a szerető cselekvés párosul az önzetlenséggel, a tiszta jellemmel, amely ősi ösztönünk talán: olyasmi, ahogy az állatok is küzdenek kicsinyeik életben maradásáért.

Talán túl korán érett meg Zoli a titokra...? Vagy éppen idejében...? Helyette is keresem tovább a választ, miközben tanulok újra élni, elfogadni és tiszteletben tartani a döntését, amely hőstett volt, ám végzetes. Tanulom elviselni a fiam örök hiányát, próbálom őrizni szellemi hagyatékát – verseimben gyakran írok a szeretetről. Talán egyszer elérem én is a Titkok Kapuját, és képes leszek bemenni rajta.

Addig is: élem az életet, összes fájdalmával és csodájával, tisztelem és szeretem az embereket, a természetet, az állatokat - különösen az oroszlánokat.

Igaz történetemet a fiam, Gösi Zoltán emlékének, és Sinha, a kis ázsiai oroszlán születésének emlékére ajánlom, aki három ikertestvérével együtt 2013. február 15-én született a Fővárosi Növény- és Állatkertben, és akit a Barátok Verslista irodalmi társaság egy évre örökbe fogadott. Sinha nevének jelentése – talán nem véletlenül – hős, és talán az sem véletlen, hogy a fiam 1974. július 24-én, az oroszlán jegyében született, és hősként halt meg 2000. július 29-én.

Legyen áldott az emléke!

Légy bátor, erős és hős, nőjj nagyra, kicsi Sinha, és tanítsd az embereket!

Ingyenesen letölthető irodalmi kiadványok, kötetek a
Poéta Irodalmi Portálon:
<http://poeta.hu/ingyen>

ÉRINTÉS

Keszy-Harmath Dániel: Majális Adyligeten

Szúnyog-szónoklatoktól
ötmérföldes ösvényig
zümmögő zöldterület
bódító borocskáink
nefelejcs naplemente
virágos végtelenség
szeretet-szendvicseket
megnémult mobilokat
látóhatár lankákkal
csintalan csókjainkkal
mézédés majáliskor
érzéki érintéssel
sündörgő sorsfordulat
örökké összehozhat.

Éva Lambrozett: Révedés

Mindenki meghal, ki született valaha.
Messze szökdös a virág édes illata –
kifakulnak rétek az elsatnyult fűtől,
vesztébe fut gondolat a vak betűből.

Elporladnak álmok, elűzetnek vágyak.
Szépségnek párlata a ráncokra ráfagy –
begubóznak érzelmek csokorban, csonkán,
csupaszra vetkezve, erejükben fogytán.

Nézek egy pókot a sarok szegletében...
Küzd a hálójával, nem az ellenségem –
figyel a szövésre, dolgozik ő gyorsan,
dehogy les reám, ki leseperem nyomban.

Látóhatárt fürkész magasan egy ablak.
Éppen addig lát el, ahol a Hold ballag –
ám eltűnik az is...ott, hol az ég derül,
narancs-nevetése ragyogó ékszert szül.

Apadnak tengerek, kagylót vetnek partra.
Gyöngyeik lapítnak magukra maradva –
csöndes rabságuknak drága kincsét őrzik, ...
...s eközben az élet hasad, ősztől őszig.

Éva Lambrozett: Rebbenések

Pillangó szárnyai rebbennek a széllel,
csapodár álmaim köröttem keringnek –
suhanó szellőlány lepkémnek bepisszeg,
amiért nem hagyott nyugodni az éjjel.

Lángvöröset festett agyam plafonjára...
lűktettek az erek, verték a tamtamot –
rikoltva ropták benn huzatos dallamok,
száz pille táncolt a szürkeállományba.

Csitítani szerettem volna a mulatást,
ébredni, ébredni, hess, innen, mindenki –
röpdöső képzelgés a csendem belengi,
míg virgonc káprázat utódból újat gyárt.

Elhagy már az erőm, lobogóm a vészjel,
víziók szorongnak úgy, mint a heringek –
fillérekért végre a hajnal veszi meg,
és az egész csapat világosban ég el.

Berta Gabriella: Különös éj

Az acélos égen
óriási erővel
ragyognak a csillagok.
Istenem!
mily piciny vagyok.
Hallom a csend
robajló hangját:
a szívemen lyukat ütött...
Átadom magam,
te gyönyörűséges.
Alkoss belőlem...
üstököst.

Bodó Csiba Gizella: Holnap lehullanak

Sűrű, sötét a reggel,
s a fák mozdulatlan
levelekkel, valami
szólításra várnak.
A csupaszodó ágak
dermedten figyelnek,
mint mikor a halál
szele megérint, s
csontunk beleremeg,
s végigpereg rajta
életünk ezer fotója.
Akkor megértjük:
odaértünk, s még-
sem egészen ez a
végünk, csak a tél
előtt még egy
néma pillanat... –
a levelek holnap
lehullanak.

Bodó Csiba Gizella: Ébredés

A nyitott ablakon osont be.
Szememet megérintette az ébredés.
A nap arany kékéje úgy hajolt felém,
mintha tévedés lenne a megérkezés.

Természet-Mester sohasem téved!
Legjobb, ha ráhagyatkozom.
Álmaim elhagyom fény-érintéstől,
s arcom a nap-fürdőben megmosdatom.

Bodó Csiba Gizella: A „megérintetthez”

Kit megérintett a szó,
– az én szavam –
ma már végtelen messze van.

De megérintette-e vajon,
vagy én hittem
minden szavát vakon?

Mert én oly erősen hittem,
ki ismeri: „beszéded legyen
Igen-Igen, Nem-Nem!”

Az nem szólhat nem valót,
felkeresi a halót, ha az
esdve kéri, s reméli,
hogy az ítélő szava,
az igazság maga.

Istenem, mekkorát csalódtam!

Vigaszom vigasza s rítusa
lett az írás, kódex mintájú
arany betű, kehelybe gyűjtött
sírás – mi vérré változott,
mivel az ítélő nem
áldozott sem időt,
sem áldozatot: hagyott!
Hát érlelődtem,
könnyeimben megfürödtem,
fehér ingem felöltöttem,
vas-inakkal lábaimban
ember nyomát messze
hagytam, s úgy haladtam,
mint a sasok...
Istenem, csak Veled vagyok,
Neked írom minden sorom,
nem töprengek a sorsomon,
s mi embertől nem remélhető
– mert hát az ember esendő –,
hogy önmagát megtagadja,
gyengeségét ön-bevallja,
nem várok semmit senkitől,
a várakozás megöl,
a Te erődtől buzdulok,
újra és újra indulok,
előttem zarándoklatok.
Útjaimtól azt remélem,
Szavam Téged kell, érintsen,
Te üzend ezt szeretettel,
akkor beteljesítettem.
Kódexem majd behajthatom,
végigmentem minden soron,
s a könyvet Neked ajánlhatom!

F. Bodó Imre: Don-kanyar – 1943. január 12.

Ma 70 éve történt meg a magyarság egyik legnagyobb tragédiája, a II. Magyar Hadsereg megsemmisülése. Ezen írással emlékezem a soha vissza nem térőkre, a hadifoglyokra és a hazatértekre, köztük anyai nagyapámra is, aki már szintén nincs közöttünk. E kis visszaemlékezésemben megpróbáltam leírni a nagyapám és a többi hozzátartozóim elmondásait. A megemlékezés azért is aktuális, mert a papám száz éve született, és – sajnos – harminc éve nincs közöttünk.

Galambos Imre (1913- 1983) nagyapám 1931-ben vonult be tényleges katonai szolgálatra Kaposvárra, az akkori Baross kaszárnnyába.

Ebben az évben nősült meg és vette feleségül a szintén göllei születésű Kovács Erzsébetet (1915- 1992). Leszerelésekor (1933) már megszületett Anna nevű leányuk, az én Édesanyám. Parancsnoka, Ludányi Antal – akkor még talán őrnagyi rangban lehetett – magához hívatta:

– Galambos örvezető, jöjjön be hozzám!

– Igenis, őrnagy úr! – hangzott a válasz.

Gratulálok a gyarapodáshoz, de remélem, hogy egy fiú is követi majd a leányt, mert a hazának szüksége lesz rá. Azt is jegyezze meg, hogy egy gyerek nem gyerek, kettő fönntartja és a harmadik gyerek szaporítja a nemzetet!

– Értettem, őrnagy úr! – felelte nagyapám.

Elmondása szerint nagyon becsületes magyar ember volt a parancsnoka, szerette és tisztelte.

Leszerelése után csendben és nyugalomban élt a család, szépen gazdálkodtak, egészen 1938-ig.

Ekkor történt az első mozgósítás Somogyban is, így nagyapám ismét beköltözött a kaposvári kaszárnnyába. A magyar királyi honvédség csapatai elsőként bevonultak Felvidékre. Nagyapám Kassán is megfordult. Egy év múlva, 1940-ben Erdély is visszatért. Kolozsváron is végigmasíroztak a bajtársaival együtt. Mint azt tudjuk a történelmi tanulmányainkból, a Dél-

vidéket is visszafoglalták, 1941-ben. Az úgynevezett „bécsi döntés” értelmében Magyarország visszakapta ősi jussát!

Mindhárom eseményről emlékérmet kapott, melyek a családkunk birtokában vannak, és tisztelettel őrizzük azokat.

1938-tól kezdve már csak szabadságra mehetett haza. 1942-ben az orosz frontra vezényelték a kaposvári honvédeket, parancsnokukkal, vitéz Ludányi Antal ezredessel együtt.

A vagonírozás Kaposvárott történt, és csak a vonatok kerülése miatt, illetve Budapesten várakoztak, így utaztak Nyíregyházáig, majd Záhony után a Szovjetunió területére léptek.

Ludányi Antal ezredes a IV. Pécsi Hadtest 6/1. sz. Kaposvári zászlóaljának parancsnoka volt, egészen 1942 októberéig. Őt Fazekas Géza őrnagy követte, aki 1943. január 14-ig volt a parancsnok. A visszavonulást már Pallay Jenő alezredes vezényelte le.

A doni áttörés bekövetkeztéig nagyapám két alkalommal is volt itthon szabadságon, mivel nő és családos volt. Elmondása szerint Ludányi ezredes csicskása volt, ami azt jelentette, hogy ő gondoskodott a felszereléséről, ruházatáról, élelmezéséről stb. Ekkor már tizedesként szolgálta parancsnokát. De amikor harcok voltak, ő is ott volt a többiekkel a lövészárkokban, különösen vonatkozik ez a legnagyobb ütközetre, a doni áttörésre.

Nagyanyám elmondása szerint levelek is érkeztek a frontról, de katonai dolgokat nem írhattak a honvédek.

1943. január 12. és 14. között volt a szovjetek megsemmisítő győzelme. Nagyapám 1942 karácsonyán szabadságát a családdal tölthette.

S visszatért a pokolba!

Sokszor kérdeztem tőle, gyermek- és ifjúkoromban is, hogy mi történt ott, a messze idegenben.

Néha szűkszavú volt, de volt rá eset, hogy többet is elárult. Egy biztos: nem szeretett a doni eseményekről beszélni, amit így utólag meg is értek.

Azt már a tanulmányaimból tudom, hogy a magyar hadsereg nem volt még kész erre a háborúra. Ugyan 1938-ra a magya-

rok túllépték a trianoni előirányzatot mind létszámban, mind felszerelésben, de ez is kevésnek bizonyult. A németek is elszámították magukat, mert gyors győzelmet reméltek. A mí-nusz 40-42 fokos hidegről már nem is kell beszélni, mert talán ez pecsételte meg a magyar és a német haderő sorsát. Az is köztudott, hogy 1941-től a magyar haderő megszálló feladatok-at látott el, és a felső vezetés abban bízott, hogy ez a feladat továbbra is megmarad.

Jány Gusztáv vezérezredes meg is írta, hogy mire lenne szüksége a kinti haderőnek. Többek között azt kérte, hogy a negyven év felettieket cseréljék le fiatalabbakra. Sajnos, a kérések sem miniszteri, sem kormányzói szinten nem kerültek meghallgatásra.

Hetven évvel ezelőtt, 1943. január 12-én a szovjet csapatok megsemmisítő vereséget mértek a magyar hadfő-állásokra. Nagyapám elmondása szerint három napon át támadták őket. Ahogy mondta:

– Fiam, az volt maga a pokol! A legnagyobb ellenségemnek sem kívánom azokat a napokat, meg a visszavonulás heteit sem. Megsemmisült minden! Az a kevés élelmünk is elfogyott, amink volt. Felszerelésünk nagy részét is hátrahagyva menekültünk a hatalmas túlerő elől. –

Nagyon sokan megfagytak vagy fogságba estek.

–Mit ettek, hol melegedtek? – kérdeztem.

– Hát, az elején sehol nem tudtunk tüzet rakni, meg enni sem, mert menni és menni kellett az ellenség elől. A biztos az volt, hogy ne álljunk meg, mert sokan így maradtak el. Ők azután vagy megfagytak, vagy hadifogságba estek. Később tüzet rak-tunk és melegedtünk. Enni meg azt ettük, amit a kertekben találtunk: fagyott káposztát, sárgarépát, petrezselymet, bimbós-kelt, esetleg burgonyát, vagy a döglött lovak combjából vág-tunk egy-egy darabot, és azt sütöttük meg. Voltak olyan ukrán családok is, akik a szegénységük ellenére adtak enni- és inni-valót. Jómagam is melegedtem ilyen jóra való családoknál.

– A Puska Laci sógorral találkozott-e? Mert a Borcsa néném-től hallottam, hogy ő is túlélte a borzalmakat. Egyébként Puska

Sándornak hívták, de mivel több Puska nevű család is élt a faluban, ez a Laci név úgynevezett megkülönböztetőként volt használatos.

– Igen, a harcokban megmenekült, de a visszavonulásnál lemaradt. Hiába mondtam neki, amikor utoljára láttam, hogy *sógor nem ülj le, gyere velem*. Ráadásul egy vasúti tartálykocsiban találtak valamennyi rumot. Hát, mondanom sem kell, voltak, akik, éhesen, szomjasan és kimerülve, fáradtan nekiestek, és ittak belőle. Nagy volt a kísértés, mert én is megittam volna. A lényeg az, fiam, hogy nem jött velünk a sógor, hiába könyörgtem neki. Akkor láttam utoljára. Valószínű, hogy megfagyott, vagy talán fogságba került, de egy biztos: haza soha nem jött. Olyan pletykák is voltak, hogy ott maradt egy ukrán családnál. –

Borcsa nénémről és nagyapámról is hallottam, hogy eltűntnek nyilvánították.

Amit még tudok nagyapámról: még a front borzalmi közepete megfogadta a Teremtőnek azt, hogy ha élve kijut ebből a pokolból, akkor többé pénteken nem fogyaszt húsételt. Igen, ahogy mondta:

– Mindennap imádkoztam reggel és este is, mert mindig is hittem Istenben és az ő gondviselésében.

Visszaemlékezve, ezt a fogadalmát mindig betartotta, legyen az a pénteki nap augusztus 20-án, karácsony napján, vagy éppen újévkor.

Nagyanyám többször is mondta neki:

– Imre! Jobban tetted volna, ha azt fogadtad volna meg, hogy pénteken nem iszod meg a bort. –

Erre ő azt felelte:

– Őrzsike – így becézte nagyanyámat –, olyant nem fogadhatam meg, amit nem tudok betartani!

Imre nagyapám köztudottan nem vetette meg a vörös bort. Szeretett kártyázni is. Így ultizás közben a barátaival együtt iszogattak is.

Tehát az én papám a Teremtőnek köszönhetően megszabadult a pokoltól, ahogy ő nevezte a doni katasztrófát.

Végül is Nyíregyházán gyűjtötték össze a visszavonulókat, majd Budapest, aztán Székesfehérvár volt a tartózkodási helyük. De fegyverzetük nem volt. Azután Kaposvár következett volna, de nagyapám és több somogyi bajtársa a szökést választotta. Megelégtették a háborút. Azt is tőle tudom, hogy minden állomáson, ahol megálltak, tűntek el katonák, mert sokuknak elege volt a háborúból.

– Én ekkor már nem bíztam sem az oroszokban, sem a németekben, de a felmorzsolódott magyar királyi haderőben sem. Úgy gondoltuk néhányan, hogy lelépünk. Annál is inkább, mert az ismert somogyi terepen jártunk. Az sem elhanyagolható, hogy a fegyelem is laza volt, az ellátásról nem is beszélve. Így kísérgettük egymást haza, de mindig éjszaka mentünk, mert az oroszok már több településen ott voltak. Mindenhol kaptunk élelmet és némi útravalót is. –

Az utolsó állomás Kazsok volt. Valószínűleg Mózs Ernő bácsiék háza. Erről nagyapám nem beszélt, de Ernő bácsit sokszor emlegette. Őt jómagam is ismerhetem, de akkor már Balatonföldváron élt a feleségével, Katica nénivel. Egy biztos, hogy nagyon jó barátok voltak.

Ernő bácsit sem kellett féltetni, mert ahogy azt szokták volt mondani: a jég hátán is megélt!

Azt viszont már papámtól tudom, hogy Kazsok volt az utolsó állomás. Onnét éjszaka gyalog jött át Göllébe. A mi falunkban is ott voltak már az oroszok. 1944. december 4-én jött be a faluba az első orosz század, Dombóvár irányából.

– Hogy is volt ez a hazatérés? – kérdeztem nagyapámat.

– A kerten át, a szűrűn keresztül jöttem be a hátsó udvarra, és mentem be a pajtába. Úgy jöttem, hogy még a kutyánk sem vett észre. Az éjszakákat a pajtában töltöttem a széna között.

Élelmem volt még, mert Kazsokból úgy indítottak útnak. Akkor még elég volt pár falat is, meg nem is volt szabad sokat enni és inni sem, mert az a véget jelentette volna az ember számára. Ezt mindig meg is tartottam. Karácsony előtt egy héttel, 1944. december 18-án értem haza. Másnap estefelé Annus-

ka lányom, aki már tizenegy éves volt, a Betyár kutyánkkal játszott a szűrűben. Ezt én észrevettem, és halkán megszólítottam:

– Kislányom, gyere ide, légy szíves!

– Jaj, Édesapám! Maga az? De megijedtem. –

– Mondd meg édesanyádnak, hogy itt vagyok a pajtában. De úgy beszélj, hogy senki más meg ne hallja! Most nem tudlak megölelni, de majd annak is eljön az ideje.

– Megmondom, édesapám – hangzott a válasz. Az oroszok beköltöztek az első szobába, így nem jöhet be a lakásba.

– Tudom, lányom, mert Kazsokban is ott voltak már.

Ezután reggel és este a lánya – az én későbbi édesanyám – vitte neki az ételt, egészen addig, amíg az oroszok el nem mentek a házból, illetve a faluból. Így a karácsonyt és a szilvesztert is a pajtában töltötte. Még másnap pokrócokat is vittek ki, hogy ne fázzon. Habár az itteni hideg már melegen számított az oroszhoz képest. Sötétedés után az istállóba is bemerészkedett, ahol az állatok biztosították a megfelelő hőmérsékletet.

Úgy tudom, az oroszok januárban hagyták el a kelet-somogyi falvakat, hogy erőiket a nagybajomi ütközetre összpontosíthassák. Az úgynevezett Margit-vonal központi hadszíntere volt Nagybjom és környéke. Végül is csak márciusban csendesedtek el a fegyverek a megyének ebben a térségében is.

Nagyapám is bemerészkedett a lakásba, és hála a Teremtőnek többé nem zaklatták, így megúsza a nyilas uralmat és a sztálini fogolytáborokat is.

Annyi bizonyos, hogy az életéből tíz évet elvett a Don-kanyari tragédia.

1983-ban, hetvenéves korában hunyt el.

Ezzel az írással emlékezem a nagyapámra és bajtársaira: az elhunytakra és az elhurcoltakra egyaránt.

Az is köztudott, hogy a kommunizmus alatt nem lehetett azokról az eseményekről, még a szenvedésekről sem beszélni. Így most, felnőttként, megértettem nagyapámat, aki szűkszavúan nyilatkozott életének e borzalmas szakaszáról.

Sokszor elgondolkodtam azon, hogy büszke lehet-e egy nemzet ilyen súlyos vereség és veszteség után? Ha büszkének nem is

lehetünk, de a fejünket sem kell lehajtanunk, mert az ott harcolók komoly katonai teljesítményt nyújtottak, méghozzá egy jobban felszerelt és túlerővel rendelkező hadsereg ellen, amihez a rendkívüli időjárás is hozzájárult. Az tény, hogy a vég-tisztességet a vesztesnek is meg kellett volna adni! Tudjuk azt is, hogy a kommunista rezsim alatt betiltották a megemlékezéseket. Május utolsó vasárnapja volt a Hősök Napja.

A magyar katonák sírjait nem gondozhatták, nem ápolhatták a hagyományokat. A Donhoz is csak 1989 után lehetett elutazni. Megemlékezéseket is csak azóta lehet tartani Magyarországon. Véleményem szerint ezentúl mindenkinek meg kell adni az emlékezés jogát!

Bízom abban is, hogy többé soha nem lesz világháború és a doni katasztrófához hasonló nemzeti tragédia. Ezért imádkozom minden májusban a Magyar Hősök Napján a göllei temetőben, Galambos Imre nagyapám sírjánál, a temetőben lévő Hősök sírjánál és az 1989-ben felavatott háborús Hősi Emlékműnél is, melyre fel vannak vésve az első és második világháborúban elesett magyar hősök neve, akik e hazáért az életüket adták. A nevek között olvashatjuk az első világháborúban elesett dédapám, Kovács Ferenc nevét is. Arra viszont büszke vagyok, hogy eme emlékmű felállításának egyik kezdeményezője voltam, és kérésemre az elhurcolt zsidók neve is helyet kapott a márványablákon.

F. Bodó Imre: Advent 1960

Hosszú, hideg éjszakák jártak az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején karácsony táján szülőfalum lakóira, házaira, szérűskertjeire. Csak az istálló ajtaján szállt kifelé a pára. A marhák reggeli kérődzése és a kisborjú ficánkolása zavarta meg a nagy-nagy csendet. No, meg édesapám – csörgetve a vödörket, az itatáshoz készülődve – kiballagott az istállóból, és a kerekas kúthoz ment vízért. Abban az időben vezetékes vízről álmodni sem mertünk volna.

Hó még ugyan nem esett, de a dér ott ült a szalmaszálakon, melyek a szérúskertben (szűrűben) elszórva heverték a földön. A trágyadombon gőzölgött a frissen kitalicskázott trágya.

Korán keltem minden reggel, mert vártam a Jézuskát.

Édesanyám ébresztett fel:

– Kisfiam, felöltöztetlek, és kicsit sétálj reggeli előtt, keresgélj a szűrűben, mert a Jézuska már erre is jár. Viszi a jó gyerekeknek a karácsonyfát, és néha-néha leesik egy-egy szaloncukor a fáról.

– Mihozzánk nem jön a Jézuska? – kérdeztem kíváncsian.

– Dehogynem, csak, tudod, a távoliaknak viszi előbb a fát, meg a jó tanulóknak. –

Nagyon megörültem, hogy kimehetek az udvarra és a szűrűbe. Mondtam is édesanyámnak, hogy én is jó leszek, és imádkozom, kistestvéremért is, aki akkoriban talán másfél éves lehetett. Kimentem hát a hátsó udvarba.

– Jó reggelt, édesapám. Dicsértessék a Jézus Krisztus! – mondtam.

– Jó reggelt, mindörökké, fiam – hangzott a válasz. –

Akkor, abban az időben egy vallásos magyar faluban a kisdíákoknak így illett köszönni, nemcsak a plébános úrnak, hanem az idősebb embereknek is. Ez akkor nekem is természetes volt.

– No, felébredtél? – kérdezte édesapám.

– Igen, édesapám. Édesanyám mondta, hogy a Jézuska már viszi a karácsonyfákat a jóra való gyerekeknek.

– Az előbb láttam, amikor itt felettünk repült a karácsonyfával. Nézd meg, nem esett-e le szaloncukor a fáról?

– Tényleg itt járt a Jézuska?

– Igen, kisfiam. Még egy hét van karácsonyig. Nagyon sok helyre kell ám neki mennie, mire mindenkihez eljut. –

Nagy izgalommal kerestem a cukorkát a megdermedt, deres szérűben. A széna- és szalmakazlakat is körbe-körbejártam. Bodri kutyánk is jött segíteni, nem tudta mire vélni ezt a nagy nyüzsgést. A deres szalmaszálak között megpillantottam az első ezüstpapírba csomagolt cukrot, ezután a másodikat, a harmadikat, majd a negyediket is megtaláltam a polyváskunyhó előtt.

Édesapám munkája végzése közben messziről figyelte ténykedésemet.

Amikor mind megtaláltam, megszólalt:

– Látod, a Jézuska szeret téged, mert elszórta ezeket a cukrokat, hogy megtaláld.

– Én is szeretem a Jézuskát, és nagyon várom már a szentestét, édesapám.

– Hát, ha jó leszel, még mást is hoz a fa alá, kisfiam.

– Jó leszek és imádkozom, hogy mihozzánk is eljöjjön a Jézuska. Közben a kis ajándékokkal büszkén ballagtam befelé, majd kis idő múlva megszólalt a templomunk harangja.

Milyen korán harangoznak – gondoltam, és elindultam az utca felé. Szépen fehérre meszelt betonkerítésünk volt, zöldre festett, fából készült nagy- és kiskapuval.

Hét óra tájt járt az idő, az emberek már mentek a tejcsarnokba, a boltba, de voltak, akik már az iskolába ballagtak.

Egyszer csak látom ám, hogy jönnek ki a nénik és bácsik a templomból.

Gondoltam, várok egy kicsit. S nagy meglepetésemre odaért eléink dédanyám, édesapám nagymamája.

– Dicsértessék a Jézus Krisztus, messzi mama!

– Dicsértessék mindörökké, fiam! – hangzott a válasz.

Nálunk a dédi mamákat messzi mamának hívták, a nagymamát pedig szülőnek szólították.

– Hol volt ilyen korán? – kérdeztem.

– Édes fiam, elvoltam a Jóra! –

Csak később értettem meg, hogy a misét jelentette, lehetett az úgynevezett hajnali mise, illetve általában a templomba járás, mert még később is ezt mondta, Naca dédanyám, amikor a templomból ballagott hazafelé.

Édesanyám is kijött közben, és szólt, hogy reggelizni kellene és készülődni az iskolába. Dédanyám megfogta a kezemet, és elbúcsúzott, majd megkérdezte:

– Mit szorongatsz a kezedben?

– Szaloncukrot! – mondtam neki. – A szűrűben találtam, a Jézuska karácsonyfájáról pottyantak le.

Messzi mamám elgondolkodott, és így válaszolt:

– Annak idején mi is nagyon vártuk a Jézuskát. Úgy látom, Te is nagyon várod.

– Igen, mamám, már csak ötöt kell aludni, és elérkezik mihozzánk is a Jézuska.

– Holnap is jövök a Jóra, és imádkozom értetek is.

– Köszönöm, messzi mama! – mondtam.

Megsimogatta kezemet és arcomat, majd elballagott hazafelé.

A reggelit hamar elintéztük. Frissen fejt tejet ittam minden reggel egy szelet házikenyérrel. Mert abban az időben minden héten volt kenyérsütés az udvari kemencében. Még ma is érzem annak a tejnek az ízét és a finom kenyér illatát.

De azt a meleg simogatást is érzem a kezemen, és a szaloncukrokat még ma is a markomban tudom, amikor közeleg a karácsony.

Gyermeki lelkemben felébred a vágy Jézuska iránt. Ezek a régi karácsonyok soha nem múlnak el az idővel, évről-évre visszatérnek.

De visszatér Tapaszi Anna dédanyám egyszerű, alázatos tekintete, ráncos orcája, és munkától meggyötört kérges keze, édesanyám és édesapám mosolya, öröme, visszavonhatatlanul és kitörölhetetlenül velem vannak így karácsony táján.

Nagy-Eged Boldizsár: Régesrég

Háromheti kubikosmunka után döntött úgy, hogy megkeresi a tavat. Akkor még nem tudta, hogy két nap lesz az út, kenyéren, szárazkolbászon. Ha tudta volna, el sem indul. De mire odaért, még százszor is elindult volna.

Bozótosokon, pocsolyás réteken át vezetett az útja, melyeken előtte csak kevesen jártak, vagy lehet, hogy senki sem járt. Néha egy szekér keréknyomát vélte felfedezni a fűben, de ha az is volt, és nem a fű növéseinek játéka, jónéhány napja járhattott már arra. Csak körülbelül tudta, merre kell átvágnia a réteken. Délutánra meg-megfájdult feje a kínzó napsütésben, a tö-

visek sem kímélték, és a hangyák sem, amikor leült falatozni. Mégis, újra és újra felkerekedett. Jól ismerte már ezt az érzést: menni, akkor is, ha végül nem lesz foganatja. Akkor is, ha csak elfárad bele. Akkor is, ha kinevetik.

Késő délután egy domboldalban álló bükkfáról pillantotta meg a tájba szinte nem is illő, mesésen csillogó, érintetlen víztük-röt. Szíve hevesebben vert, átgázolt a part menti mocsáron, át-evickélt a nádason, cipőit egy bokorba dobta, majd mohón vetette magát a hullámokba. A tó kedvesen, simogatva fogadta felhevült testét, átölelte, amerre csak mozdult, mintha régóta várta volna már egy titok-kutató megérkezését.

Elillant minden fáradtsága, izmai ellazultak, vénái ritmikusan lüktettek, mintha masszírozta volna őt a tó. Lankadatlan szelte a habokat, felfeküdt a felszínre, tudomást sem véve arról, hogy a ruhái még rajta vannak. Leúszott a mederig, miközben jóízű-en kortyolt a lenti hideg vízből. Nagyokat kiabált örömeiben, órákra átadta magát a hullámok ringató kötelékének. Iszapot kent fájó lábaira, úgy aludt el a part menti fövényen, a lemenő nap aranyhídjának hídfőjénél.

Másnap még messzebbre, még mélyebbre úszott, s a tó visszafogadta őt örök békéjébe, bőségesen megjutalmazva – az őt látni akaró – áldozatait. A múlttól való szorongást, a jövőtől való félelmet messze kiűzte fejéből, mindennek helyére a jelenlegi egészséget, nyugalmat csöppögtetve.

Élelme fogytán volt, így fejlőgatva felvette a cipőjét, és elindult. Átbandukolt a nádason, a mocsáron. Eltökélte, hogy nem mászik fel a bükkfára, de amint elhaladt mellette, meggondolta magát. Nagyot sóhajtott, amint utoljára visszanézett, és eltűnt az élet forgatagában.

A mocsarat lecsapolták, a nádas helyére homokot szórtak. Az emberek masszív gumikerekeken gördültek a tóhoz, nyugágyakkal, törülközőkkel, élelemmel megrakodva. Mikor pizzát kezdtek árulni, a víz is algásodni kezdett.

Senki sem tudja már, kinek esett legjobban a tó.

Szabó Edit Irma: Évforduló

Nélküled
hosszú minden hét,
miénk volt az Év.

Álmaimban évtizedek kísértének,
a jelenben illanó, röpké percek.
Varázslat ez, mégis való,
fegyelmezett, vérforraló.
Hiányzik simogató tenyered,
nálad hajlékot keresek.
Érezném
ölelő karodat,
ízlelném csókod
fűszerét.
A távolság szinte állandó,
maradt még pótolnivaló.
A lopott érintés igazi ünnep,
ég és föld között kábultan lüktet.
Pókhálóróka szálon csüng a boldogság,
magamhoz a telefonzsinóron húználak át.
A követelőző szenvedélyt megérdemelnénk,
ha egymástól karnyújtásnyira lehetnénk.
Kavargó érzelmek, tornyosuló vágy
mindennapjaimat összekuszálták.
A vonzalom hatalmába kerített,
ránk az idő nyomott igazi pecsétet.
Hozzám tartozol, mégsem vagy enyém,
lelkemhez láncoltad a szenvedő reményt.
A szép szavaknak hinni nem merek,
az imádathangok félve csengenek.

Nélküled
hosszú minden hét,
miénk volt az Év.

Szabó Edit Irma: Tenyéryomat

Szeretetszálakat
tekertem köréd,
parázs-órák,
percek vitték hírét,
hogy neked tornyoztam
izzó halomba a lángokba
csomagolt szenvedélyt...
Lázam enyhítéd,
homlokomon
hús érintésed.
Két tenyeredben
szimmetrikus vonalak
őrzik sorsodat.
Ujjad siklik, simogat,
az életerő lassan
visszatér belém...
Istenként ölelj!
Engedd, hogy
szívonalad
ívébe rejtsem,
s kezem
kezedben
pihenjen.

Csordás Barbara: Képek

Lépdelek, világító lámpások vezetnek az est színpadán,
úton hazafelé... tekintetem vonzza a sötét messzeség,
a csillagok terülve, mint apró tejpöttyök az éj damasztján.

A Hold dundi sarlója ajkát félmosolyra húzza,
s ahogy a gyertya lángja, pillangók ijedt szárnya rebben,
majd kacsint hirtelen: van egy titkom! – dűnnyögi szikrázva.

Csak mosolygok, kéjes nektár nékem dallamának filmszalagja:
Nézd! – suttogja, s egy pocsolya zafír tükrében felsejlik az arc,
molekulák rezegnek mécs fényére, hasad a tér, kavarog hulláma

Örvényében zuhanva, forogva termek zöld selyemkardok
szőnyegén,
...a házak, szürke hátizsákok, s a napsugár pasztell ostorcsapást
mér rájuk.
Az utcát látom, s belül remeg a mindenség, már szállok lépteid
zajos fellegén...

Közeledsz... mohó tengerhullámok ringatnak, a test vad táncát
járja,
pajzsom tört, mellkasomon áthatol érintésed, simogatja szívem.
Nem fáj... csak mosolygok újra, csupán egy régi tavasz lángja
borítja...

Csordás Barbara: Tisztán látlak még

Tisztán látlak még, mint gyémánttükörben az éj legfényesebb
csillagát;
szemed pajkos vágya esztelen suhan át távolságunk fagyos táján,
de egyszer majd... fürkésző tekinteted, mint naplemente tűnik
el a messzeség horizontján.
Tisztán hallak még, ahogy zubogó vízesést egy csendes tisztáson;
bársony hangod hullámai vibrálva vonnak hidat tátongó sza-
kadékunkon át,
de egyszer majd... elérem, hogy játékos szavad néma hallga-
tásba burkolózzon.
Tisztán érezlek még, mint vadlovak vágatását egy halott tájon;
érintésed nyomán sístergő szenvedély borzongva hatol át vas-
kos ellenállásunkon,
de egyszer majd... éledező parázsból váló rideg hamudat
könnyeim patakjával elmosom.

Tisztán ízlellek még, ahogy tébolyult éhező az éden gyümölcsét;
mézljő csókod cikázó villámokat, ereinkben lávafolyamot szül-
ve hevít mámorunk velején,
de egyszer majd... örökkévaló lángod elenyésem szívem
ködlő homályának tengerén.
Tisztán érzem még a dühöngő erőt, mellyel tehetetlenül lehúz
a mocsári mély;
zord szavaid elutasítása, fojtogató jelenléted gondolataimban
ég, felejtenék...
de egyszer majd... vulkán nyeli el érzéketlenséged emlékét...
de ahhoz túl tisztán látlak még...

Csordás Barbara: Voltak pillanatok

Volt egy pillanat, egy lépés,
égiek játéka, előrelátatlan, bűvös tévelygés...
Volt egy perc, egy pillantás,
küszöbön át repült szívemnek legszebben sípoló, testet öltött
madár.
Volt egy pillanat, egy beszélgetés,
egy remegő szív, melynek jégburkát egyetlen dobbanással
zúzta szét.
Volt egy perc, egy játék,
szőnyeg rejteke mögül csalogató pillantás, balzsam a lelkemen
vagy szilaj tajték?
Volt egy pillanat, ismeretlen érzés,
önfeledt nevetés, első érintés... üres szavak csupán, akkor rej-
tett világomat tetted semmivé, akár a földrengés.
Volt egy pillanat, a boldogság,
néztelek, s már tudom, nem jönnek számra szavak, én voltam a
világ,
Csak egy ölelés volt... a legtisztább szeretet, mely körülfon,
ragyog, soha el nem feledhető, örökkévaló arany napsugár.
Mondd, miért adtál?
Hogy megeljem a csodát, s egy élten kergessem zavaros örü-
leten át?

Volt egy pillanat, egy érintés;
neked énekelt vérem, mikor gyöngéd kezed pendítette csengő
hangszerét.
Volt egy perc, betűk, egy szó, balga vétség;
az éter legtávolabbi csillaga sosem volt ily közel még, alig
hordtam szerelmem tenyerén, leszakadt az ég, fekete darabjai
átírták a jövőt rég...
Mondd, miért adtál?
Mint hó-királynő mézédeseen érintettél,
s egy rózsa is tovább él bontott szirmai megkövült teljén,
fényes kristállyá merevedetten, jégkabátja mélyén, akár én...
Volt egy pillanat, a kétség s vég;
könnyekké omló hangjegyek, ahogy csendes eső csorog az ab-
lak üvegén.
Neked mesél a most szél, csuda tengereken repít, nekem csak
a csend beszél.
Mondd hát, mivé lett, hol van a parány varázs?
Tudom, neked minden, nekem semmi más.
Vannak pillanatok... egy ébredés;
mindenhol üresség, hisz már csak bennem él, egy emlékkép,
egy hang regél,
Csak álmodtál? Tévedtél?
Voltak pillanatok... nem lesznek...
Soha többé.

Csordás Barbara: Te voltál

Te, te nyárest varázslata, ki váratlan toppant sivár életembe,
mint eltévedt hullócsillag egy bűvös augusztuson, ki elhozta
álmom... te voltál.
Te, te tél merész napsugara, ki melegséget vont körém utamon,
mint múlhatatlan parázs egy fakó februári napon, ki örök mo-
solyt csalt arcomra... te voltál.
Te, te bolondos kölyök, ki a szeretet száz szikrájával burkolt
ölelésébe,

mint ahogy tündöklő ragyogás fon körbe egy májusi napon,
kinek tekintete láncra verte gondolatom... te voltál.

Te, te balzsamos gyógyír, ki zengővé élesztette egy szótlan
madár énekét,

mint szíve titkos kulcsa felhőtlen júniuson, kit ezer éve ismert
tudattalanom... te voltál.

Te, te szeszélyes szél, ki örvénybe veti lelkem békéjét,
mint ahogy kajla repülőszőnyeg szeli az eget remegő júliuson,
kinek bódító lehelete megpihent ajkamon... te voltál.

Te, te vágyak szilaj burjánzása, ki felköltötte virágaim félszeg
bimbaját,

mint éltető fénysugár éjsötét hónapok után, ki valóra váltotta
mennybéli látomásom... te voltál.

Te, te kócos hajnal, kinek angyali ébredésében bűvölten me-
rengtem,

mint kérészélű északi fény, kinek karjában éreztem halhatat-
lanságom... te voltál.

Te, te megváltó zivatar, kit mohón kívánt napjaim szikes kertje,
mint mennydörgő ajándék, újdón augusztuson, ki felhők fölé
repítve kiteljesítette boldogságom... te voltál.

Te, te titokzatos ígézet, ki csókkal pecsételt szelencéből énem
szabadjára engedte,

mint forrongó láva vulkánból kitörve, kinek lerovom köszöne-
tem, hogy édes-fájó érzésem, szerelmem... te voltál.

Poós Gergely: A lélek halála

Amit most erre a papírra írok, hatvan év története néhány ol-
dalon, nagyon sematikusan leszűkítve, a teljesség igénye nél-
kül. Bár számtalanszor beszélünk, írunk és nyilatkozunk róla,
én úgy gondoltam, megér annyit, hogy én is leírjam benyo-
másaimat az utókornak erről a hatvan évről. Megöregedtem,
már szembenéztem a halállal, sőt néha kissé várom is. Furcsa
így várnom. De már kezdem is, hogy mindent megértsen az
olvasó.

A francia-svájci határ mellett 2010 márciusában indult újra a világ legnagyobb részecskegyorsítója, és óriási munka kezdődött segítségével. A Genftől kissé északra lévő nagy hadron-ütköztető egyre nagyobb energiákat szolgáltató berendezései a szubatomi világ egyre finomabb részleteit tette megfigyelhetővé. A szóhasználat úgy alakult a fizikában, hogy az anyag elemi és összetettebb építőköveire a részecske elnevezést használják, de nem szabad elfeledkezni arról, hogy a részecske kettős jellegű, hullámtulajdonságai éppoly fontosak. Az éppen hullámként megfigyelt részecske hullámhossza az energiájától függ: minél nagyobb a részecske energiája, annál kisebb, annál rövidebb a hullámhossza. Minél rövidebb a hullámhossz, annál kisebb tárgyak tanulmányozhatók egy műszer segítségével, annál finomabb részleteket lehet feltárni. A részecskéket egy körpálya alakú hatalmas berendezés gyorsítja fel közel fénysebességre, majd a detektoroknál összeütköztetik őket. A szétrepülő szubatomi részecskéket aztán hosszas elemzésnek vetik alá, ebből dolgoznak a fizikusok. A detektorok egy-egy ütközés során 150 millió gigabájtnyi adatot küldenek a nagy teljesítményű számítógépekhez, majd a tudósok a mind kisebb és kisebb szubatomi részecskék osztályozásába és új jelenségek, részecskék felkutatásába kezdenek. Az újabb és újabb szubatomi részecskék részei annak a hatalmas kirakós játéknak, melylyel a fizikusok választ szeretnének adni az anyag fő tulajdonságaira, az ősrobbanásakor lejátszódó eseményekre és tulajdonképpen anyagi létünk alapvető kérdéseire.

A világ mára kielégítő választ kapott ezekre a kérdésekre. A részecskegyorsító nagyon hamar – talán túl korán is – megválaszolta az elméleti fizikusok felvetéseit, számításait, jóslatait. Több mint harminc évvel később, hosszú és fáradtságos kutatómunka eredményeképpen a tudósok eljutottak a bejelentésig: Stephen Hawkingnak igaza volt. Egyenleteit igazolta az idő és a hadronütköztető adatainak elemzései. Bebizonyosodott, Isten nem kellett a világegyetem létrejöttéhez, a világegyetem önmagába záruló hurok, a gravitáció törvénye miatt az univerzum képes megteremteni – és meg is teremtette –

önmagát a semmiből. Beható elemzések révén, a gravitációs törvényekkel és a tizenegy dimenziós M-elmélet kísérleti úton való igazolásával immáron tévedhetetlenül tudjuk: Isten nem létezik. Newton és Einstein is tévedtek, nem egy gigantikus óramű a világegyetem, s nem hogy nem kockázik Isten, de bizonyíthatóan nem játszott közre világegyetemünk keletkezésében. Egyedül vagyunk. Emlékszem, lassú folyamat volt, míg mindenben tudatosodott a tény. A bejelentést a hadronütköztető tudósai jelentették be, nagyszabású sajtótájékoztató keretében. A televízió, a sajtó, az írott és elektronikus média is vezető hírként számolt be róla. Eleinte érdekességnek, különleges hírnek vélték az emberek, olyan dolognak, mint egy új faj felfedezése, vagy a rákkutatás újabb mérföldkövének állomása. Később ez megváltozott.

Beszélgető-műsorok sokaságát szervezték e témában, a tudósok már-már médiasztárrá váltak, annyszor jelentek meg nagy nyilvánosság előtt. A beszélgetések a tudományos felfedezés bizonyíthatóságáról, következményeiről, a társadalomra és az emberekre gyakorolt hatásairól szóltak elsősorban. Természetesen szót kértek az egyházak, s hevesen tiltakoztak, mondván: a felfedezés nem ad magyarázatot mindenre, Isten nemlétét nem lehetséges racionális érvekkel bebizonyítani.

Ám (ahogy a közmondás tartja) minden csoda három napig tart, így ez a téma is – mert az újságírók számára csak a friss hír a hír – kikerült a műsorok és a hírportálok vezető anyagai közül. Egyre kevesebbet beszéltek róla nyilvánosan, azonban senkit nem hagyott nyugodni. Az emberek feszengeni kezdtek, általános nyugtalanság gyűrűzött be az emberek mindennapjaiba. Most, hogy papírra vetem ezeket, nyolcvanegy éves vagyok, öt unokám van, tizenévesek. Amikor a hadronütköztető beindult, húszéves fiatalember voltam, tele energiával, lelkesedéssel. Egyetemi éveim közepén jártam, a haverokkal együtt söröztünk, rengeteget csajoztunk, órákat eveztünk a Dunán. Azt gondoltam, a világ értünk van, s én minden percét ki akartam élvezni. Nyaranként a Balatonon vitorláztunk, télen óriási hegyek között sieltünk, az év többi napján teniszeztünk és buliztunk. Már ak-

kor nagyon érdekelt az emberek gondolkodása a világról, saját életükről, rajongva figyeltem a tudományos világ megnyilatkozásait, bújtam az elméleti fizikával kapcsolatos ismeretterjesztő könyveket, naponta olvastam távoli exbolygók megfigyeléséről, galaxisok kialakulásáról, a tizenhárom és fél milliárd éves világegyetem születésekor elindult folyamatokról, arról, hogy az anyagnak megvan az a képessége, hogy amint lehetséges, életté rendeződik. Hittem, hogy a világ nagy léptékű rendezettsége, hihetetlenül finoman beállított fizikai törvényei egy kozmikus „rendezőnek”, „tervezőnek” tulajdonítható, aki éppen ilyennek szerette volna a világot teremteni. Gyermekkoromban hívőként minden vasárnap templomba jártam; anyám, apám – a testvéreimmel együtt – mindig vittek engem, s egy gondoskodó, szerető, atyaisten képe bontakozott ki előttem, egy láthatatlan mindenhatóé, aki a végletekig elment, hisz annyira szeretete a világot, hogy emberi alakban közénk jött, hogy itt legyen velünk.

A világ sokat változott. Hatvan év telt el, két generáció nőtt fel ez alatt az idő alatt. A hagyományosnak mondható életfelfogás gyökeresen megváltozott: a klasszikus értelemben vett hívőknek, a deistáknak, az ateistáknak s még azoknak is, akik közönyösen viseltetnek nemhogy a világ, de még saját sorsukkal kapcsolatban is. Elvesztettünk valamiféle vékony, láthatatlan fonalat, egy köldökzsinórt, mely aláereszkedett az ismeretlenségből a földre, az emberek közé. Ez a szimbolikus fonal adta azt a ki nem mondott bizakodottságot, hogy valamilyen értelme és talán a világegyetem adottságain túli reménye is lehet a földre születő embernek. Harminc éve, amikor a tudósok bejelentették a cáfolhatatlan tényt, miszerint Isten nem létezik, sokan újabb szemfényvesztést emlegettek. A világ mindig is hívők és nem hívők táborából állt, s e nézetkülönbségek a gondolkodásmódjukat is jelentősen befolyásolták. A szellemi harc nagy csatájában csak egyvalami volt biztos: az, hogy egész pontosan nem tudjuk az igazságot, vagy hívők vagyunk és hiszünk Isten létezésében, vagy nem, és így nem hiszünk. A klasszikus nagy vallásoknak, sőt Krisztus tanításainak is ez az alapja: légy hívő. Sem a világ, sem Isten nem ismerhető meg racioná-

lis eszközökkel, hívőnek vagy nem hívőnek kell lennie az embernek. A hívő megeremti maga köré azt a bűvkört, hogy úgy szemléli a világot, mint a világok legjobbját, amit Isten teremteni vágyott, az élet egyszeri, megismételhetetlen, nem szabad elrontanunk. A világegyetem azért van, hogy benne Isten terve szerint tudatos, emberi élet fejlődjön ki, aki aztán az isteni teremtésre rácsodálkozhat. A hívő hiszi, hogy Isten lelket adományozott minden embernek, hogy terve van vele, e lélek szabad és örök, s hogy az élet folytatódik a halál után is.

A hívők tehát szemfényvesztést emlegettek, s elővették azt a továbbra is cáfolhatatlannak tűnő parafrázisukat, hogy Isten: világon kívüli, s e világ adottságain belül nem lehet semmit állítani, sem tagadni róla, hisz Isten „nem e világból való”. A nem-hívők azonban ujjongtak, diadalt aratott a racionalitás, a descartes-i *cogito ergo sum*. A világ önmagába záruló hurok, egy a vákuumból előugró, kozmikus önszerveződő folyamat, mely akár világok nagyszámú sokaságát foglalhatja magában. S úgy adódott, hogy épp egy olyan világban élünk, mely megfelelő volt azon önszerveződés számára, mely tizenhárom és fél milliárd év alatt eljutott oda, hogy tudatos élőlények lakják, melyek megfigyelőként szemlélhetik azt. S miért pont ebben élünk? Mert sok-sok egyéb világegyetem nem hordoz tudatos életet, tehát tulajdonképpen megfigyelő nélküli. A miénk ilyen szempontból szerencsésnek mondható.

Csak hogy ennek súlyos következményi vannak. Én, aki mára megöregedtem, láttam, mi ment végbe az emberekben. Látni az arcokon, a mozdulatokon, érezni lehet egy-egy kimondott szóban, szófordulatban. A szemekben ismeretlen félelmek jelentek meg; anyák, mikor a gyermeküket simogatják, nem tudnak másra gondolni; a fejekben elementáris erővel fogalmazódtak meg eleddig fel sem merülő kérdések, választ nem találván rájuk.

Nyári éjszakákon milliók néztek a csillagos égboltra, tágra nyílt szemekkel, egymást kezét fogva, milliók gondoltak egyetlenegy dologra: létezhet ez?

A világ a semmiből született, és a semmibe hull vissza, hogy aztán önnön örökös táncát újrakezdje, örökkön-örökké és ér-

telmetlenül. Porból lettél, s porrá leszel. De e porból nem emel fel senki! Az élet a születéssel kezdődik, mely a világegyetem tizenhárom és fél milliárd éves önszerveződése révén lehetséges, bonyolultabb és még bonyolultabb, egyre összetettebb önszerveződő folyamatok során, mely egy bizonyos szervezettségi szint után önmásoló lett, s még bonyolultabb és fejlettebb szerveződést követően önmagát is megismerni tudó létformává, tehát klasszikus szóval élve: tudatos életformává alakult. Ezek vagyunk mi, emberek. S az élet a halállal végződik, mely e bonyolult, tudatos önszerveződő folyamat egyik egyedének a végét, a pusztulását jelenti.

A folyamatot egyébként már szimulálni tudták számítógépes programok segítségével, száz évvel ezelőtt is. Én is rajongtam értük. Még a feleségemnek is megmutattam, hogy micsoda fantasztikus dolog szimulálni a valóságot. Nem is egy ilyen program létezik. Egyébként maga a program is pofonegyszerű, amivel egy szerveződést szimulálni lehet. Annakidején én is futtattam a gépemen egy ilyen egyszerű programot. Ha a programnak beállítasz bizonyos kezdeti feltételeket, megadsz egy végtelenül egyszerű matematikai sémát, mely alapján működni kezd, már el is kezdődik az önszerveződés.

Sejtautomatáknak vagy életjátékoknak hívják a számítógéptudósok ezeket a programokat. A tér a programban egy kétdimenziós szabályos négyzetrács. E „játékban” a négyzetrács mezőit celláknak, sejteknek nevezzük. Egy cella környezete a hozzá legközelebb eső nyolc mező, tehát a cellához képest „átlósan” elhelyezkedő cellákat is figyelembe vesszük. Felteszünk, hogy a négyzetrácsnak nincs széle, azaz a bal szélső sejtnak a jobb szélső sejt lesz a szomszédja. Egy sejt/cella szomszédai a környezetében lévő sejtek. A játék körökre osztott, a kezdő állapotban tetszőleges számú cellába véletlenszerűen sejteket helyezünk. Ezt követően indul a „folyamat”, fut a program, ahányszor akarom, illetve ahogy beállítom. A matematikai szabályok pofonegyszerűek. Egy sejttel egy körben a következő három dolog történhet: a sejt túléli a kört, ha két vagy három szomszédja van. A sejt elpusztul, ha kettőnél ke-

vesebb (elszigetelődés), vagy háromnál több (túlnépesedés) szomszédja van. Új sejt születik minden olyan cellában, melynek környezetében pontosan három sejt található. Fontos, hogy a változások csak a kör végén következnek be, tehát az „elhalálozók” nem akadályozzák a születést és a túlélést (legalábbis az adott körben), és a születések nem mentik meg az „elhalálozókat”. Nagyjából, ahogy emlékszem, így működik a „játék”. S láss csodát, ha jól adod meg a kezdeti feltételeket, vagyis ha jól helyezed el a cellába a sejteket, és hagyod, hogy jó párezerszer lefusson a kör, akkor bizonyos szerveződéseket figyelhatsz meg. S ha elég nagyteljesítményű a számítógéped, és elégszer, elég gyorsan tudod futtatni a programot, akkor különböző funkciókkal bíró „lényeket”, szerveződéseket kapsz. Ezek még nem önmásoló szervezetségek, de egyes tudósok eljutottak a program futtatása során oda is, hogy önmásoló, önmagát sokszorozítani képes szerveződések jöttek létre. Pedig a kezdeti feltételek és matematikai szabályok nagyon-nagyon egyszerűek. Nos, az élet, a világegyetem is így funkcionál. Az egyikben eltaláltak a törvények és kezdeti feltételek a másikban kevésbé. Az egyikben létrejön az élet, a másikban nem, az egyik rövidebb életű, a másik százmilliárd évekig is kitart. Az egyikben mi vagyunk, a másikban senki, vagy mások, az egyikben tudatos élet jött létre, a másik megfigyelő nélküli. Tragédia, mondaná az egyik tábor. Lenyűgöző, mondja a másik. De mára már tudjuk: ez a valóság. Az egyik tábor idővel elhallgatott... De idővel a másik is. Egyedül vagyunk, bonyolult önszerveződés eredménye, sajátos világegyetemünk szülöttei, s ismételjük a vallások szavait, kényszeredett mosollyal: az élet egyszeri, megismételhetetlen, nem szabad elrontanunk. A világ lassan értette meg tragédiája történetét. Évtizedek teltek el, s két generációnak kellett felnőnie, hogy a tömegek is megértsék mindezt.

Annakidején a lányomnak és a fiamnak meséltem esténként. Emlékszem, egész nagyok voltak már, tizenévesek, s én még akkor is, a kislámpa fényénél olvastam nekik a regényeket, novellákat, verseket, főleg persze klasszikusoktól. Beszéltünk

a világról, a teremtésről, a szeretetről, a barátságról, s ha ismerőst, rokont temetnünk kellett, a lélekről és a halálról is. Tudom, sokan mesélnek gyerekeiknek a halálról úgy, mint egy szép történet végéről, vagy egy virág elhervadásáról. Én azonban hitet és reményt oltottam beléjük, közel hoztam hozzájuk a láthatatlan Istent, aki mindenütt jelen van, mindent lát és hall, mindenre felügyel, ki a bolygókat és csillagokat mozgatja, s aki az ember életét is kezében tartja, hiszen tőle származik. Én így tanítottam a gyerekeimet.

Ám eljött az idő, amikor az apák és anyák, a mesélők, feszengtek mesemondás közben, rosszul érezték magukat, mikor a gyermekük kérdéseket tett fel. A gyerekek nagyon okosan tudnak kérdezni, s szerintem felnőtteken kell válaszolnunk a kérdéseikre, persze, az ő nyelvükön, az ő szókincsükön szólva hozzájuk. Ám a tartalom tekintetében ki-ki a saját verzióját mondta gyermekeinek. Eleddig. Ma már hitegetésnek számít a gyerekeknek olyasmit tanítani, mint lélek, öröklét, mennyország. Ezek kikerültek a szókincsünkből. A régiek sírnak, az újak értetlenül és meglepődötten állnak mindezek előtt, a régiek korholják a világ szókimondását, az újak a tükörbe nézve rideg matematikai és fizikai törvényeket látnak csupán.

A templomok elnéptelenedtek. Nyilvános keretek között vagy – ha úgy tetszik – intézményesen megszűnt minden olyan beszéd, amely korábban létünk transzcendenciára való irányultságát feszegette. Mondom, sok idő telt el, míg ezek a változások végbementek. A tankönyvek jó részét átírták, nem lehetett bennük nyitva hagyni a „nagy” kérdéseket, szembe kellett néznünk a valósággal. A festők lehangoló színvilágú absztrakcióval magányos embert festettek vásznaikra, bolygókkal és csillagokkal körülvéve, kinek árnyéka hosszúra nyúlik, s belevész a semmibe. A szobrászmesterek anyát és gyermekét ábrázolták, ahogy a tekintetükkel összefonódva görcsösen szorítják egymás kezét; a zeneszerzők műveinek rezignált hangjait nem hatotta át mélység és magasság.

Persze, nagy tiltakozások közepette ment végbe mindez. Sokan, nagyon sokan nem akarták elfogadni a világ istennélküli-

ségét. Nagy felvonulások szerveződtek Isten „megvédése” mellett, ám ezzel ellentétben óriási megmozdulások indultak világszerte, a transzparensen ilyen jelmondatokat hordozván: „nézd a melletted lévő embert, egyszer láthatod csupán”, „a megismételhetetlenségünk tesz nagyvá minket”, „szeresd felebarátodat, hisz csak egyszer szeretheted”.

Az országok vezetői nyugalomra intettek mindenkit, továbbra is hangsúlyozták, hogy a társadalom és intézményei, a család és a mindennapok képesek értelmet adni az életnek, ezért óva intettek mindenkit attól, hogy túl komolyan vegyék a bejelentést és az egyénre gyakorolt hatásait.

Kérdések, melyeket a világ eddig mindig is nyitott kérdésként tekintett, lezárultak. A csillagászokat – miután nemrégiben naprendszerünk egyik holdján mikroszkopikus életet találtak – már csak az élteti, hogy akad-e más bolygón is tudatos élet, mikor találkozunk más, gondolkozni képes, tudatos életformákkal. A világegyetem jövőjét ismerjük, a Földét nem, hisz Földünk élete jórészt a mi döntéseinken is múlik. Azért jöhetett létre élet ezen a bolygón, mert a Föld születésekor ezer tényező épp úgy állt össze, hogy épp így nézzen ki a bolygó sok milliárd év múlva: éppen megfelelő méretű, és megfelelő számú bolygó között kering, és a belső bolygók között van; mert négy és fél milliárd éves története folyamán a Föld ezerszer került el ezerféle kozmikus katasztrófát; mert a Föld Naptól mért távolsága, a Föld forgási sebessége, mérete és összetétele, mágneses mezeje, hőmérséklete – és még sorolhatnám – mind megengedte azt, hogy élet keletkezzék rajta. Több száz ilyen, nagyon hasonló típusú és adottságú bolygó kering különböző csillagok körül, szerencsés véletlen műve, hogy ezen a bolygón van élet, az is szerencsés véletlen, hogy világegyetemünk összetétele épp olyan, hogy élet kialakulhat benne. A nagy számok törvényei alapján nagyon valószínű, hogy más hasonló bolygókon is van tudatos élet. Egyesek azt állították, azért pusztultak ki a dinoszauruszok, hogy az egyedfejlődés ne ezen a vonalon lépkedjen tovább, hanem emberi lények jöjjenek létre, akik aztán magukra ismervén gondolkodni képes tudatos

lénnyé váljanak, Isten akarata szerint. De a bejelentés óta tudjuk, sajnos ez nem így van. Még ma is dinoszauruszok élhetnek itt, vagy ha (tegyük fel) a legapróbb evolúciós folyamatok másképp alakultak volna, nem a mai formáját mutatná a világ, s nem is tudnánk róla, mert meg sem születünk. Szerencsés véletlen, hogy itt vagyunk, s rácsodálkozhatunk a hihetetlen sok egybeesés következtében kialakuló emberi életre.

Egyedül vagyunk. Egyediek vagyunk. Se a bolygón, se a bolygón kívül – sajnos – nincs olyan életforma, olyan élőlény, akivel megbeszélhetnénk ezeket a kérdéseket: túl távol vagy időben jóval előrébb vagy hátrébb „járunk” azokhoz a bolygókhoz képest, amelyeken élet keletkezhet és „elérhető” közelségben vannak. Hatvan évvel ezelőtt a legközelebbi csillag az *Alfa Centauri* hagyományos rakétahajtással hetvenkétezer évre volt tőlünk, ma negyvenezer évre van, ami nagy fejlődés a naprendszeren belüli utazások során, de nevetséges, ha ezzel a sebességgel a tőlünk csupán négy fényévre eső csillagot szeretnénk elérni. Egyébként is, *ha távcsöveinkbe nézünk, a múltat láthatjuk csupán. Soha a jelen.* A térugrás vagy a fűreglyukakon történő száguldás egyelőre – testünk és műszereink fizikai és technikai képességei miatt – lehetetlen. Szóval, nincs kivel beszélünk róla.

Csak egymással. Itt és most. Évezredek óta elbeszéltünk egymás mellett, egyikünk ezt mondta, a másikunk azt, egyikünket ilyen típusú dolgok foglalkoztatták, a másikunkat homlok-egyenest az ellenkezője, de ma erről nem lehet nem beszélünk. Azt gondoltuk korábban, mindenről lehet beszélni, ám a kínosabb, kellemetlenebb témákat – létünk alapvető kérdéseit – hanyagoltuk, egyrészt, azért, mert semmi biztosat nem tudtunk róla, másrészt, mert mindenki mást gondolt, harmadrészt, mert éppen eme okok miatt nem foglalkozott velük senki, s így tudatosan hallgattunk róluk. Már fiatalkoromban sem értettem, hogy miért, miért nem beszélünk éppen erről? Könnyebb nem beszélni róla, vagy kellemetlen beszélni róla, vagy nem tudunk semmi biztosat róla, így hát nem beszélünk róla? Beszéltünk sportról, politikáról, közéletéről, pedagógiáról, a valóságsókról, az árakról, mindenről, de erről nagyon ritkán. Ma,

hogy tudjuk a valóságot, továbbra is ott tartunk, hogy nem beszélünk róla, persze, hiszen most a helyzet jelentősen és nem kevésbé ideálisan változott meg. Ez érthető. Most még korai. A „hangosak”, persze most is szókimondóan fecsegnek, a hosszasan hallgatók pedig még emésztik a történeteket. Nem várható el senkitől, hogy beszéljen arról, amit – súlyossága folytán – igazából meg sem akarunk érteni.

A világ látszólagos folyása mit sem változott, de idővel az is változni fog, ehhez sokkal hosszabb idő kell. Az emberiség ugyanúgy kizsákmányolja egymást, s ennek egyesek tudatos, mások passzív résztvevői, a világ egyik fele ma is szegénységben és nyomorban él, a bevásárlóközpontok ontják a haszontalan és semmirekellő termékeket, s lakásokban elhelyezett víziókat sugárzó dobozok pedig ma is silány és nihilista szemlélettel ontják magukból az értelmetlen és gagyi műsorokat, azonban a politikai választások és fogpaszta-vásárlásunk előtt nagyban befolyásolják döntéseinket. Nyáron az emberek nyaralnak, örülnek a tengernek és a napfénynek, a karácsony az emberiséget összekötő és megtartani képes szeretet ünnepe lett – ünnepeljük, hogy biokémiai folyamatainknak és fajfenntartási ösztöneinknek köszönhetően kötődünk egymáshoz. De azért valami változott. Az arcokon lehet észrevenni. Az egymásra csodálkozó és mosolygó tekintetekből. Abból, ahogy ráköszönünk egymásra. Ahogy kezét szorítunk egymással. Ahogy elbúcsúzunk egymástól. Korábban egy-egy találkozás sokszor kevéske vagy semmilyen reakciót nem váltott ki az emberekből, tulajdonképpen majdhogynem közönyösek voltunk egymás iránt, de most, hogy minden találkozás egyszeri, és legtöbbször megismételhetetlen, kezdünk megváltozni. A tekintetek és az érzések beszédesek tudnak lenni. Mindenki – ugyanabban a magába zárt titokban – cinkosa lett a másiknak. Nyári éjszakákon milliók néznek a csillagos égboltra tágra nyílt szemekkel, egymást kezét fogva, milliók gondolnak most már egyetlenegy dologra: ez nem létezhet!

Egyedül vagyunk. Egyedül egy óriási világegyetemben, egyedül, de együtt.

Sok idő telt el a bejelentés óta, sok minden megváltozott.
Minden ember hívó lett.

Gósi Vali: Szeretnélek

Szeretnélek kibontani
bánatod páncéljából, végre,
hozzád hajolva lelkedhez érni,
tavaszt ígézni a fagyos télre!

Szeretnék e rejtelmes csendből
életzenével kitörni újra:
ereidnek suttogó neszére
ébredni, lágyan összesimulva.

Szeretném, ha ütemre járna,
egy ritmust dobolna fáradt szívünk,
ahogy a régi éjen, amikor először
egymás szemébe néztünk!

Gósi Vali: Végül

Ha elfogy végül maradék erőnk,
a végtelen majd kegyesen fogad,
hol nem számít már testünk gyengülése,
és nem jegyeznek szürke napokat.

Mindenek feletti, örök álom:
testvér, barát nem lesz idegen,
békességbe merül minden lélek,
a végső, nyugodt partvidékeken.

Ha tétován is, arrafelé tartunk,
– feledve a lét vad káprázatát –
hol áhítatra nyílik konok ajkunk,

és elborít a könnyű álmodás.
Összehajolunk e kegyelemben:
megérinti lelkünket az Isten.

Gősi Vali: Ébredés

Az álmos táj még szendereg,
fény-érintésre megremeg,
s amerre nézel, rezdülnek
mind az ébredő lények.
Rügyek pattannak fürgén,
hirtelen, riadtan tápászkodnak
a bomló, bámész levelek.

Szökik a csönd: rigó-pár rebben
nyújtózó ágról, hajnali násztól
kába gerle riasztja szégyenlős
párját, s a viháncoló
verébseregre dühösen lecsap,
mohón fölkapva előlük
a száraz magokat.

A langyos napfény behajol
hozzád a nyitott ablakon,
arcodhoz bújva szendereg.
Az utcán álmos emberek
– lehajtott fejjel mind siet,
szemükben dermedt éj-mosoly,
de gondoktól gyűrött homlokukon
szelíden táncol a milliárdszor
megcsúfolt reményű tavasz:
fönt, sötét baldachin alatt
megint sok bolond viharfelhő
viháncol, szalad, nem félve a tél
végső, vad vicsorától.

Feketén-Fehéren c. folyóirat: <http://poeta.hu/feketen-feheren/>

Gösi Vali: Szó-virág

Egy érintés mi simogat
barkán ha pelyhek bomlanak
kő alól leskődő bogarak
rejtőző könny mi felszakad
félszeg mosolyon átszalad
egy emléket hozó pillanat
fény ha érinti arcodat
folyó-fodorhoz őz szalad
kenyér terített asztalon
kalácsillat mi átoson
a hiányból szakadó bánaton
simuló ránc a homlokon
gyermek szemében képzelet
– *csillag mi ott irt fényjelet* –
csöppnyi dallam mit énekelsz
a kis rigó föntről trilláz veled
megcsodálad a zöld füvet
és elsimul a csend veled
ha szökik a fagy a hó alatt
éledő ágon rügy fakad
szóvirág bont új szirmokat
kikandikál a hóvirág
tavasz
remény
feltámadás!

Kühne Katalin: Együttlét

A nyár teljes pompájában tündököl. A harsogó zöld fűsző-
nyegben sárgálló, kéklő, vöröslő virágok illatáradata bódít,
méhek zümmögnek a kelyhek felett, citromlepkék repkednek,
réti boglárka selymes szirma pereg arcára. A nap forró lehele-
tét küldi felé, melegséget hoz lelkébe. Hirtelen összesűrűsöd-

nek a felhők, langyos záporosó hull a kiszáradt földekre. Fel-frissül a határ, felerősödnek a színek, illatok. Barbara félig álomban, félig éberén ül a teraszon a karosszékből, áldott kis magzatával beszélget. Felidézi gyermekkorát, az erdő mélyén töltött nyarakat, csodálatos növényekkel, állatokkal való találkozásait. Boglárka hallgatja kedves, bársonyos hangját, szíve együtt dobban szívével, simogató kezének érintésére megmozdul abban a biztonságos burokból, ahonnan pár nap múlva kikerül, és egy ismeretlen világba csöppen. Együtt lélegeznek, e bensőséges kapcsolat egész életükben megmarad majd. Édesanyja gyakran mesél, énekel neki, együtt hallgatják Bachot, Vivaldit, Mozartot, Schubertet, Lisztet, Chopint, népdalokat, megzenésített verseket. Belső csendjükre figyelnek, kötelékeiket egyre szorosabbra fűzik a várakozás idején, hogy majd együtt fedezhessék fel később a külső világ értékeit. Végre elérkezik a nagy nap. Bogi születésével, csillogó szeme sugarával, mosolygásával, ölelésre kitárt karjaival, örökké mozgó lábcskaival, pici ujjai szorításával minden pillanatban ajándékot ad szüleinek, két bátyjának, nagymamájának, de a család minden tagjának, barátainak is. Édesanyja a legfontosabb számára, úgy ragaszkodik hozzá, hogy szinte egybeolvadnak, egymást el nem eresztik egy pillanatra sem. Édesapja és a fiúk órákig játszanak vele. A formás, élénk kisbabát finoman érintik meg, törekeny testét, bársonyos bőrét fürdetés közben óvatosan simogatják, majd karjukba emelik. Ő erre édes mosollyal válaszol. Elválaszthatatlanok ők öten, a nagymama is szívesen forgolódik körülötte, mint ahogy korábban a fiúk mellett is tette. Pár hónapos korában Bogit baba-mama úszásra viszik, a langyos vízben bátran mozog egyedül is. Ezt a közeget annyira megszereti, hogy nyolc éves korában a balettot felcseréli a szinkronúszással. A víz lágyan borítja el testét, simogatja bőrét, úgy érzi, mintha az anyaöl biztonságos fészkeben lenne még mindig. Várföldi kis nyaralójukban barátokkal együtt boldog heteket tölt, a környéken kerékpárral vagy gyalogosan túrázik. A természet közelében megélt élmények gazdagítják lelkét. Találkozhat az erdő apró és nagyobb lakóival. Testét

melengeti a nap, hűsíti szellő, lágy esőpermet, a villámok fellette cikáznak. Alkonyatkor a nap aranyhídját, este a hold ezüsthídját, csillagok milliárdjainak fényét láthatja a Balaton hatalmas víztükrében. Nappal, úszás közben apró halak siklának el mellette, megérintik, lábait az algák simogatják. A parti forró homok égeti bőrét, kavicsok közt lépeget az iszapban, kagylók sértik fel talpát. Az erdő cserjéseiben bujkálva a viszszapattanó ágak felkarcolják karját, a sziklák éles kövein el-esik, térdére mély sebet kap, szúnyogok szívják véré, ő mégis szívesen jár a hegyekben. A csodás panoráma minden fájdalomért kárpótolja, a csúcson elé tárulnak a kéklő vonulatok, a zöldellő fák, bokrok. A távolból patakcsobogás hallatszik, az andalító muzsika, a virágok illata elfeledteti mindezt. Házuk közelében időnként őzeket, nyulakat lát, a fák között mókusok ugrálnak, a magasban gólyák, sasok szállnak, vadgalamb bűg, cinkék, pintyek, rigók énekelnek a kertben. Gyíkok, békák, bogarak rejtőznek a magas fűben, figyeli mozdulataikat. Cicája vagy kiskutyája az ölébe gömbölyödik, békés álomba merülnek, egymást átölelve alszanak. Kedvenc állata kicsi korától mégis a ló. Lovaglás közben e nemes állattal való közeli kapcsolat édesanyja szívmengető közelségére emlékezteti. A mamával szoros együttléte, szeretetteljes érintése, ölelése adja számára az élet legnagyobb ajándékát.

Laszlo Oliver: Alagút

Isten pénze? „...Fény és tiszta élet árad minden lélekből. ...”
Átverték. Megöltek, és nem hagynak feltámadni. Előveszem zsebemből a Bibliát: Izaiás 43,1 „ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, örökre enyém vagy.” Egy baptistától kaptam, ez a legféltettebb kincsem, az egyetlen... másképp van jelen, mint egy papnál. A Biblia szó szerint a létem fenntartásához szükséges. Elmosolyodtam. Szakadás. Kezemben a kitépett lap. A rengeteg összegyűjtögetett szivarcsikkból kipiszkáltam a dohányt, majd megsodortam...

Félelem. Gúny. Megvetés. Egy pillanatra azt hittem, hogy a fiam, de nem. Ez is csak egy haszontalan kölyök volt, de mégis igazuk van. Nem tudok haragudni rájuk, amikor azt mondják rám, hogy mocskos csöves. Mocskosnak mocskos vagyok, csövesnek csöves. Semmim sincs, csak az életem.

Tehetetlenség. Vágy. Jelen. Belenyúlok a kabátom zsebébe. Megfogom az üveget. Kinyitom, és már iszom. A testem felmelegszik. Istenem, újra élek! Elfogyott. Nincs több. Megszűnt az élet vizének forrása, mondja bennem a hang. Vissza akartam menni arra a helyre, ott a piac mellett, ahol a hölgy, aki minden nap dél körül vásárolni megy, mindig ad nekem ezer forintot.

Meghűlt bennem a vér. Megláttam őt. Annyi ideje vártam. Hogy találkozhasak vele. Nem ismert meg. Utána akartam menni. Felszállt a villamosra. Egy jegy. Nekem nincs helyem. Egy rohadt jegy, és nem látom a fiam.

Most még szebb volt, mint a legutolsó alkalommal. Ha nem vettem volna reggel Monát* utána tudnék menni, megfogni a vállát, szemébe nézni: drága fiam, én vagyok az apád. Majd egy hatalmas pofon, és elszalad. Kaptam tőle valamit. Amíg ezeken töprengtem, odajött hozzám egy törpebiciklis** fiatal, elővette farzsebéből a pénztárcáját, ami láncsal volt nadrágjához erősítve. Kivett belőle ötszáz forintot, és ideadta. Kicsit félt, mintha akart volna mondani valamit. Megfordult. És elindult. Alighogy odaért a gyalogátjáróhoz, hirtelen megfordult, és visszaszaladt. Adok még négyezer-ötszáz forintot, ha elmondja, milyen lepukkadt csövesnek lenni. Semmi nagy cucc, csak egy kétezer szavas esszét kell írnom.

Remény. Kihívás. Bizonyítási vágy. Rendben, segíték neked. De csak egy feltétellel: ha megfelezzük a négyezer forintot. Holnap tizenegyor, ugyanitt. Ne késs el. Oké, csá. Alighogy elment, megbántam az ígéretet, amit tettem neki. De fontos voltam. Talán most valami megváltozik. Talán most valami más lesz. Elhatároztam, ma nem veszek Monát. Összeszedem a kartonjaimat. Szépen egymásra rakom, majd elindulok a Tesco felé. Mona árából, a spórolt pénzből szappant vettem, majd a tur-

káló felé indultam: farmer és póló. Minden gyűjtött pénzem oda. Nincs semmim. Mindenki elhagyott, kihasználta. Én vagyok az áldozat, mégis újra és újra belém rúgnak. Hűvös délután, és Monám sincsen, egyedül vagyok. Éhes vagyok. Fázom. Szeretetre vágyom. Családálom. Álomcsalád. Igazságtalan élet...

Kellemetlen álom. Szétterjedő izgalom. Fullasztó érzés. Dermesztő, hideg éjszaka, reggeli cigi, csikket gyűjtök. Újabb bibliai lap... Basszus, elfelejtettem a Monát! Vagy mégse? Ja igen, tiszta ruha van a zacskómban.

Hajléktalanszálló. Fürdési lehetőség. Tiszta test. Borotvált arc. Illatos ruha. Régi idők emlékei. Ránézek az órára: tíz-ötvenkilenc. Elkéstem. Minimum negyvenöt perc, amíg odaérek a fiúhoz. Remélem, megvár. Szaladok, ahogy csak bírok... Mellettem foltok suhannak, kirakatok válnak semmivé.

Istenem, kérlek, add, hogy ne piros legyen a stoplámpa. Piros volt. Én átszaladtam az úton, kikerültem az első autót. Hatalmas dudálás. Zöld folt.

A mentős hangjára tértem magamhoz, a diagnózisomat sorolta az orvosnak. Visznek műteni. Altatás. Reggel egy kedves nővér-hang: nyújtsam ki a karom, perfúzió.

Pisilnem kell. Ápoló, kacska, ágytál. Felnézek, az ajtóban szép, zöld ruhában. Ő. Dadogok: fiam, fiam. Gyönyörű, barna szemei. Pofonszavak. Nekem nincs apám. Meghalt. Évekkel ezelőtt otthagyt engem és édesanyámat.

Apple. Nike. Dc. Samsung. Puma... Nem adom el magam. Megszületett a fiam, a fülébe súgtam. Megszerettelek. Bármikor bejöhetsz hozzám, kopogtatás nélkül, de nagyon fájna, ha szó nélkül elmennél.

Üres ajtó, halott szív.

Éles sípolás, az EKG-n egy vonal. Itt a vég. Érzem.

Emlékek. Két fiú a Blaha Lujza téren, az egyik adott nekem ötszáz forintot, mire a másik: te hülye, ez a marha nem kaját vesz rajta, hanem egészségügyi szeszt vagy piát.

Hallgass, ha a Monával túlél egy mínusz tíz fokos éjszakát, akkor jobban örülök ennek, mint egy megfagyott embernek, gyomrában egy kiflivel. Szül a feleségem. Fiam. Fiam.

Alagút. Fény. A nevem: senki. Majd egy érintés: ne nézd a világ elvárásait, hanem keresd az én utamat, aki alkottalak téged. Lehet, hogy a világ nem látja benned az értéket, de te értékes vagy, mert én, a te Istened, leheltem beléd a lelket, és rejtettem el benned értékeimet. A világ csak azt látja, ami a szeme előtt van, de én a szívedet nézem, mert ott rejtőzik az igazi érték. Én nem foglalkozom azzal, hogy mások mit gondolnak vagy mondanak rólad, mert én, a te Istened, akartam, hogy ilyen légy. Te összehasonlíthatatlan és egyedi vagy. Hisz senkinek sincsenek ilyen szép szemei, és senki sem látja a világot pont úgy, ahogy te látod. Keresd meg azt a helyet, amit neked szántam és, engedd, hogy azon az úton, amin vezetni szeretnék, vezethesselek. Én segíteni fogok rajtad, hisz az életemet adtam érted, annyira fontos vagy nekem, annyira szeretlek. Ne feledd, hogy nagyon értékes vagy, mert én alkottalak, és én sohasem hibázom.

* egészségügyi szesz

** BMX

Estók Márta: Mosolyra fakasztó

Óvodába készülő Emesémmel, hétvégeken, a Dörmögő Dörmötörből olvasgattunk, színeztünk vagy éppen kinyírtuk a lánynomnak tetsző állatkákat.

Egyik alkalommal egy bundás maci került sorra, amelyet nekem kellett kivágnom, lányom az almát választotta, mondván: – Ha éhes lesz, azt kapja „hámiskónak”. –

Nyírtunk szorgalmasan mindketten.

Amikor befejeztük, Emesém kivette kezemből a kivágott papírmacit, és kifakadt.

– Szegény macika! Belevágtál a szép bundájába! –

Elismertem, hogy a papírra festett bundát másképpen nem tudtam kivágni, mert az ecsettel festett, összeviszsa, vékony szőrszalakat nem igazán lehet úgy kivágni, hogy ne nyírjak bele.

Nem győztem meg! Valamivel, mégis meg kellett nyugtatni.

Sokszor van, hogy a szülő a hirtelen jött, adott helyzetben nem egészen tud bölcs válaszokkal szolgálni. Ez történt nálam is, de magyarázat nélkül nem hagyhattam az adott helyzetet. És akkor jött az isteni szikrának gondolt megoldás!

Amint jobban szemügyre vettem az Emesém által kivágott almát, azt hittem, bölcs megoldásom, íme, véget vet a pityergésének. Láttam ugyanis, hogy az általa kivágott almában több kár keletkezett, mert a diónyi nagyságú, papírra festett almából, éppen hogy egy köszméte nagyságú almácska maradt.

Mosolyogva felé fordultam, s észrevételemet győzelem-ittasan ecseteltem.

– Látod, kislányom! Igaz, hogy én belenyírtam a maci bundájába, de nem sokat vágtam le belőle. De te!... Úgy vágta ki az almát a macinak, hogy még reggelire sem lesz elég neki. Ott van! Nézd meg! Mennyi rajta maradt a papíron! –

Emesém, nézte, nézte a „Dörmögő” lapján ottmaradt almarészt. Rám nézett nagy kék szemeivel, s azt felelte.

– Anya! Én nem vágtam bele az almába!

– Dehogyan nem! Nézd csak meg! Akkor ez micsoda? –

Rám utattam ujjammal a lapon maradt almára.

A látható tények ellenére, Emesém, még egyszer kitartóan állította, hogy nem vágott bele az almába. Kitartását méltányolva, de még egyszer ráböktem a lapon maradt almára, és már mérgebben rákérdeztem.

– Akkor ez mi!? –

Emesém, elvette tőlem a „Dörmögőt”, rámutatott a lapon maradt almahulladék részre, és azt válaszolta nagy bölcsen és komolyan:

– Anya! Én nem vágtam bele az almába, hanem azt úgy vágta ki, hogy meg is van hámozva! Az ott, a lapon, az alma héja!

Polgár Balázs: Ezen az éjszakán

Éhes, riadt arcok
Kérgesednek mint a fák
Csillapíthatatlanul
Szomjas ez a világ

Tömegeket visz messzire
Ez a sós vízű áradás
Sodor mindent a vég felé
Ha tudnám megállítanám

Ebben a forgatagban
Kint tombol a világ
Az utolsó idők fényei
És a petárdák

Nem könnyebb vagy nehezebb
Hanem más ez a világ
De én odaadtam a szívemet
A legszebb éjszakán

Hang nem jön most
Némán mozdul a szám
Csak a szívem bújik eléd
Ezen az éjszakán

Van, mi érthetetlen
Szívem vár tétován
De újra neked adom
Ezen az éjszakán

Várjuk Facebook-oldalunkon is!:
<https://www.facebook.com/groups/verslista/>

Polgár Balázs: Rózsák

– Ágnesnek –

A szív kinyitja
Ablakát a fényben
Rózsabimbók nyílnak
Az Életre sok élet

Ebben a tavaszban
Cikázó fellegek
Milyen kíváncsú
Rózsák – és tövis

A felhők könnyei
A földnek lesznek étkül
Ahogy nem nőtt még
Rózsa tövis nélkül

Talán huzat csapkod ajtót
A jégeső elveri?! ...
Nem csak a kertész jött
Szárakat metszeni

Csokrot nyújt kezembe
Én épp' csak hozzáérek
Nem mondhatom nem...
Egy kicsit mégis félek

Nincs benne tövis – nevet
Én megadom vágyaid
És magamhoz szorítom
A rózsák szárait

Minden, ami irodalom... csoport a Facebookon:
<https://www.facebook.com/gosivali>

Polgár Balázs: Hívná még...

(búcsúzó vers)

Hívná még annyi vágy
Szikrázó kalandok
A hűvös tél a balga nyár
S megint a hajnalok

Hívná még annyi év
Szivárványszín napok
De ő örök kincsekért
Mindent itt hagyott

Olyan üres minden
Olyan magára hagyatott
Csak a szél érintget néha
Neki fontos vagyok

Állni itt előtte
Ahol döbbent csend honol
Nevetni nem sírni sem
Csak a szél dalol

Szél söpörte falevelek
A mi emlékeink
Szél visz majd minket is
Az örök kincsekig

Tóthné Földesi Ilona: Csodára várva

A varázslat árnyain fekszem
kezemben simogatás
emlékek pihennek már
az évek egyre csak peregnek

Rám szakadó tükör-töredék
fényében már nem látlak
csendben küldöm utánad
a meddőn csellengő szenvedélyt

Védtelenül nagy a kísértés
ha szerelmünk visszacseng
csak egyetlenegy percre
hozzám hoz a konok remény

Lelkem lázongó rejtekében
formálódik a csoda
egyetlenegy percre csak
ketten a vágy ketrecében

Tóthné Földesi Ilona: Hiányzol

Fehér mámorban alszik a táj,
pelyhes, érintetlen tisztaság.
Didereg, reszket az éjszaka,
torzul az álom, ha megszakad.

Körtáncot járó rémület
lelkemben nem készült fel.
Jössz felém tompa fénnel,
puhán jársz emlékemen.

Zaklatott lángomnak füstje vagy,
elszálló hajnalnak árnya csak.
Titokzatos árnyakkal bolyongsz,
az éjszaka is beleborzong.

Fehér mámorban alszik a táj,
pelyhes, érintetlen tisztaság.
Lelkem dideregve reszket most,
torzul az álom, a fájdalom.

Tóthné Földesi Ilona: Halk vonó

Fárad a dal, s mélyben kutat
a kósza, csapzott gondolat,
mint a bűvár, ki felhossa
a rég elsüllyedt roncsokat.
Homályos tükörből tarka képek
topognak a jelen szilánkjain.
Mindent átjár a múlt, az árny.
A süketnéma szerenád
szomorú dísz a halk vonóban,
nincs már hegedű a tokban.
Kúszik az árny a szerelem fényén,
hiába őrzöm, ez már csak emlék.

Tóthné Földesi Ilona: Meddő próbálkozás

Árnyékról lecsorgó fénnel
csipkét terít emléked elém.
Vállamon kihűlt kezéd melege,
számon még csókod menta-íze,
átömlik rajtam, pórusomban
csüggedt fények íve.
Szemünket hiába mosta könny,
káoszt teremtett a közöny.
Egy percre most itt állsz,
mint kifakult csillám.
Illatod körülhang...
Meddő próbálkozás.

Könyves Tóth Enikő: Vallomás

Lassú lépteim alatt meg-megcsikordul a kavics, ahogy közeledek a tenger mosta ókori Caesarea óvárosához. A heródesi város. Mindenhol kisebb-nagyobb álló és leboruló oszlopok,

épületsorok, házmaradványok szabályos rendben álló kövei, közöttük egy-egy zöldellő bokor, kis és nagy pálmafa hódol a múlt előtt. Üzennek a kövek – akár méltó, akár méltatlan rá az ember. Egy szobortorzó hófehér márványa éles árnyékot vet a kövekre, s mintha életre kelnének. Ennyi az ember, ki volt valaha király vagy pásztorfiú, íme, itt találkoznak szépségükben az áldott ég alatt. Tétován állok meg a római amfiteátrum bejáratánál. Valaha megszólalt itt egy dal gyönyörű szentsége és a halál sikolya is.

Ahogy leülök e térben, egy apró pont csupán, mi én vagyok. Minden oldalról rálátni a tengerre. Békés hullámok csapódnak a falaknak, zenéjük hol lágy hegedűszó, hol üstdobok kiáltása. A napfény ezerszínű szivárványt bont a mélykék tengeren. Feltörnek belőlem a szavak, visszhangjuk messze hangzik, s tovagördül a köveken: adom neked a szerelmet, mint könyv lapjai, az ódon pergamen, a ritka kincs, mit csodál a szem és lágyan érint a kéz, örök marad. A fénye átsuhan, s hirtelen tovaszáll, s lehull a harmatcsepp a lehajló ág alatt. Kibomlik a virág, mint ajkamon az édes szó feléd. Zsongása oly halk, mint a kimondhatatlan gondolat. Megérint, szelíden átölel e csend, az álom varázsa meg fogva tart, a lemenő esti fény idevarázsolja arcodat. A szív szava így igaz, a szó mily kevés, hogy tolmácsolja azt.

Egy érintés s egy hang – Kedvesem, te itt vagy?

Szepesi Zsuzsanna: Hozzád tartozva

Ujjam hegye érint
– csak parányi ponton –,
boldog rezdülésed
máris űzi gondom,
mi követett estig
léptem nyomán járva,
szívta erőm, s lelkem
a porig alázta.

Ölelj hát magadhoz,
hadd csókoljam szádat;
forró szerelmedben
elhamvad a bánat;
karod erős fészke,
hol békét találok,
fűti a sok emlék,
megvalósult álmok.

Mikor könnyem csordul,
felitatod lágyan,
s megfürdik a szívem
szemed sugarában.

Longhera: Őszi elégia

Fanyar ősz-szag
leng a légben,
suttogva sírnak a fák,
sárgászöldös kavargásban
zihál a világ.

Fogyatkoznak a lombok,
apró léghajók keringnek,
s a tejeles égbolt
függönye előtt
a meztelen ágak
az égre feszülnek.

Fogyatkoznak a lombok,
mint benned a percek,
s nő a televény,
mint szívedben
a szakadatlan múlttá
zsugorodó létezés.

Ködös emlékké válsz,
mint szeretteid másban,
csak magadban eleven
törődésük körbefon,
s tudod, velük lengsz el
majd tova, s a kör ponttá
soványul.

Longhera: Zöldell már

Zöldell már a sok fa,
tányérját a bodza
szorgalmasan hozza.
A tányéron még haragos zöldben
a gombostűfej gömbök a körben
szolid szelídségben,
várakozón gyűlnek.

Öreg gesztenyefa súlyos rügyei
rég kipattantak,
s a levélkékről a magzatvíz
már el is illant.
Most gyertyái félig fehérben
szellőzködnek, ringanak
zöld legyezők közt a légben.

Hippi szomorúfűz lengő loboncában,
lándzsalevélkéi csavarodásában
szél úrfiak botladoznak.

A foltos törzsű, óriás platán is
ébredezni látszik,
csecsemő levelek sora közt
gömbvirág ingázik

– paradicsomi lajtorja –,
ágai közt csirreg a szarka,
rigó fütyörész,
s időnként rázendít
a cinke is: *nyitnikék, nyitnikék.*

A kertben több színben pattan
a büszke tulipán,
mellette nárcisz ragyog ékesen,
tövében bársonyos árvácska mereng,
s odébb apró virágú nefelejcs
kékül szerényen.
Lila derengésben már az orgona,
s kicsattant a rózsaszín babarózsa is.

Istenem! Mennyi szín, mennyi hang
bong, zsong, trilláz, dalol, muzsikál,
árad felénk, melyben megmártózhatunk,
s mindannyian egyé válhatunk.

Ujhelyi Tibor: Tavaszi érintés

Verssort írtam egy régi papírra,
A múltat fellapozva,
Felcsendült harminckilenc év dala,
Megannyi érzés szép sora.
Új gondolat a régiek mellé,
Betűbe szedve az emlékezést.

Most magas hegyek alá vagyok temetve,
Mélyen az örök feledésbe.
De tavasszal a réten új remény nyílik,
S a sok virág közt a lelkem is megbújik,
Együtt nő a százszorszéppel,
Dacolva a közelgő nyár hevével.

Ujhelyi Tibor: A csend érintése

Ki hallgattam a csendet,
Gyémánt nyelven mesélt,
Haragoszöld volt,
Ahogy ideért.
A csendhez való jog,
Elringatott,
Szemébe néztem,
Épp kacsintott,
De gyorsan elillant,
Jöttek a csend-törők
A világ minden tája felől.
Pedig a csend mesélt volna,
A völgyekben alvó álmokról,
Mik mélyen, a szemekben
Kószálnak éjjelen,
Átélik a nappalok vágyait,
Színük: fakó,
Százéves vászon.
A film lepereg,
A lélek kéreget,
S álom az álomban,
A csend most ébresztget –
A csend-törőkkel cserélve helyet.

Boda Zsófia Borbála (Buksi): Érintés

Érkezik felém
Két selymes kéz,
Édesanyámé,
Eljő a selymes érintés.

Oly csodás érzés,
Melynek első pillanata a születés,
Utána temérdek szó estéenként,
Mit először csak hallunk gyermekként.

Mikor kezdünk sejteni is,
Anyánk ajka szólít,
Gyere, hadd öleljelek át,
Így szeretjük mi egymást.

Érintés, érintés,
Oly ritka már, mikor felnőttél,
De kapsz egy-két embertől még,
Hogy szebb legyen az életézés.

Ingyenesen letölthető irodalmi kiadványok, kötetek a
Poéta Irodalmi Portálon:
<http://poeta.hu/ingyen>

###

Ebben az antológiában a Barátok Verslista és a VPM által kiírt SORS/ÉRINTÉS c. nyílt pályázat anyagából találhatóak válogatást: azokból az írásokból, amelyeket a szakmai zsűri a leginkább értékelt. A pályázat teljes anyaga megtekinthető a Poéta Irodalmi Portálon, a <http://poeta.hu/2013/> címen.

A Barátok Verslista rendszeresen ír ki nyílt pályázatokat. Ezeket a <http://poeta.hu/> oldalon találhatják meg.

Ha valaki szeretné írásait egy önálló folyóiratszámban megjelentetni, kérem, nézze meg a <http://poeta.hu/feketen-feheren/> oldalt is. Az Irodalom Feketén-Fehéren c. folyóirat várja a jelentkezőket! Jelentkezési cím: folyoirat@poeta.hu.

A Barátok Verslista (<http://portal.verslista.hu>) is várja a jelentkezéseket! A verslista@verslista.hu címre írt kérelemmel csatolkozhat sz hozzáánk

Irodalom Feketén–Fehéren – irodalmi folyóirat köszöntő és ajánló az új irodalmi laphoz

Köszöntelek, kedves Olvasó, aki kezébe veszed az „Irodalom Feketén–Fehéren” címmel jegyzett új irodalmi lap első hat számának egyikét!

(Internetes változat: <http://poeta.hu/feketen-feheren/>)

A lapot a Barátok Verslista – fáradhatatlan – alapítója, vezetője, Baranyai Attila „képzelte el”, s indította útjára azzal az elgondolással, hogy még egy lehetőséget teremtsen a megjelenésre mindazok számára, akik nem rendelkeznek könyvnyi terjedelmű írással, de akik szeretnék nyomtatásban látni eredetileg íróasztalfióknak szánt munkáikat, vagy nincs lehetőségük önálló kötet megjelentetésére.

S bár mindent megtett, hogy érveit elküldje a szélrózsa minden irányába – talán a mai gazdasági helyzet miatt, talán bizonytalanságból, talán félve az „ítélettől” –, az utolsó pillanatig nem volt jelentkező, hogy önállóan megtöltse a folyóiratot, így a lapengedély s az indítással járó minden munka már-már veszendőbe ment.

S ezt a befektetett munkát sajnálva arra gondoltam, hogy annyi pletykalap, reklámújságnak nevezett szenny tölti meg a világot, hogy miért épp az ne kapjon lehetőséget, ami esetleg ennél jóval többet ad sok embernek, esetleg örömet szerez egy kis csapatnak, egy családnak, az egyénnek.

„Építs egy házat, ültess egy fát, nevelj egy gyermeket, írd egy könyvet, s nem éltél hiába.” – szól a görög bölcsesség.

Az Irodalom Feketén–Fehéren nem könyv, hanem egy negyvenoldalas folyóirat, amely azonban az először megjelenő szerzőnek igazi könyvélményt jelenthet. Az anyagi ráfordítást is visszakapja olyan formában, hogy ajándékozhatja ünnepekre, kedvességéből, viszonzásképpen mások kedvességéért. S akkor már megérte.

Ahogy a lap szinte egyetlen nap alatt összeállt, már meg is érkeztek az első jelentkezők, így valószínűleg a következő számok is meg fognak születni.

A megjelenésről az alapító-főszerkesztő minden fontos információt elmond, én e sorokkal csak „jó utat”, „hosszú életet” kívánok ennek a lapnak, úgy is, mint első bemutatkozója, s úgy is, mint jövőbeni olvasója.

Találkozunk e lapban egymással minél többen, a szerzők és az olvasók oldaláról is!

A folyóirat iránti érdeklődéseket a folyoirat@poeta.hu címen várjuk!

Hasznos időtöltést kívánok: Bodó Csiba Gizella

